

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ ખાતે ગુજરાતની ઉચ્ચ અદાલતમાં

વિશેષ નાગરિક અરજી નંબર ૧૬૧૧/૨૦૧૫

સાથે

વિશેષ નાગરિક અરજી નંબર ૧૬૪૨/૨૦૧૫

સાથે

વિશેષ નાગરિક અરજી નંબર ૧૬૪૫/૨૦૧૫

મંજૂરી અને હસ્તાક્ષર માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એમ. આર. શાહ એસ. ડી./—

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી જી. બી. શાહ એસ. ડી./—

=====

૧	શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો	હા.
---	--	-----

	જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે છે?	
૨	પત્રકાર રીફર કરવામાં આવે કે નહીં?	હા.
૩	શું માનનીય ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની વાજબી નકલ જોવા માંગે છે?	ના.
૪	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે?	ના.

મેહસાના જિલ્લા સહકારી દૂધ ઉત્પાદકો યુનિયન લિમિટેડ અરજદાર (ઓ)

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય અને ૫ પ્રતિવાદીઓ

ઉપસ્થિતિ:

એસ. સી. એ. નંબર ૧૬૧૧/૨૦૧૫

અરજદાર તરફે શ્રી મિહિર જોશી, વરિષ્ઠ વકીલ સાથે શ્રી દીપેન દેસાઈ
સામાવાળા(ઓ) નં.૧-૫ તરફે શ્રી પ્રકાશ કે. જાની, એડિશનલ એડવોકેટ
જનરલ સાથે શ્રી ધવન જયસ્વાલ, એ.જી.પી.

સામાવાળા(ઓ) નં.૬ તરફે શ્રી ચિરાગ બી. પટેલ, વકીલ વતી શ્રી બી.એસ.
પટેલ, વકીલ

એસ. સી. એ. નંબર ૧૬૪૨/૨૦૧૫

અરજદાર તરફે શ્રી એસ.એન. શેલત, વરિષ્ઠ વકીલ સાથે શ્રી વી.સી. વાઘેલા
સામાવાળા(ઓ) નં.૧-૫ તરફે શ્રી પ્રકાશ કે. જાની, એડિશનલ એડવોકેટ
જનરલ સાથે શ્રી ધવન જયસ્વાલ, એ.જી.પી.

સામાવાળા(ઓ) નં.૬ ને બજવણી થઈ ગયેલ છે
નવા ઉમેરાયેલ સામાવાળા(ઓ) તરફે શ્રી ચિરાગ બી. પટેલ, વકીલ વતી શ્રી
બી.એસ. પટેલ, વકીલ

એસ. સી. એ. નંબર ૧૬૪૫/૨૦૧૫

અરજદાર તરફે શ્રી મિહિર જોશી, વરિષ્ઠ વકીલ સાથે શ્રી દીપેન દેસાઈ
સામાવાળા(ઓ) નં.૧-૫ તરફે શ્રી પ્રકાશ કે. જાની, એડિશનલ એડવોકેટ
જનરલ સાથે શ્રી ધવન જયસ્વાલ, એ.જી.પી.

નવા ઉમેરાયેલ સામાવાળા તરફે શ્રી ચિરાગ બી. પટેલ, વકીલ વતી શ્રી બી.એસ.
પટેલ, વકીલ

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એમ. આર. શાહ

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી જી. બી. શાહ

તારીખ:૧૭/૦૪/૨૦૧૫

સામાન્ય સી.એ.વી. ચુકાદો

(દ્વારા: માનનીય શ્રી જસ્ટિસ એમ. આર. શાહ)

[૧.૦] આ અરજીઓના જૂથમાં કાયદા અને તથ્યોના સામાન્ય પ્રશ્નો ઊઠે છે અને તે મેહસાણા જિલ્લા સહકારી દૂધ ઉત્પાદક સંઘ લિમિટેડની વ્યવસ્થાપન સમિતિની ચૂંટણીના સંદર્ભમાં છે, આ તમામ અરજીઓની સુનાવણી, નિર્ણય અને નિકાલ આ સામાન્ય ચુકાદા અને આદેશ દ્વારા એકસાથે કરવામાં આવે છે.

વિશેષ નાગરિક અરજી નંબર ૧૬૧૧/૨૦૧૫

[૨.૦] ભારતના બંધારણની કલમ ૨૨૬ હેઠળ આ અરજીના માધ્યમથી, અરજદાર-મેહસાણા જિલ્લા સહકારી દૂધ ઉત્પાદક સંઘ લિમિટેડ (ત્યારબાદ "દૂધ ઉત્પાદક સંઘ" તરીકે ઓળખવામાં આવે છે) એ તેના અધિકૃત પ્રતિનિધિ દ્વારા યોગ્ય રિટ, નિર્દેશ અને આદેશ માટે વિનંતી કરી છે કે જેમાં પ્રતિવાદી નંબર ૪-દૂધ ઉત્પાદક સંઘના ચૂંટણી અધિકારી અને પ્રાંત અધિકારી, મેહસાણા (જોડાણ) દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા વિવાદિત આદેશને રદ કરવામાં આવે અને રદ કરવામાં આવે, જેના દ્વારા ચૂંટણી અધિકારી અને પ્રાંત અધિકારી,

મેહસાણા નિયમો હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરે છે. ગુજરાત નિર્દિષ્ટ સહકારી મંડળીઓની ચૂંટણી સમિતિ નિયમો, ૧૯૮૨ (ત્યારબાદ "ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨" તરીકે ઓળખવામાં આવે છે) ના ૩૨ (૯) એ દૂધ ઉત્પાદક સંઘની વ્યવસ્થાપન સમિતિના સભ્યોની ચૂંટણી માટે મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કર્યું છે.

અરજદાર દૂધ ઉત્પાદક સંઘ દ્વારા ૧૮ બેઠકો માટે રજૂ કરાયેલ ૦૨/૦૧/૨૦૧૫ ની દરખાસ્ત મુજબ મતવિસ્તાર તૈયાર કરીને/સીમાંકિત કરીને દૂધ ઉત્પાદક સંઘની વ્યવસ્થાપન સમિતિના સભ્યોની ચૂંટણી હાથ ધરવા માટે પ્રતિવાદી નંબર ૪-ચૂંટણી અધિકારીને યોગ્ય રિટ, નિર્દેશ અને આદેશ આપવા માટે પણ વિનંતી કરવામાં આવે છે.

વિશેષ નાગરિક અરજી નંબર ૧૬૪૨/૨૦૧૫

[૨.૧] આ અરજી વિશેષ નાગરિક અરજી નંબર ૧૬૪૨/૨૦૧૫ હોવાના કારણે, અરજદાર-શ્રી અર્બુદાનગર (બસના) મહિલા દૂધ ઉત્પાદક સહકારી મંડળી લિમિટેડે તેના અધિકૃત પ્રતિનિધિ દ્વારા પ્રતિવાદી નંબર ૪-દૂધ ઉત્પાદક સંઘના ચૂંટણી અધિકારી અને પ્રાંત અધિકારી, મહેસાણાના વિવાદિત આદેશને રદ કરવા અને રદ કરવા માટે યોગ્ય રિટ, નિર્દેશ અને આદેશ માટે વિનંતી કરી છે, જેના દ્વારા ચૂંટણી અધિકારીએ દૂધ ઉત્પાદક સંઘની વ્યવસ્થાપન સમિતિના સભ્યોની આગામી ચૂંટણી માટે મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કર્યું છે. જ્યાં સુધી મહિલાઓની બે બેઠકોની અનામતની વાત છે તો તેને એક મતવિસ્તારમાંથી

બદલીને બે અલગ-અલગ ક્ષેત્રો એટલે કે મેહસાણા અને ચાણસ્મા કરવામાં આવ્યા છે.ગુજરાત સહકારી મંડળી અધિનિયમ, ૧૯૬૧ (ત્યારબાદ "અધિનિયમ, ૧૯૬૧" તરીકે ઓળખવામાં આવે છે) ની કલમ ૭૪ (૧ બી) (૧) હેઠળ જોગવાઈ મુજબ મહિલાઓ માટે બે બેઠકો પૂરી પાડવા અને પ્રતિવાદી નંબર ૬-સંઘની તમામ સંલગ્ન દૂધ ઉત્પાદક સહકારી મંડળીઓને મહિલાઓ માટે અનામત બે બેઠકો માટે મતદારો તરીકે રાખવાનો નિર્દેશ આપવા માટે પણ વિનંતી કરવામાં આવે છે.

વિશેષ નાગરિક અરજી નંબર ૧૬૪૫/૨૦૧૫

[૨.૨] ભારતના બંધારણની કલમ ૨૨૬ હેઠળ આ અરજીના માધ્યમથી, અરજદાર-હરિજ તાલુકા સહકારી ખારીદ વેચન સંઘ લિમિટેડે તેના અધિકૃત પ્રતિનિધિ દ્વારા પ્રતિવાદી નંબર ૪-દૂધ ઉત્પાદક સંઘના ચૂંટણી અધિકારી અને પ્રાંત અધિકારી, મેહસાણા (જોડાણ) દ્વારા પસાર કરાયેલા વિવાદિત આદેશને રદ કરવા અને રદ કરવા માટે યોગ્ય રિટ, નિર્દેશ અને આદેશ માટે વિનંતી કરી છે, જેના દ્વારા ચૂંટણી અધિકારીએ ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ ના નિયમ ૩ એ (૯) હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કર્યું છે, જ્યાં સુધી તે અસર કરે છે. અન્ય સમાજોના પ્રતિનિધિઓના અધિકારો.

દૂધ ઉત્પાદક સંઘ દ્વારા રજૂ કરાયેલી તારીખ ૦૨/૦૧/૨૦૧૫ ની દરખાસ્ત મુજબ મતવિસ્તારો તૈયાર કરીને દૂધ ઉત્પાદક સંઘની ચૂંટણી યોજવા

માટે પ્રતિવાદી નંબર ૪-ચૂંટણી અધિકારીને યોગ્ય રિટ, નિર્દેશ અને આદેશ આપવા માટે પણ વિનંતી કરવામાં આવે છે.

[૩.૦] વર્તમાન વિશેષ નાગરિક અરજીઓ તરફ દોરી જતી હકીકતો ટૂંકમાં નીચે મુજબ છે:

[૩.૧] અરજદાર-દૂધ ઉત્પાદક સંઘ અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની જોગવાઈઓ હેઠળ નોંધાયેલ એક સહકારી સંસ્થા છે અને અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૭૪સીના અર્થમાં એક નિર્દિષ્ટ સંસ્થા પણ છે અને તેથી, અરજદાર સંઘની ચૂંટણી અધિનિયમ, ૧૯૬૧ના પ્રકરણ ૧૧ની જોગવાઈઓ અનુસાર ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ સાથે વાંચવામાં આવે છે.

દૂધ ઉત્પાદક સંઘની વ્યવસ્થાપન સમિતિના સભ્યોની છેલ્લી ચૂંટણી માર્ચ ૨૦૧૧માં યોજાઈ હતી અને પ્રથમ બેઠક ૦૨/૦૫/૨૦૧૧ પર યોજાઈ હતી. વ્યવસ્થાપન સમિતિના સભ્યોનો કાર્યકાળ નવા ચૂંટાયેલા સભ્યોની પ્રથમ બેઠકથી ત્રણ વર્ષ એટલે કે વર્તમાન કિસ્સામાં ૦૨/૦૫/૨૦૧૧ થી ત્રણ વર્ષ છે. તેથી, વ્યવસ્થાપન સમિતિના સભ્યોનો કાર્યકાળ મે, ૨૦૧૪માં સમાપ્ત થયો છે. એવું લાગે છે કે ૯૭મા બંધારણીય સુધારાને કારણે અને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમો ૩એ (૮) અને ૩એ (૯) ના અર્થઘટનને લગતા વિવાદોને ધ્યાનમાં રાખીને ૧૯૬૧ના કાયદામાં સુધારાને કારણે ચોક્કસ સંસ્થાઓની

ચૂંટણી ચોજાઈ ન હતી.વિવાદ એ હતો કે શું નિર્દિષ્ટ સોસાયટીના પેટા-કાયદાઓ પ્રચલિત થશે અથવા વૈધાનિક નિયમો, ખાસ કરીને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમો ૩એ (૮) અને ૩એ (૯) પ્રચલિત થશે.કે આ અદાલતની પૂર્ણ ખંડપીઠે **નરેન્દ્રભાઈ માહીભાઈ પટેલ અને અન્યો વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્ય અને અન્યોના** કેસમાં વિશેષ નાગરિક અરજી નંબર ૧૨૦૬૭/૨૦૧૨ અને અન્ય વિશેષ નાગરિક અરજીઓમાં પસાર કરેલા તેના ચુકાદા અને આદેશ દ્વારા ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમો ૩એ (૮) અને ૩એ (૯) ના અર્થઘટનના સંદર્ભમાં આ મુદ્દાનો નિર્ણય લીધો હતો અને નિર્દેશ આપ્યો હતો કે ચોક્કસ સોસાયટીઓની ચૂંટણી ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમો ૩એ (૮) અને ૩એ (૯) અનુસાર મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરીને હાથ ધરવામાં આવશે અને જો કોઈ વિરોધાભાસી હોય તો પેટા કાયદાઓ ઉપરોક્ત જોગવાઈઓ/વૈધાનિક જોગવાઈઓને અવગણવી પડશે.ઉપરોક્ત **વિશેષ નાગરિક અરજી નંબર ૧૨૦૬૭/૨૦૧૨** માં પ્રસ્તુત આ અદાલતની પૂર્ણ પીઠના નિર્ણયને સિવિલ અપીલ નંબર ૧૦૩૯૨/૨૦૧૪ અને અન્ય સંલગ્ન બાબતો દ્વારા માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટ સમક્ષ પડકારવામાં આવ્યો હતો, જેમાં અરજદાર-દૂધ ઉત્પાદક સંઘ પણ એક પક્ષ હતો, જેણે સિવિલ અપીલ નંબર ૧૦૪૨૦/૨૦૧૪ પસંદ કર્યો હતો.સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નંબર ૧૨૦૬૭/૨૦૧૨ માં આ અદાલતના ફુલ બેન્ચના નિર્ણય સામે તમામ સિવિલ અપીલો માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટે તેના

ચુકાદા અને તારીખ ૧૯/૧૧/૨૦૧૪ ના આદેશ દ્વારા ફગાવી દીધી હતી અને પરિણામે તેમાં પસાર કરાયેલા વચગાળાના આદેશો પણ ખાલી થઈ ગયા હતા.

તેથી, ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમો ૩એ (૮) અને ૩એ (૯) ના અર્થઘટન અને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમો ૩એ (૮) અને ૩એ (૯) હેઠળ કલેક્ટરની સત્તાઓને લગતા મુદ્દાને અટકાવી દેવામાં આવ્યો છે. આ અધિનિયમ, ૧૯૬૧માં સુધારાના સંદર્ભમાં, રાજ્ય વિધાનસભાએ ગુજરાત સહકારી મંડળીઓ (સુધારા) અધિનિયમ, ૨૦૧૩ દ્વારા મૂળ અધિનિયમમાં વિવિધ જોગવાઈઓ દાખલ કરી છે અને અધિનિયમ, ૧૯૬૧માં સુધારો કરીને તેને ૯૭મા બંધારણીય સુધારા અધિનિયમ દ્વારા કરવામાં આવેલા બંધારણીય સુધારાને અનુરૂપ બનાવ્યો છે. તેથી, ૯૭મા બંધારણીય સુધારાને અનુરૂપ કાયદાના સુધારાના મુદ્દાને પણ અટકાવી દેવામાં આવ્યો છે.

[૩.૨] વિશેષ નાગરિક અરજી નંબર ૧૨૦૬૭/૨૦૧૨ માં આ અદાલતના પૂર્ણ પીઠના નિર્ણય સામે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ વિશેષ રજા અરજીઓ પેન્ડિંગ દરમિયાન, દૂધ ઉત્પાદક સંઘના નિયામક મંડળનો કાર્યકાળ સમાપ્ત થયો હોવાથી અને ચૂંટણી યોજાવાની હોવાથી, દૂધ ઉત્પાદક સંઘે તેની સભ્ય મંડળીઓ પાસેથી તારીખ ૧૬/૦૫/૨૦૧૪ જાહેર સૂચના દ્વારા ઠરાવો મંગાવ્યા હતા. એવું પણ જણાય છે કે ત્યારબાદ ૦૭/૦૭/૨૦૧૪ ની દરખાસ્ત દ્વારા, અરજદાર-દૂધ ઉત્પાદક સંઘે તેની દરખાસ્ત અહીં પ્રતિવાદી નંબર ૫-

જિલ્લા પંચાયત, સહકારી મંડળીઓ, મહેસાણાને રજૂ કરી હતી, જેની એક નકલ અહીં કલેક્ટર, મહેસાણાને ચિહ્નિત કરવામાં આવી હતી-પ્રતિવાદી નંબર ૩ અને પ્રાંત અધિકારી અને ચૂંટણી અધિકારી-પ્રતિવાદી નંબર ૪.એવું લાગે છે કે ઉપરોક્ત દરખાસ્તમાં, અરજદાર-દૂધ ઉત્પાદક સંઘે ચાર વૈકલ્પિક પગલાંની દરખાસ્ત કરી હતી, જેના દ્વારા ચૂંટણી હાથ ધરવામાં આવી શકે છે, જો કે તે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ બાકી રહેલી વિશેષ રજા અરજીઓના અંતિમ પરિણામને આધિન છે.

સંઘના સંબંધિત પેટા કાયદાઓ

[૩.૩] એવું લાગે છે કે દૂધ ઉત્પાદક સંઘના પેટા કાયદા અનુસાર, દૂધ ઉત્પાદક સંઘની કામગીરીનો વિસ્તાર અગાઉનો મહેસાણાનો જિલ્લો છે, જેમાં સમગ્ર મહેસાણાનો જિલ્લો, પાટણ જિલ્લાના પાંચ તાલુકાઓ અને ગાંધીનગર જિલ્લાના બે તાલુકાઓનો સમાવેશ થાય છે.એવું જણાય છે કે પેટા કાયદા નંબર ૬ (એ) મુજબ, દૂધ ઉત્પાદક સંઘનું સભ્યપદ દૂધ ઉત્પાદક સંઘના અધિકારક્ષેત્રમાં નોંધાયેલી દૂધ ઉત્પાદક સહકારી મંડળીઓ, દૂધ ઉત્પાદક સંઘ સિવાયની કૃષિ પ્રવૃત્તિઓને લગતી અધિકારક્ષેત્રમાં નોંધાયેલી કોઈપણ સહકારી મંડળીઓ અને સૂચિત સભ્યો પણ હશે.

પેટા કાયદા નંબર ૬ (એ) (ii) અનુસાર, દૂધ ઉત્પાદક મંડળીઓ સિવાયની સહકારી મંડળીઓના પ્રતિનિધિઓ તેના નિર્દેશકોની પસંદગી એવી

રીતે કરશે કે આવા ૧૦ સભ્યોમાંથી એક પ્રતિનિધિ અથવા દૂધ ઉત્પાદક સંઘના ૧૦ ટકા પ્રતિનિધિઓને તેમાંથી જે ઓછું હોય તેને મતદાનનો એક અધિકાર હોય.

પેટા કાયદો નંબર ૬ (એ) (iii) માં જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે જે આશ્રયદાતા સભ્યો સંઘ (દૂધ ઉત્પાદક સંઘ) ની નોંધણી પહેલા અસ્તિત્વ ધરાવતી સોસાયટીના સભ્યો હતા તેમને ૧ ના પ્રમાણમાં મતદાનનો અધિકાર હશે:૨૫ એટલે કે દરેક ૨૫ આશ્રયદાતા સભ્યો માટે એક મત હશે.

અન્ય ૧૭ દૂધ ઉત્પાદક મંડળીઓ (ઇટાર સોસાયટીઓ) અને ૯૮ વ્યક્તિગત આશ્રયદાતા સભ્યો અને ૧૧૩૨ સંલગ્ન દૂધ ઉત્પાદક સહકારી મંડળીઓ છે જે અરજદાર-દૂધ ઉત્પાદક સંઘ સાથે જોડાયેલી છે.

પેટા કાયદા નંબર ૩૫ મુજબ, નિયામક મંડળ ૨૧ સભ્યોનું હશે, જેમાં તાલુકા ઝોન મુજબ વહેંચાયેલી ૧૧ બેઠકોનો સમાવેશ થાય છે, જેમાં દરેકમાં એક નિયામક હોય છે, તાલુકા દૂધ પુરવઠાના જથ્થાને ધ્યાનમાં રાખીને નિયામક મંડળ દ્વારા ચાર બેઠકો નક્કી કરવામાં આવે છે, અન્ય સહકારી મંડળીઓમાંથી ચૂંટાયેલા પ્રતિનિધિઓ દ્વારા એક નિયામકની પસંદગી કરવામાં આવે છે અને પેટા કાયદા નંબર ૬ (એ) (ii) અને ૬ (એ) (iii) અનુસાર વ્યક્તિગત આશ્રયદાતા સભ્યો હોય છે.

પેટા કાયદા નંબર ૩૫માં વધુમાં જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે તાલુકા ઝોનમાંથી ચૂંટાયેલા નિયામકની ૧૧ બેઠકોમાંથી ત્રણ બેઠકો મહિલાઓ માટે

અનામત રાખવામાં આવશે, જે પેટા કાયદા નંબર ૩૫ (એ) (i) મુજબ સૂચિત ૧૧ તાલુકા ઝોન મુજબ આવર્તન મુજબ બદલવામાં આવશે.

પેટા કાયદા નંબર ૪૬ મુજબ, બે અલગ-અલગ મતદાર મતવિસ્તારો હશે, એક સંલગ્ન દૂધ ઉત્પાદક મંડળીઓ ધરાવતો અને બીજો વ્યક્તિગત આશ્રયદાતા સભ્યો અને અન્ય (ઇટાર) મંડળીઓના ચૂંટાયેલા પ્રતિનિધિઓ ધરાવતો (અરજદાર દૂધ ઉત્પાદક સંઘના પેટા કાયદાઓ અરજીના પરિશિષ્ટમાં રજૂ કરવામાં આવે છે).

[૩.૪] એવું જણાય છે કે મતવિસ્તારોની સીમાંકન અને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમો ૩એ (૮) અને ૩એ (૯) હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને મતવિસ્તારોની સીમાંકન કરવાની કલેક્ટરની સત્તાના સંદર્ભમાં કાર્યવાહી માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતમાં બાકી હતી, તેથી કલેક્ટર અને/અથવા ચૂંટણી અધિકારી અને/અથવા તો કુલસચિવ દ્વારા તારીખ ૦૭/૦૭/૨૦૧૪ ના દૂધ ઉત્પાદક સંઘના પ્રસ્તાવ પર આગળ કોઈ પગલાં લેવામાં આવ્યા ન હતા.જો કે, એવું લાગે છે કે અન્ય મંડળીઓના પ્રતિનિધિઓ અને વ્યક્તિગત આશ્રયદાતા સભ્યોની ચૂંટણીના સંદર્ભમાં, કારણ કે આ ચૂંટણી અરજદાર-દૂધ ઉત્પાદક સંઘ દ્વારા જ યોજવી જરૂરી હતી અને તેથી, ૧૫/૦૫/૨૦૧૪ ના આદેશ દ્વારા, અરજદાર-દૂધ ઉત્પાદક સંઘે અન્ય (ઇટાર) મંડળીઓના પ્રતિનિધિઓ અને વ્યક્તિગત આશ્રયદાતા સભ્યોની ચૂંટણી યોજવા માટે મુખ્ય ચૂંટણી અધિકારીની

નિમણૂક કરી હતી.એવું લાગે છે કે ત્યારબાદ ઉપરોક્ત મુખ્ય ચૂંટણી અધિકારીએ અન્ય (ઇટાર) સંસ્થાઓના પ્રતિનિધિઓ અને વ્યક્તિગત આશ્રયદાતા સભ્યોની ચૂંટણી યોજવા માટે ૧૯/૦૫/૨૦૧૪ પર ચૂંટણી કાર્યક્રમ પ્રકાશિત કર્યો હતો.એવું લાગે છે કે પ્રતિનિધિઓને ચૂંટવા માટે મતદારોની યાદી પ્રકાશિત કરવામાં આવી હતી.આ તબક્કે એ નોંધવું જરૂરી છે કે પેટા કાયદા નંબર ૬ (એ) (ii) મુજબ, જ્યાં સુધી અન્ય (ઇટાર) સંસ્થાઓની વાત છે, દરેક ૧૦ સંસ્થાઓ માટે એક મત હોવો જોઈએ અને જ્યાં સુધી વ્યક્તિગત આશ્રયદાતા સભ્યોની વાત છે, દરેક ૨૫ વ્યક્તિગત સભ્યો માટે એક મત હોવો જોઈએ.તદનુસાર, ૭૦ અન્ય (ઇટાર) સોસાયટીઓ માટે, ૭ પ્રતિનિધિઓ ચૂંટવાના હતા, જ્યારે ૯૮ વ્યક્તિગત આશ્રયદાતા સભ્યો માટે, ૪ પ્રતિનિધિઓ ચૂંટવાના હતા.તેથી, ચૂંટણી, જો કોઈ હોય તો, ૧૧ પ્રતિનિધિઓ [અન્ય (ઇટાર) મંડળીઓના ૭ અને વ્યક્તિગત આશ્રયદાતા સભ્યોના ૪] માટે યોજવી જરૂરી હતી.જો કે, અરજદાર-દૂધ ઉત્પાદક સંઘના જણાવ્યા અનુસાર, માત્ર ૧૧ નામાંકન બાકી રહ્યા હતા અને તેથી, ઉપરોક્ત તમામ ૧૧ પ્રતિનિધિઓને બિનહરીફ જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા અને પરિણામ ૦૨/૦૬/૨૦૧૪ પર જાહેર કરવામાં આવ્યું હતું.આ તબક્કે એ નોંધવું જરૂરી છે કે પેટા કાયદા અનુસાર, ઉપરોક્ત ૧૧ પ્રતિનિધિઓએ ખાસ કરીને પેટા કાયદાના પેટા કાયદા નંબર ૩૫ (૧) (બી) અનુસાર દૂધ ઉત્પાદક સંઘના નિયામક મંડળમાં નિર્દેશક તરીકે પોતાની વચ્ચેની એક વ્યક્તિની પસંદગી કરવી જરૂરી છે.

[૩.૫] અહીં ઉપર નોંધાયેલા ૧૯/૧૧/૨૦૧૪ ના ચુકાદા અને આદેશમાં જણાવ્યા મુજબ, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે વિશેષ નાગરિક અરજી નંબર ૧૨૦૬૭/૨૦૧૨ માં આ અદાલતના પૂર્ણ પીઠના નિર્ણય સામે અપીલ/વિશેષ રજા અરજીઓને ફગાવી દીધી હતી અને જણાવ્યું હતું કે ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમો ૩એ (૮) અને ૩એ (૯) હેઠળ પૂરા પાડવામાં આવેલ મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરવાની કલેક્ટરની સત્તાઓ સ્વતંત્ર સત્તાઓ છે અને જો એવું જોવા મળે કે સમાજ/નિર્દિષ્ટ સમાજના પેટા-કાયદાઓ વૈધાનિક જોગવાઈઓ, ખાસ કરીને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ સાથે સુસંગત નથી, તો વૈધાનિક નિયમો પ્રચલિત થશે અને જે કાયદાઓ વૈધાનિક નિયમો સાથે વિરોધાભાસી હોવાનું જણાય છે તેની અવગણના કરવી જોઈએ. માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે વિશેષ નાગરિક અરજી નંબર ૧૨૦૬૭/૨૦૧૨ અને અન્ય સંલગ્ન વિશેષ નાગરિક અરજીઓમાં આ અદાલતની પૂર્ણ પીઠ દ્વારા લેવામાં આવેલા અભિપ્રાયની પણ પુષ્ટિ કરી હતી અને એવું માન્યું છે કે જો એવું જણાય કે પેટા-કાયદા અનુસાર મતવિસ્તારની સંખ્યા બેઠકોની સંખ્યા જેટલી નથી, તો કલેક્ટરને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમો ૩એ (૮) અને ૩એ (૯) અનુસાર મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરવાની સ્વતંત્ર સત્તાઓ હશે.

[૩.૬] અરજદાર-દૂધ ઉત્પાદક સંઘ વતી એવો કેસ છે કે વિશેષ નાગરિક અરજી નંબર ૧૨૦૬૭/૨૦૧૨ માં આ અદાલતના પૂર્ણ પીઠના ચુકાદા અને આદેશ સામે રજૂ કરાયેલી નાગરિક અપીલને નામંજૂર કરીને અને ત્યારબાદ વિશેષ નાગરિક અરજી નંબર ૧૨૦૬૭/૨૦૧૨ માં આ અદાલતની પૂર્ણ પીઠના આદેશની પુષ્ટિ કર્યા પછી, તે સ્પષ્ટ થઈ જાય છે કે ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ ના નિયમો ૩એ (૮) અને ૩એ (૯) અનુસાર મતવિસ્તાર માટે જોગવાઈ કરીને આ અદાલતની પૂર્ણ બેન્ચ દ્વારા જારી કરાયેલા નિર્દેશો અનુસાર ચૂંટણી યોજવાની છે અને અરજદાર-દૂધ ઉત્પાદકો સંઘે અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૭૪ (૧બી) (૧) અને (૨) ની સુધારેલી જોગવાઈઓ અનુસાર નિયામકની બેઠકો અનામત રાખવી જરૂરી હતી અને તેથી, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદા અને અધિનિયમમાં સમાવિષ્ટ જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં રાખીને,

૧૯૬૧ અને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨, અરજદાર-દૂધ ઉત્પાદક સંઘે ૦૨/૦૧/૨૦૧૫ પર પ્રતિવાદી નંબર ૪-પ્રાંત અધિકારી અને પ્રતિવાદી નંબર ૫-જિલ્લા નિબંધકને દરખાસ્ત કરી હતી, જેમાં તેણે દરખાસ્ત કરી હતી કે ૧૩ જુદા જુદા તાલુકા ઝોન માટે ૧૩ બેઠકો હશે. અરજદાર-દૂધ ઉત્પાદક સંઘે પણ છેલ્લા ૩ વર્ષના દૂધના સરેરાશ પુરવઠાને ધ્યાનમાં રાખીને ખેરાલુ તાલુકા, વડનગર તાલુકા અને સતલસાના તાલુકા માટે અલગ-અલગ નિર્દેશકો (એક-એક) રાખવાની દરખાસ્ત કરી હતી, અરજદાર-દૂધ ઉત્પાદક સંઘ અનુસાર,

પાંચમો ભાગ આ ત્રણ તાલુકાઓમાંથી હતો અને અરજદાર-દૂધ ઉત્પાદક સંઘ સાથે જોડાયેલી કુલ મંડળીઓમાંથી છઠ્ઠો ભાગ આ ત્રણ તાલુકાઓમાંથી હતો.

અરજદાર-દૂધ ઉત્પાદક સંઘે એવો પણ પ્રસ્તાવ મૂક્યો હતો કે વ્યક્તિગત આશ્રયદાતા સભ્યો અને અન્ય સંસ્થાઓના પ્રતિનિધિઓ પોતાની પાસેથી એક નિયામકની પસંદગી કરશે અને અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૭૪ (૧બી) (૧) મુજબ મહિલાઓ માટે બે બેઠકો અનામત રહેશે.અરજદાર-દૂધ ઉત્પાદક સંઘે એવો પણ પ્રસ્તાવ મૂક્યો હતો કે કલમ ૭૪ (૧બી) (૧) મુજબ અનુસૂચિત જાતિ માટે એક બેઠક અનામત રહેશે અને અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૭૪ (૧બી) (૨) મુજબ નાના અને સીમાંત ખેડૂતો માટે એક બેઠક અનામત રહેશે.અરજદાર-દૂધ ઉત્પાદક સંઘે એવો પણ પ્રસ્તાવ મૂક્યો હતો કે ઉપરોક્ત ચાર અનામત બેઠકો સામાન્ય રહેશે એટલે કે ઉપરોક્ત ચાર અનામત બેઠકો માટેના મતદારો અરજદારના તમામ સંલગ્ન સભ્યો-દૂધ ઉત્પાદક સંઘના હશે.તદનુસાર, અરજદાર-દૂધ ઉત્પાદક સંઘે એક-એક તાલુકાથી ૧૩ બેઠકો, વ્યક્તિગત આશ્રયદાતા સભ્યો અને અન્ય (ઈટાર) મંડળીઓના પ્રતિનિધિઓ દ્વારા ચૂંટાયેલા એક નિયામક, મહિલાઓ માટે અનામત બે નિયામક, અનુસૂચિત જાતિ માટે અનામત એક નિયામક અને નાના અને સીમાંત ખેડૂતો માટે અનામત એક નિયામકની દરખાસ્ત કરી હતી.

[૩.૭] ૧૭/૦૧/૨૦૧૫ના વિવાદિત આદેશ દ્વારા અને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ સત્તાનો કથિત ઉપયોગ કરીને પ્રતિવાદી નંબર ૪ ચૂંટણી અધિકારી અને પ્રાંત અધિકારીએ મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કર્યું છે/મતવિસ્તારોમાં ફેરફાર કર્યો છે/ફેરફારો કર્યા છે અને બેઠકોની સંખ્યા પણ બદલી છે અને એવી જોગવાઈ કરી છે કે ૧૬ બેઠકો માટેની ચૂંટણીઓ અનુસૂચિત જાતિ, મહિલાઓની બેઠકો ૧૬ બેઠકોમાં અનામત રાખીને અને અન્ય (ઈટાર) સોસાયટીઓના પ્રતિનિધિઓ અને વ્યક્તિગત સભ્યોના પ્રતિનિધિઓને ૧૬ બેઠકોમાં સામેલ કરીને યોજાશે.

આમ, ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ કથિત રીતે સત્તાનો ઉપયોગ કરતા ૧૭/૦૧/૨૦૧૫ના વિવાદિત આદેશ દ્વારા પ્રતિવાદી નંબર ૪એ મતવિસ્તારોને ૧૬ મતવિસ્તારોમાં વિભાજિત કર્યા છે, જેમાં અનુસૂચિત જાતિ, મહિલાઓ અને અન્ય (ઈટાર) સોસાયટીઓના પ્રતિનિધિઓ અને વ્યક્તિગત સભ્યોની અનામત બેઠકોનો પણ સમાવેશ થાય છે.વિવાદિત આદેશ દ્વારા અને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ કથિત રીતે સત્તાનો ઉપયોગ કરીને ૧૬ વિવિધ મતવિસ્તારોમાં મતવિસ્તારોની સીમાંકન કરીને, પ્રતિવાદી નંબર ૪એ જોગવાઈ કરી છે કે મતવિસ્તારો નંબર ૭ અનુસૂચિત જાતિ માટે અનામત રહેશે અને મતવિસ્તારો નંબર ૧૬ મહિલાઓ માટે અનામત રહેશે.વિવાદિત આદેશ દ્વારા પ્રતિવાદી નંબર ૪ એ એવી પણ જોગવાઈ કરી છે કે મતવિસ્તાર નંબર ૧૧ અને ૧૬ મહિલાઓ માટે અનામત રહેશે.વિવાદિત આદેશ

દ્વારા અને મતવિસ્તાર નંબર ૧૧ મહિલાઓ માટે અનામત રાખીને પ્રતિવાદી નંબર ૪ એ પણ જોગવાઈ/ઉદ્દેખ કર્યો છે કે મતવિસ્તાર નંબર ૧૧ માટે જે મહિલાઓ માટે અનામત છે, મતદારો ૬૮ સંલગ્ન સભ્ય સહકારી મંડળીઓ + ૩ પ્રતિનિધિઓ અને અન્ય (ઈટાર) મંડળીઓ + ૨ પ્રતિનિધિઓ અને વ્યક્તિગત આશ્રયદાતાઓ હશે.વિવાદિત આદેશ દ્વારા મતવિસ્તારની સંખ્યા ૯,૧૦,૧૨ અને ૧૩ના સંદર્ભમાં મતદારો સંલગ્ન સભ્ય મંડળીઓ + અન્ય (ઈટાર) મંડળીઓના પ્રતિનિધિઓ + વ્યક્તિગત આશ્રયદાતાઓના પ્રતિનિધિઓ હશે.વિવાદિત આદેશ દ્વારા અને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ સત્તાનો કથિત ઉપયોગ કરીને, પ્રતિવાદી નંબર ૪એ મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કર્યું છે અને/અથવા મતવિસ્તાર/બેઠકો નીચે મુજબ પૂરી પાડી છે:

સીરી યલ નંબ ર	મતદાર સંઘનું નામ	મતદાર સમાજો ની તાકાત	મતદાર ચાદી નંબર	ચૂંટાયેલા સભ્યોની સંખ્યા	
૧	સતલસાના તાલુકાની સંલગ્ન સહકારી દૂધ ઉત્પાદકોની મંડળીઓ	૬૭	મતદાર સમાજમાં મતદારોન ો	૦૧	

			સમાવેશ		
૨	ખેરાલુ તાલુકાની સંલગ્ન સહકારી દૂધ ઉત્પાદક મંડળીઓ	૬૭	" "	૦૧	
૩	ઉંઝા અને વડનગર તાલુકાઓની સંલગ્ન સહકારી દૂધ ઉત્પાદક મંડળીઓ	૭૬	" "	૦૧	
૪	વિસનગર તાલુકાની સંલગ્ન સહકારી દૂધ ઉત્પાદક મંડળીઓ	૬૭	" "	૦૧	
૫	વિજાપુર તાલુકાની સંલગ્ન સહકારી દૂધ ઉત્પાદક મંડળીઓ	૭૬	" "	૦૧	
૬	કડી તાલુકા (દક્ષિણ વિસ્તાર) ની સંલગ્ન સહકારી દૂધ ઉત્પાદક મંડળીઓ (ધોરિયાથી અલુસાના, સાદરા વાયા કડી-એસએચ ૧૩૩ હેઠળનો વિસ્તાર)	૬૪	" "	૦૧	
૭	જોતાના તાલુકા અને કડી તાલુકા (ઉત્તરીય વિભાગ) ની સંલગ્ન સહકારી દૂધ ઉત્પાદક મંડળીઓ	૬૪	" "	૦૧	અનુસૂચિ ત જાતિ અનામત
૮	બેચરાજી તાલુકા અને મેહસાણા તાલુકાની સંલગ્ન સહકારી દૂધ ઉત્પાદક	૫૩	" "	૦૧	

	મંડળીઓ (બાલોલથી મેહસાણા તાલુકાનું મીઠાનું ક્ષેત્ર, હેદુવા રાજગરથી પંચોત સર્કલ થ્રો બાયપાસ, બેચરાજી તાલુકાનું અલોડા)				
૯	મેહસાણા તાલુકા (પૂર્વ વિભાગ) ની સંલગ્ન સહકારી દૂધ ઉત્પાદક મંડળીઓ (ઉપર ૮માં દર્શાવેલ વિસ્તાર સિવાય મેહસાણા તાલુકાનો વિસ્તાર)	૮૦ + ૧ ઇંટાર સોસાય ટી પ્રતિનિ ધિ + ૨ વ્યક્તિ પ્રતિનિ ધિ	" "	૦૧	
૧૦	કાલોલ તાલુકાની સંલગ્ન સહકારી દૂધ ઉત્પાદક મંડળીઓ	૬૭	" "	૦૧	
૧૧	માનસા તાલુકાની સંલગ્ન સહકારી દૂધ ઉત્પાદક મંડળીઓ	૬૮ + ૩ ઇંટાર સોસાય ટી	" "	૦૧	મહિલા ઓ અનામત

		પ્રતિનિ ધિ + ર વ્યક્તિ પ્રતિનિ ધિ			
૧૨	પાટણ/વાગડોડ તાલુકાની સંલગ્ન સહકારી દૂધ ઉત્પાદકોની મંડળીઓ (અનુક્રમાંક ૧૩માં દર્શાવેલ વિસ્તાર સિવાય પાટણ/વાગડોડનો વિસ્તાર)	૮૬ + ૧ ઇંટાર સોસાય ટી પ્રતિનિ ધિ	" "	૦૧	
૧૩	હરિજ તાલુકા અને પાટણ તાલુકા (દક્ષિણ વિભાગ) ની સંલગ્ન સહકારી દૂધ ઉત્પાદક મંડળીઓ (હરિજ તરફ જતા ગામો એટલે કે મિઠાવડીથી કોટપુર, પાટણ સાજનીપર, રુઘનાથપુરા, કંસ, કાલોડીથી સિહોરી)	૬૩ + ૧ ઇંટાર સોસાય ટી પ્રતિનિ ધિ	" "	૦૧	
૧૪	સામી તાલુકાની સંલગ્ન સહકારી દૂધ	૮૨	" "	૦૧	

	ઉત્પાદકોની મંડળીઓ				
૧૫	સિદ્ધપુર તાલુકાની સંલગ્ન સહકારી દૂધ ઉત્પાદક મંડળીઓ	૫૯	" "	૦૧	
૧૬	ચાણસ્મા તાલુકાની સંલગ્ન સહકારી દૂધ ઉત્પાદકોની મંડળીઓ	૫૪	" "	૦૧	મહિલા ઓ અનામત
		૧૦૯૩ +૧૧		૧૬	

[૩.૮] ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ સત્તાનો કથિત ઉપયોગ કરીને મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરવા/બેઠકોની ફાળવણીમાં પ્રતિવાદી નંબર ૪ ચૂંટણી અધિકારી/પ્રાંત અધિકારીના તારીખ ૧૭/૦૧/૨૦૧૫ ના વિવાદિત આદેશથી વ્યથિત અને અસંતુષ્ટ, સંબંધિત અરજદારોએ ઉપરોક્ત ત્રણ અલગ-અલગ રાહત માટે ભારતના બંધારણની કલમ ૨૨૬ હેઠળ હાલની વિશેષ નાગરિક અરજીઓને પસંદ કરી છે.આમ, વિશેષ નાગરિક અરજી નંબર ૧૬૧૧/૨૦૧૫ ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ મતવિસ્તારોની સીમાંકન તેમજ બેઠકોની ફાળવણીના સંદર્ભમાં મતવિસ્તારોની મર્યાદા નક્કી કરવા માટે પ્રતિવાદી નંબર ૪ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા વિવાદિત આદેશને પડકાર આપી રહ્યો છે; બેઠકો વગેરેની સંખ્યા પૂરી પાડવી

અને વિશેષ નાગરિક અરજી નંબર ૧૬૪૨/૨૦૧૫ એ ફક્ત મહિલાઓ માટે બે બેઠકો અનામત આપવાના ૧૭/૦૧/૨૦૧૫ ના વિવાદિત આદેશને પડકાર આપી રહ્યો છે અને તે પાછા પેટા કાયદાઓ (રોટેશન વગેરેના સંદર્ભમાં) અને વિશેષ નાગરિક અરજી નંબર ૧૬૪૫/૨૦૧૫ અન્ય (ઇટાર) સોસાયટીઓના પ્રતિનિધિઓ અને વ્યક્તિગત આશ્રયદાતા સભ્યોના તેમના દ્વારા ચૂંટાયેલા પ્રતિનિધિઓમાંથી અને તેમાંથી એક નિયામકની પસંદગી કરવાના અધિકારો છીનવી લેવાના સંદર્ભમાં પ્રતિવાદી નંબર ૪ પ્રાંત અધિકારી દ્વારા પસાર કરાયેલા ૧૭/૦૧/૨૦૧૫ ના વિવાદિત આદેશને પડકાર આપી રહ્યું છે.

[૪.૦] શ્રી મિહિર જોશી, વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ, વિશેષ નાગરિક અરજી નંબર ૧૬૧૧/૨૦૧૫ અને ૧૬૪૫/૨૦૧૫ માં સંબંધિત અરજદારો વતી હાજર થયા છે અને શ્રી એસ. એન. શેલત, વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ, વિશેષ નાગરિક અરજી નંબર ૧૬૪૨/૨૦૧૫ માં અરજદાર વતી હાજર થયા છે. શ્રી પ્રકાશ કે. જાની, વિદ્વત એડિશનલ એડવોકેટ જનરલ, પ્રતિવાદી નંબર ૪-પ્રાંત અધિકારી અને શ્રી બી. એસ. પટેલ સહિત પ્રતિવાદી રાજ્ય સત્તાવાળાઓ વતી હાજર થયા છે, વિદ્વત વકીલ ઇન્ટરવેનર સોસાયટી વતી હાજર થયા છે, જેમને આ અદાલત દ્વારા સિવિલ એપિલિકેશન નંબર ૨૪૧૦/૨૦૧૫ માં સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નંબર ૧૬૪૨/૨૦૧૫ અને સિવિલ એપિલિકેશન નંબર ૨૪૧૧/૨૦૧૫ માં સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નંબર ૧૬૪૫/૨૦૧૫ માં

પસાર કરાયેલા આદેશ અનુસાર દખલદાર તરીકે જોડાવાની મંજૂરી આપવામાં આવી છે.

વિશેષ નાગરિક અરજી નંબર ૧૬૧૧/૨૦૧૫ અને ૧૬૪૫/૨૦૧૫

[પ.૦] અરજદાર-દૂધ ઉત્પાદક સંઘ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી મિહિર જોશીએ ભારપૂર્વક રજૂઆત કરી છે કે ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમો ૩એ (૮) અને ૩એ (૯) હેઠળ સત્તાનો કથિત ઉપયોગ કરીને પ્રતિવાદી નંબર ૪ ચૂંટણી અધિકારી-પ્રાંત અધિકારીનો વિવાદિત આદેશ/નિર્ણય સંપૂર્ણપણે ગેરકાયદેસર, સૌથી વધુ મનસ્વી અને અધિનિયમ, ૧૯૬૧ અને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ની જોગવાઈઓથી પણ વિપરીત છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વિવાદિત આદેશ પસાર કરતી વખતે પ્રતિવાદી નંબર ૪-પ્રાંત અધિકારીએ માત્ર મતવિસ્તારોનું સીમાંકન જ કર્યું નથી, પરંતુ બેઠકોની સંખ્યામાં પણ ફેરફાર કર્યો છે/અનામત પૂરી પાડી છે અને તે પણ પેટા-નિયમોની વિરુદ્ધમાં, ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમો ૩એ (૮) અને ૩એ (૯) હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતી વખતે કલેક્ટર પાસે જે સત્તાઓ નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેથી પ્રતિવાદી નંબર ૪ એ વિવાદિત આદેશ પસાર કરીને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ ના નિયમો ૩ એ (૮) અને ૩ એ (૯) હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતી વખતે તેમાં નિહિત અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કર્યો નથી અને/અથવા કાયદા હેઠળ અધિકારક્ષેત્ર અને/અથવા સત્તા વિના કામ કર્યું છે.

[પ.૧] પરિષ્ઠ વકીલ શ્રી જોશીએ રજૂઆત કરી છે કે વર્તમાન કેસમાં કલેક્ટર/પ્રતિવાદી નંબર ૪/પ્રાંત અધિકારીએ પણ ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) નો ઉપયોગ કરીને વિવાદિત આદેશ પસાર કરવામાં ભૌતિક ભૂલ કરી છે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે નિયમ ૩એ (૯) ત્યારે જ લાગુ કરી શકાય છે જ્યારે સોસાયટીએ ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એના પેટા-નિયમ (૧) થી (૭) હેઠળ વિચારેલી રીતે મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કર્યું ન હોય, કારણ કે ચૂંટણીઓ હિસાબી વર્ષના અંત પહેલા અથવા તેના પેટા-નિયમો હેઠળ નક્કી કરવામાં આવી હોય.

[પ.૨] એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જ્યારે મતવિસ્તારો ખાસ કરીને પેટા કાયદા હેઠળ સૂચવવામાં આવે છે, અને નિયમ ૩એ (૮) નું પાલન થાય છે, ત્યારે નિયમ ૩એ (૮) અને ૩એ (૯) ની જોગવાઈઓ લાગુ થશે નહીં.એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે આ નિયમ ૪ પરથી સ્પષ્ટ થાય છે, જે પેટા કાયદામાં મતવિસ્તારોની જોગવાઈ હોય તેવા મતવિસ્તારોની કામચલાઉ મતદાર યાદી તૈયાર કરવાની જોગવાઈ કરે છે.

[પ.૩] એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે માત્ર એવા કિસ્સામાં કે જ્યાં પેટા-કાયદાઓ ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૮) સાથે વિરોધાભાસી હોય

અને સોસાયટીએ સીમાંકનની ક્વાયત એવી રીતે હાથ ધરી ન હોય કે જેમાં મતવિસ્તારોની સંખ્યા તેમાં વિચારવામાં આવેલી બેઠકોની સંખ્યા જેટલી હોય, તેમાં કલેક્ટરને મતવિસ્તારોની સીમાંકન હાથ ધરીને ઉપરોક્ત નિયમનો ઇરાદો અમલમાં મૂકવાની સત્તા વાંચી લેવામાં આવી છે.

[પ.૪] એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જ્યાં નિયમ ૩એ લાગુ પડે છે તેવા કિસ્સામાં પણ, નિયમો અને સમાજના પેટા-કાયદાઓમાં કંઈપણ હોવા છતાં, આ શબ્દોને કલેક્ટરને તેની સંપૂર્ણ વિવેકબુદ્ધિ અનુસાર સીમાંકન હાથ ધરવાની સંપૂર્ણ સત્તા પ્રદાન કરવા તરીકે વાંચી શકાતા નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે આવી શક્તિનો ઉપયોગ નિયમો અને પેટા કાયદામાં વિરોધાભાસી જોગવાઈઓને ઓવરરાઈડ કરીને માત્ર સત્તાના ઉપયોગ માટેના હેતુને પ્રાપ્ત કરવા માટે જરૂરી હદ સુધી કરી શકાય છે, જે નિયમ ૩ એ (૮) ના આદેશનું પાલન કરવા માટે મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરે છે અને પેટા કાયદાને સંપૂર્ણપણે અવગણીને નહીં.

[પ.૫] વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨નો નિયમ ૩એ (૯) કાયદા ૩એ (૧) થી ૩એ (૭) અનુસાર અથવા સોસાયટીના પેટા કાયદા હેઠળ સૂચવ્યા મુજબ સોસાયટી દ્વારા મતવિસ્તારના સીમાંકન પર કલેક્ટરને કોઈ દેખરેખ અથવા અપીલ અધિકારક્ષેત્ર પ્રદાન કરતું નથી. એવી

રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સોસાયટી દ્વારા સીમાંકનની શુદ્ધતા કલેક્ટર દ્વારા તપાસને આધિન નથી.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે એકવાર મતવિસ્તારોની કુલ સંખ્યા બેઠકોની કુલ સંખ્યા જેટલી થઈ જાય, ત્યારે કલેક્ટરને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ સત્તાનો ઉપયોગ કરીને આગળની તપાસ હાથ ધરવાનો કોઈ અધિકારક્ષેત્ર નથી.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે નિયમોની યોજના સૂચવે છે કે સીમાંકન સોસાયટી દ્વારા જ હાથ ધરવામાં આવે છે જે અંતિમ માનવામાં આવે છે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે આવી સત્તા ગર્ભિત કરી શકાતી નથી.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે આ સહકારી મંડળીઓની સ્વાયત્તતા પર ભાર મૂકશે અને અનિરૂપણીય રાજ્ય નિયંત્રણ લાવશે.

[પ.૬] વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જ્યારે કલેક્ટર ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ સત્તાનો ઉપયોગ કરવા માંગે છે, ત્યારે પણ તેમના પર સત્તાનો ઉપયોગ કરવા માટેના કારણો દર્શાવતી સોસાયટીને કારણદર્શક નોટિસ જારી કરવાની ફરજ છે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેમના માટે આવી સૂચનામાં મતવિસ્તારની સૂચિત સૂચિ દર્શાવવી અને તે માટે સમાજનો પ્રતિસાદ માંગવો પણ જરૂરી છે.

[પ.૭] વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જો કલેક્ટરને લાગે કે સમાજના પેટા કાયદાઓ અને નિયમ ૩એ (૮) ની જોગવાઈઓ વચ્ચે સંઘર્ષ છે, તો સત્તાનો ઉપયોગ સંઘર્ષની હદને અનુરૂપ હોવો જોઈએ.તે રજૂ કરવામાં આવે છે કે બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો સંઘર્ષને ઉકેલવા માટે જરૂરી હદ સુધી જ હસ્તક્ષેપ હાથ ધરવો જોઈએ અને તેને કાપવા માટે એક ધાબળો ચાર્ટર તરીકે ન લેવો જોઈએ.એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે અન્ય કોઈપણ અર્થઘટન નિયમ ૩એ (૯) ને ગેરકાયદેસર અને/અથવા તો અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની જોગવાઈઓથી પણ વિપરીત બનાવશે.

[પ.૮] એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વર્તમાન કેસમાં દૂધ ઉત્પાદક સંઘની તારીખ ૦૨/૦૧/૨૦૧૫ ની દરખાસ્ત ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ ના નિયમ ૩એ (૮) ની જરૂરિયાત સાથે સંપૂર્ણપણે સુસંગત હતી અને તેથી, પ્રતિવાદી નંબર ૪ દ્વારા સ્વીકારવામાં આવવી જોઈએ.

[પ.૯] એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે કોઈ પણ સંજોગોમાં સોસાયટીના પેટા-કાયદાઓ પણ ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૮) ને અનુરૂપ છે અને તેથી, ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨નો નિયમ ૩એ (૮) લાગુ પડતો નથી.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે દરેક બેઠક માટે અલગ મતવિસ્તાર છે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે એક સભ્ય એકથી વધુ ક્ષમતામાં મત આપે છે તે

હકીકત અધિનિયમ, ૧૯૬૧ અને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ની યોજના માટે વિદેશી નથી, જે ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩બી પરથી સ્પષ્ટ થાય છે.

[પ.૧૦] વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સોસાયટીની દરખાસ્ત સ્વીકૃતિની લાયકાત ધરાવતી નથી એમ ધારીને, કલેક્ટર સમાજના પેટા-કાયદાઓની અવગણના કરતા મતવિસ્તારોને બદલી શક્યા ન હોત.

[પ.૧૧] એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વર્તમાન કેસમાં અરજદાર સમાજને ક્યારેય એવું કારણ દર્શાવવા માટે કહેવામાં આવ્યું ન હતું કે પેટા કાયદાને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૮) સાથે વિરોધાભાસી કેમ ગણવા જોઈએ અથવા તેની દરખાસ્ત નકારી કાઢવામાં આવે તેવી શક્યતા હતી અને મતવિસ્તારના સૂચિત સીમાંકન પર તેના વાંધાઓ/ટિપ્પણીઓ રજૂ કરવા માટે પણ બોલાવવામાં આવી ન હતી.

[પ.૧૨] વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે પેટા કાયદા નંબર ૩૫ (૧) (એ) (૧) અને (૨) માં સભ્યોની ઓવરલેપ અસ્વીકાર્ય હતી એમ ધારીને, પછીના પેટા કાયદામાં આવતા સભ્યોને લઘુત્તમ અને પ્રમાણસર હસ્તક્ષેપના સિદ્ધાંતને ધ્યાનમાં રાખીને પહેલામાંથી બાકાત રાખવા જોઈએ. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે કલેક્ટરને સભ્યોના વર્ગના મતવિસ્તારને નાબૂદ કરવાની

અને સમાજના પેટા કાયદામાં જોગવાઈ મુજબ સમિતિમાં તેમનું પ્રતિનિધિત્વ નકારવાની મંજૂરી આપવામાં આવશે નહીં.

[પ.૧૩] એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેવી જ રીતે કલેક્ટર માટે અન્ય (ઈટાર) સોસાયટીઓ અને વ્યક્તિગત સભ્યોના મતવિસ્તારને નાબૂદ કરવા અને પેટા કાયદામાં જોગવાઈ મુજબ સમિતિમાં તેમની વચ્ચે પ્રતિનિધિત્વને નકારી કાઢવું અસ્વીકાર્ય હતું.

[પ.૧૪] વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વિવાદિત આદેશ દ્વારા કલેક્ટરની કાર્યવાહી પણ મતવિસ્તારો અને બેઠકોની સંખ્યા ૧૧ + ૪ (પેટા કાયદા હેઠળ ૧૫) થી વધારીને ૧૬ કરવામાં આવી છે, જે અસ્વીકાર્ય છે.

[પ.૧૫] વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે કલમ ૭૪ (૧ બી) (i) હેઠળ અનુસૂચિત જાતિ અને અનુસૂચિત જનજાતિ માટે અનામત બેઠક પણ તે બેઠકો ઉપરાંત છે જેના માટે મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરવામાં આવ્યું છે અને તેથી, કલેક્ટરને આ હેતુ માટે કોઈ ચોક્કસ મતવિસ્તાર અનામત રાખવાની મંજૂરી નહોતી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે કોઈ પણ સંજોગોમાં ચોક્કસ મતવિસ્તારને અનામત રાખવાનું કોઈ વાજબીપણું નથી.

[પ.૧૬] વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે મહિલાઓ માટે બેઠકોનું આરક્ષણ પણ પેટા કાયદા હેઠળ વારાફરતી કરવાનું માનવામાં આવે છે જેનું પાલન કરવામાં આવ્યું નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે મહિલાઓ માટે ચોક્કસ મતવિસ્તારો અનામત રાખવા માટે કોઈ તર્ક નથી. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે આ અધિનિયમ, ૧૯૬૧ હેઠળ નિર્ધારિત બેઠકો કરતાં વધુ બેઠકો પર મહિલાઓ માટે અનામત, પેટા-કાયદાને અમાન્ય બનાવતી નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે આ પ્રકારનું આરક્ષણ એ લઘુત્તમ જરૂરિયાતનું સૂચન છે.

[પ.૧૭] તે આગળ રજૂ કરવામાં આવે છે કે અન્યથા પણ આદેશમાં કારણો અથવા સમર્થન દર્શાવવામાં આવ્યું નથી અને તેથી, કલેક્ટરને સોગંદનામું દાખલ કરીને આદેશને સમર્થન આપવાની મંજૂરી નથી. એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે જવાબમાં આપેલું સોગંદનામું પણ જાહેર કરે છે કે કલેક્ટરે સ્પષ્ટપણે તેના અધિકારક્ષેત્રને વટાવી દીધું છે.

[પ.૧૮] એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં કલેક્ટરે સોસાયટીની તારીખ ૦૨/૦૧/૨૦૧૫ ની દરખાસ્તને મંજૂરી આપવી જોઈતી હતી અથવા સોસાયટીની દરખાસ્ત તેની સાથે સુસંગત ન હોવા છતાં, સોસાયટીએ અગાઉ તેના પેટા-કાયદા અનુસાર આગળ વધવાની રજૂઆત કરી

હતી તે હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને સોસાયટીને પેટા-કાયદા અનુસાર આગળ વધવાનો નિર્દેશ આપવો જોઈતો હતો.વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલ શ્રી જોશીએ વધુમાં રજૂઆત કરી છે કે વિવાદિત આદેશ દ્વારા પ્રાંત અધિકારીએ ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને અન્ય (ઈટાર) સોસાયટીઓ દ્વારા ચૂંટાયેલા પ્રતિનિધિઓ અને વ્યક્તિગત આશ્રયદાતા સભ્યોના તેમના દ્વારા ચૂંટાયેલા પ્રતિનિધિઓમાંથી નિયામકની પસંદગી કરવાના અધિકારો પણ છીનવી લીધા છે, જે અત્યંત અસ્વીકાર્ય છે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨નો નિયમ ૩એ (૯) કલેક્ટરને આવી કોઈ સત્તા આપતો નથી.

[પ.૧૯] વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલ શ્રી જોશીએ વધુમાં રજૂઆત કરી છે કે વિવાદિત આદેશ દ્વારા અને મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરીને અને મતદારોની સંખ્યા પ્રદાન કરીને, એક વ્યક્તિ એક મતના સિદ્ધાંતનું ઉલ્લંઘન કરવામાં આવશે.એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે ઉદાહરણ તરીકે મતવિસ્તારની સંખ્યા ૯,૧૨ અને ૧૪માં અનુક્રમે ૮૦,૮૬ અને ૮૨ મતદારો હશે, જો કે મતવિસ્તારની સંખ્યા ૮,૧૫ અને ૧૬માં અનુક્રમે ૫૩,૫૯ અને ૫૪ મતદારો હશે જેઓ એક નિયામકની પસંદગી કરશે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેથી ઉપરોક્ત આધાર પર પણ વિવાદિત આદેશ રદ કરવા અને અલગ રાખવા પાત્ર છે.તેમની ઉપરોક્ત રજૂઆતોના સમર્થનમાં, તેમણે કેરા જિલ્લા સહકારી દૂધ ઉત્પાદક સંઘ વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય અને વિશેષ નાગરિક અરજી નંબર ૨૯૩/૨૦૧૫ માં પ્રસ્તુત અન્યના કેસમાં આ અદાલતના વિભાગીય ખંડપીઠે આપેલા નિર્ણય પર ભારે આધાર રાખ્યો છે.

[પ.૨૦] અરજદાર વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી જોશીએ ભારપૂર્વક રજૂઆત કરી છે કે આ અદાલતની પૂર્ણ પીઠ સમક્ષ અને ત્યારબાદ વિશેષ નાગરિક અરજી નંબર ૧૨૦૬૭/૨૦૧૨ માં આ અદાલતની પૂર્ણ પીઠના નિર્ણય સામે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ વિવાદ ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમો ૩એ (૮) અને ૩એ (૯) હેઠળ કલેક્ટરની સત્તાઓના સંદર્ભમાં હતો, એવા કેસમાં જ્યાં એવું જોવા મળે છે કે સમાજના પેટા-કાયદાઓ અધિનિયમ, ૧૯૬૧ અને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ને વધુ ખાસ કરીને ચૂંટણી નિયમોના નિયમ ૩એ (૮) સાથે સુસંગત નથી. ૧૯૮૨ અને તે માટે એવું માનવામાં આવે છે કે જ્યારે સોસાયટીના પેટા-કાયદાઓ અને વૈધાનિક નિયમો વચ્ચે કોઈ સંઘર્ષ હોય, ત્યારે વૈધાનિક નિયમો પ્રચલિત રહેશે અને આવા પેટા-કાયદાઓની અવગણના કરવામાં આવશે અને આવા કિસ્સામાં કલેક્ટરને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩ એ (૯) અનુસાર મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરવાની સ્વતંત્ર સત્તા હશે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ન તો પૂર્ણ પીઠ સમક્ષ કે ન તો પૂર્ણ પીઠના નિર્ણય સામે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ, ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ ના નિયમ ૩ એ (૯) હેઠળ કલેક્ટર કેવી રીતે અને કઈ રીતે

સત્તાનો ઉપયોગ કરી શકે છે તે અંગે કોઈ મુદ્દો ન હતો.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ કલેક્ટર જે રીતે અને જે રીતે સત્તાનો ઉપયોગ કરે છે તેના સંદર્ભમાં આવો મુદ્દો પ્રથમ વખત ઊભો થઈ રહ્યો છે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે, ન તો પૂર્ણ પીઠનો નિર્ણય કે ન તો પૂર્ણ પીઠના નિર્ણય સામે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતનો નિર્ણય વર્તમાન અરજીઓમાં ઉદ્ભવતા પ્રશ્નો/મુદ્દાઓના નિર્ણયમાં અવરોધ ઊભો કરશે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરવાની કલેક્ટરની સત્તાઓને પૂર્ણ ન્યાયપીઠ તેમજ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણયના પ્રકાશમાં સ્વીકારવામાં આવે તો પણ, તે કિસ્સામાં પણ, ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ સત્તાનો ઉપયોગ કરીને કલેક્ટર-પ્રતિવાદી નંબર ૪ દ્વારા વિવાદિત આદેશ અને સત્તાનો ઉપયોગ સંપૂર્ણપણે ગેરકાયદેસર, સૌથી વધુ મનસ્વી અને અધિકારક્ષેત્ર વિનાનો અને/અથવા ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમો ૩એ (૯) હેઠળ સત્તાનો ઉપયોગ કરતી વખતે તેમાં નિહિત ન હોય તેવી સત્તાઓનો ઉપયોગ છે.

ઉપરોક્ત રજૂઆતો કરીને, વિનંતી કરવામાં આવે છે કે વર્તમાન વિશેષ નાગરિક અરજીઓને મંજૂરી આપવામાં આવે અને પ્રતિવાદી નંબર ૪-પ્રાંત અધિકારી દ્વારા પસાર કરાયેલા વિવાદિત આદેશને રદ કરવામાં આવે અને પ્રાંત અધિકારીને અરજદાર-દૂધ ઉત્પાદક સંઘ તારીખ ૦૨/૦૧/૨૦૧૫ ની દરખાસ્ત મુજબ મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરવા નિર્દેશ આપવામાં આવે.

વિશેષ નાગરિક અરજી નંબર ૧૬૪૨/૨૦૧૫

[૬.૦] વિશેષ નાગરિક અરજી નંબર ૧૬૪૨/૨૦૧૫ માં અરજદાર વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી એસ. એન. શેલતે ભારપૂર્વક રજૂઆત કરી છે કે પ્રતિવાદી નંબર ૪ દ્વારા અહીં મહિલાઓ માટે માત્ર બે બેઠકોનું આરક્ષણ પ્રદાન કરતો વિવાદિત આદેશ, જોકે પેટા-કાયદાઓ મહિલાઓ માટે ૩ બેઠકોનું આરક્ષણ પ્રદાન કરે છે, તે સંપૂર્ણપણે ગેરકાયદેસર છે અને સંપૂર્ણપણે અધિકારક્ષેત્ર વગરનો છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે એક મતવિસ્તારમાંથી બે અલગ-અલગ ઝોન એટલે કે માનસા અને ચાણસ્મા માટે મહિલાઓ માટે બે બેઠકોનું આરક્ષણ પણ સંપૂર્ણપણે ગેરકાયદેસર છે અને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) ના અવકાશ અને મર્યાદાની બહાર છે.

[૬.૧] અરજદાર વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી શેલત દ્વારા આગળ રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે રાજકોટ જિલ્લા સહકારી બેંક લિમિટેડ વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્ય અને અન્યોના કેસમાં હવે એઆઈઆર ૨૦૧૫ એસસી ૪૮૯ માં અહેવાલ આપવામાં આવ્યો છે, જે આ અદાલતની પૂર્ણ પીઠના નિર્ણયની વિરુદ્ધ હતો, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ ના નિયમો ૩એ (૮) અને ૩એ) ૯ નું અર્થઘટન કર્યું છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ઉપરોક્ત નિર્ણયમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે અવલોકન કર્યું છે અને જણાવ્યું છે કે

કલેક્ટર નિયમ ૩એના પેટા નિયમ (૯) હેઠળ તેમની સત્તાનો ઉપયોગ ત્યારે જ કરી શકે છે જ્યારે સોસાયટીએ ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમો ૩એ (૮) અને ૩એ (૯) અનુસાર તેના મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કર્યું ન હોય. અરજદાર વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલ શ્રી શેલત દ્વારા આગળ રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે વર્તમાન કેસમાં પેટા કાયદો નંબર ૩૫ (૧) (એ) મહિલાઓને વારાફરતી ફાળવવા માટે ૩ બેઠકોનું આરક્ષણ પ્રદાન કરે છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે મહિલા પ્રતિનિધિઓ માટે ૩ બેઠકો અનામત રાખવાની જોગવાઈ/પેટા કાયદો, અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૭૪ (૧ બી) (i) ની જોગવાઈઓ સાથે વિરોધાભાસી અથવા અસંગત નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૭૪ (૧બી) (i) માં જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે "દરેક સમાજની વ્યવસ્થાપન સમિતિમાં મહિલાઓ માટે બે બેઠકો હશે જેમાં સભ્યો તરીકે વ્યક્તિઓ હશે અને આવા વર્ગ અથવા વ્યક્તિઓની શ્રેણીના સભ્યો હશે". એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જો જ્યાં પણ વિધાનસભા ઈચ્છે કે સભ્યોની સંખ્યા નિર્ધારિત સંખ્યા કરતાં વધી ન જાય, તો વિધાનસભાએ જોગવાઈ કરી છે કે આવી સંખ્યા નિર્ધારિત સંખ્યા કરતાં વધી ન શકે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે કલમ ૭૪ (૧ બી) (એ) પરંતુકમાં જોગવાઈ છે કે ૨ થી વધુ સભ્યોની પસંદગી કરી શકાતી નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે કલમ ૭૪ (૧ બી) (i) માં આવી કોઈ જોગવાઈ (મહત્તમ નહીં) નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જોકે ઉપરોક્ત કલમ એવી જોગવાઈ કરતી નથી કે

ઓછામાં ઓછી બે બેઠકો હોય, જો સમાજના સભ્યો મહિલાઓને વધુ પ્રતિનિધિત્વ આપવા ઈચ્છે છે, તો બેથી વધુ સભ્યો માટે અનામતની જોગવાઈ અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૭૪ (૧બી) (i) ની જોગવાઈઓ સાથે અસંગત ન કહી શકાય. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેથી પેટા કાયદામાં મહિલાઓ માટે ૩ બેઠકોની જોગવાઈને અસંગત અથવા અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૭૪ (૧ બી) (i) સાથે વિરોધાભાસી ગણી શકાય નહીં, જે મહિલાઓ માટે બે બેઠકો માટે અનામતની જોગવાઈ કરે છે. તેમની ઉપરોક્ત રજૂઆતોના સમર્થનમાં, વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલ શ્રી શેલતે એ. આઈ. આર. ૨૦૦૪ એસ. સી. ૩૬૯૭ (ફકરા ૧૩૯ અને ૧૪૨) માં નોંધાયેલા ઉત્તર પ્રદેશ સહકારી કેન યુનિયન્સ ફેડરેશન વિરુદ્ધ પશ્ચિમ ઉત્તર પ્રદેશ સુગર મિલ્સ એસોસિએશન અને અન્યોના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય પર તેમજ એ. આઈ. આર. ૨૦૦૫ એસ. સી. ૨૩૦૬ (ફકરા ૧૫) માં નોંધાયેલા ઝોરોસ્ટ્રિયન સહકારી હાઉસિંગ સોસાયટી લિમિટેડ વિરુદ્ધ જિલ્લા નિયામક સહકારી મંડળીઓ (શહેરી) અને અન્યોના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય પર ભારે આધાર રાખ્યો છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જ્યારે સભ્યો મહિલાઓ માટે ૩ બેઠકો અનામત આપવા માટે સંમત થયા હોય, ત્યારે ઉપરોક્ત પેટા-કાયદાઓ અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૭૪ (૧બી) (૧) સાથે વિરોધાભાસી અથવા અસંગત હોવાનું ન કહી શકાય. વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલ શ્રી શેલતે એ. આઈ. આર.

૨૦૧૦ એમપી ૬૪માં નોંધાયેલા રામચંદ્ર રેડ્ડી અને અન્ય વિરુદ્ધ આંધ્ર પ્રદેશ રાજ્યના કેસમાં મધ્ય પ્રદેશ હાઈકોર્ટના નિર્ણય પર પણ આધાર રાખ્યો છે.

[૬.૨] અરજદાર વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી શેલતે એ. આઈ. આર. ૧૯૯૪ એસ. સી. ૫૪૪માં નોંધાયેલા તોગુરુ સુધાકર રેડ્ડી વિરુદ્ધ આંધ્ર પ્રદેશ સરકારના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય પર પણ આધાર રાખ્યો છે અને રજૂઆત કરી છે કે ઉપરોક્ત નિર્ણયમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે જણાવ્યું છે કે મહિલાઓ માટે કુલ અનામત ૫૦ ટકાથી વધુ ન હોઈ શકે અને માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ઉચ્ચ અદાલતના નિર્ણયને સમર્થન આપ્યું છે કે અનામત ૫૦ ટકા સુધી જઈ શકે છે.

[૬.૩] અરજદાર વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી શેલતે એ. આઈ. આર. ૧૯૯૯ એસ. સી. ૨૮૯૪ માં નોંધાયેલા ડૉ. પ્રીતિ શ્રીવાસ્તવ વિરુદ્ધ રાજ્ય મધ્યપ્રદેશના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય પર પણ આધાર રાખ્યો છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ઉપરોક્ત નિર્ણયમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે અવલોકન કર્યું છે અને જણાવ્યું છે કે પ્રવેશ માટે એવા નિયમો હોઈ શકે છે જે સંઘ દ્વારા નિર્ધારિત શિક્ષણના ધોરણો સાથે સુસંગત હોય અને પ્રતિકૂળ અસર કરતા ન હોય. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ઉપરોક્ત નિર્ણયમાં એવું માનવામાં આવે છે કે રાજ્ય કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા

સૂચવવામાં આવેલી લાયકાતો ઉપરાંત લાયકાતો પણ નિર્ધારિત કરી શકે છે અને તે ઉચ્ચ ધોરણની મંજૂરી સાથે સુસંગત રહેશે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે એસ. સત્યપાલ રેડ્ડી વિરુદ્ધ આંધ્ર પ્રદેશ સરકાર વિરુદ્ધ (૧૯૯૪) ૪ એસ. સી. સી. ૩૯૧માં નોંધાયેલા કેસમાં, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ચુકાદો આપ્યો છે કે જે નિયમો ઉચ્ચ લાયકાત સૂચવે છે તે કેન્દ્રીય નિયમોને પ્રતિકૂળ નથી.

[૬.૪] અરજદાર વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી શેલત દ્વારા વધુમાં રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે રાજકોટ જિલ્લા સહકારી બેંક લિમિટેડ (સુપ્રા) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે એવું માન્યું છે કે ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ કલેક્ટરની સત્તા નિરપેક્ષ છે, તેમ છતાં કલેક્ટર/સક્ષમ અધિકારીને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૮) અને ૩એ (૯) હેઠળ માત્ર આધાર પર જ સત્તા/અધિકારક્ષેત્ર છે. ૧) કે મતવિસ્તારોને ઉપલબ્ધ બેઠકોની કુલ સંખ્યાની બરાબર બનાવવામાં આવે, ૨) મતવિસ્તારનું સીમાંકન હાથ ધરવાનું છે જો સોસાયટીએ પેટા કાયદામાં જરૂરિયાતનું પાલન કર્યું ન હોય. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે મતવિસ્તારોની સીમાંકન સિવાય કલેક્ટર/સક્ષમ અધિકારી સીમાઓને સમાયોજિત કરવા સિવાય મુસાફરી કરી શકતા નથી. એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે રાજકોટ જિલ્લા સહકારી બેંક લિમિટેડ (સુપ્રા) ના કેસમાં પરિચ્છેદ ૨૦માં પણ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે અવલોકન કર્યું છે કે કલેક્ટર પોતાની સત્તાનો ઉપયોગ કરીને મતવિસ્તારોને વિભાજિત કરી

શકે છે જેથી તેઓ કુલ બેઠકોની સંખ્યાની સમકક્ષ બની શકે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ફક્ત ૧૬માં પણ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે અવલોકન કર્યું છે અને જણાવ્યું છે કે ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) ની જોગવાઈનો હેતુ ભૌગોલિક એટલે કે પ્રદેશ અથવા ઝોન મુજબ વિભાજનનો છે.તે રજૂ કરવામાં આવે છે કે તેથી વર્તમાન કેસમાં પ્રતિવાદી નંબર ૪-પ્રોન્ટ ઓફિસર તેની પોતાની વિચારણાઓ અનુસાર રોસ્ટર બદલવામાં અને પેટા કાયદામાં પૂરા પાડવામાં આવેલ રોસ્ટરને ચાલુ ન રાખવામાં યોગ્ય નથી.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેથી સમગ્ર કવાયત મનસ્વી અને અધિકારક્ષેત્ર વિનાની છે.

[૬.૫] અરજદાર વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી શેલત દ્વારા આગળ રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ ના નિયમ ૩એ (૮)/૩એ (૯) કલેક્ટર દ્વારા મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરવાની જોગવાઈ કરે છે અને તે પણ જ્યારે સમાજના પેટા-કાયદાઓ વૈધાનિક નિયમો સાથે અસંગત હોય એટલે કે પેટા કાયદા હેઠળ પૂરા પાડવામાં આવેલ મતવિસ્તાર બેઠકોની સંખ્યા સમાન ન હોય.રામચંદ્ર રેડ્ડી (સુપ્રા) ના કેસમાં આંધ્ર પ્રદેશ હાઈકોર્ટના નિર્ણય પર આધાર રાખીને, એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે "સીમાંકન" નો અર્થ "સીમા તરીકે ચિહ્નિત કરવું; મર્યાદા અથવા સીમા તરીકે વ્યાખ્યાયિત કરવા માટે ચિહ્નિત કરવા અથવા મર્યાદા નક્કી કરવા માટે બંધાયેલ છે".એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ઉપરોક્ત નિર્ણયમાં આંધ્ર પ્રદેશ ઉચ્ચ અદાલતે ચુકાદો

આપ્યો છે કે "સીમાંકન" શબ્દનો ઉપયોગ બે જુદી જુદી વ્યક્તિઓ અથવા દેશો અથવા સંસ્થાઓની બે સંસ્થાઓ વચ્ચેની સીમાઓને સમાયોજિત કરવા અથવા સીમાંકન કરવાના અર્થમાં થાય છે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેથી કલેક્ટર પાસે નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ મતવિસ્તારોના સીમાંકનની સંપૂર્ણ સત્તા હશે એમ ધારીને સક્ષમ અધિકારી/કલેક્ટર સીમાંકનથી આગળ મુસાફરી કરી શકશે નહીં.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેથી પ્રાંત અધિકારી પોતાની વિચારણાઓ અનુસાર રોસ્ટર બદલવા અને પેટા કાયદામાં આપેલા રોસ્ટરને ચાલુ ન રાખવા માટે યોગ્ય નથી.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેથી સમગ્ર કવાયત મનસ્વી અને અધિકારક્ષેત્ર વિનાની છે.

[૬.૬] અરજદાર વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલ શ્રી શેલત દ્વારા વધુમાં રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે વર્તમાન કેસમાં મહિલાઓ માટે બે બેઠકો વિજાપુર અને વિસનગર (સાતત્યમાં) ને ફાળવવી જોઈતી હતી, જ્યારે પ્રતિવાદી નંબર ૪-પ્રાંત અધિકારીએ માનસા તાલુકા અને ચાણસ્મા તાલુકા માટે બેઠકો પૂરી પાડી છે, કારણ કે માનસા તાલુકા માટેની બેઠકો મહિલાઓ માટે પુનરાવર્તિત કરવામાં આવી રહી છે.તે રજૂ કરવામાં આવે છે કે પેટા કાયદાઓ દ્વારા તૈયાર કરાયેલ રોસ્ટર મુજબ આરક્ષણ પ્રદાન કરવામાં તર્ક છે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જો રોસ્ટર ચાલુ રાખવામાં આવ્યું હોત અને વિજાપુર અને વિસનગરને રોસ્ટર અનુસાર બેઠકો ફાળવવામાં આવી હોત તો તે તર્કસંગત હોત.

[૬.૭] હવે, જ્યાં સુધી અરજદાર વતી દલીલ કરવામાં આવે છે કે ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતી વખતે કલેક્ટર/ડેપ્યુટી કલેક્ટરે કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું પાલન કરવું જોઈએ અને તેમને સુનાવણીની તક આપવી જોઈએ, ત્યાં સુધી એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જ્યાં સુધી કોઈ વૈધાનિક જોગવાઈ, ખાસ કરીને અથવા જરૂરી સૂચિતાર્થ દ્વારા કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોની અરજીને બાકાત રાખતી નથી, કારણ કે તે ઘટનામાં કોર્ટ કાયદાકીય આદેશને બાકાત રાખશે નહીં, આદેશ કરવામાં આવે તે પહેલાં સુનાવણીની વાજબી તક આપવાની જરૂરિયાતને સામાન્ય રીતે કાયદાની જોગવાઈઓમાં વાંચવામાં આવે છે, ખાસ કરીને જ્યારે આદેશ પ્રતિકૂળ હોય. નાગરિક પરિણામો જે દેખીતી રીતે અસરગ્રસ્ત પક્ષ માટે મિલકત, વ્યક્તિગત અધિકારો અને ભૌતિક વંચિતતાના ઉદ્ધંધનની કાર્યવાહીને આવરી લે છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વૈધાનિક સંસ્થા અથવા ટ્રિબ્યુનલને આપવામાં આવેલી સત્તા વહીવટી અથવા અર્ધ ન્યાયિક છે કે કેમ તે ધ્યાનમાં લીધા વિના ઉપરોક્ત સિદ્ધાંત સારો છે. તેમની ઉપરોક્ત રજૂઆતોના સમર્થનમાં, તેમણે (૨૦૧૧) ૨ એસ. સી. સી. ૨૫૮ માં નોંધાયેલા ઓટોમેટિવ ટાયર મેન્યુફેક્ચરર્સ એસોસિએશન વિરુદ્ધ ધ કેઝિગ્રેટેડ ઓથોરિટી એન્ડ અદર્સના કેસમાં માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણયો પર ભારે આધાર રાખ્યો છે.

[૬.૮] એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેથી કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોને વધુ ખાસ કરીને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમો ૩એ (૮) અને ૩એ (૯) ની જોગવાઈઓમાં વાંચવાની જરૂર છે, જે મતવિસ્તારના સીમાંકનને અસર કરે છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેથી, સૂચિત મતવિસ્તારો સામે વાંધા માંગવાની ફરજ પ્રતિવાદી નંબર ૪ પ્રાંત અધિકારીની હતી. એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે સીમાંકન અધિનિયમ, ૨૦૦૨માં પણ વાંધાઓ અને સૂચનો માટે આમંત્રણની જોગવાઈ કરવામાં આવી છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે મતવિસ્તારોના સીમાંકનની રીત અને પદ્ધતિ અથવા અનામત ઉમેદવાર માટે બેઠકોની ફાળવણી પર સુનાવણી પૂરી પાડવી એ કાયદાને અનુરૂપ હશે, જો સુનાવણી પૂરી પાડવામાં આવે તો. તે રજૂ કરવામાં આવે છે કે કેસની હકીકતોમાં, જો વાંધાઓ માંગવામાં આવ્યા હોત તો મૂળાક્ષર ક્રમ અનુસાર રોસ્ટર અથવા રોસ્ટરની સાતત્યતા પૂરી પાડવામાં આવી હોત. અરજદાર વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલ શ્રી શેલતે રજૂઆત કરી છે કે જો ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતી વખતે મતવિસ્તારના સીમાંકન માટે સોસાયટી દ્વારા મોકલવામાં આવેલી દરખાસ્ત કલેક્ટર દ્વારા સ્વીકારવામાં ન આવી હોય, તો સોસાયટીને સુનાવણી કરવાની જરૂર હતી.

[૬.૯] વૈકલ્પિક રીતે, અરજદાર વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલ શ્રી શેલત દ્વારા આગળ રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે કોઈ પણ સંજોગોમાં મહિલાઓ માટે

અનામત બેઠકોની સંખ્યા અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૭૪ (૧ બી) (૧) હેઠળ પૂરી પાડવામાં આવેલ મહિલાઓ માટે બે બેઠકો હોઈ શકે છે, જો કે બેઠકોની ફાળવણી પેટા કાયદા હેઠળ પૂરી પાડવામાં આવેલ રોસ્ટર અનુસાર હશે જે આવર્તન મુજબ છે.

ઉપરોક્ત રજૂઆતો કરીને અને ઉપરોક્ત નિર્ણયો પર આધાર રાખીને, વર્તમાન વિશેષ નાગરિક અરજીને મંજૂરી આપવા અને વર્તમાન અરજીમાં વિનંતી મુજબ રાહત આપવા વિનંતી કરવામાં આવે છે.

[૭.૦] રાજ્યના અધિકારીઓ વતી હાજર રહેલા એડિશનલ એડવોકેટ જનરલ શ્રી પી. કે. જાનીએ હાલની અરજીઓનો ઉગ્ર વિરોધ કર્યો છે.તે ભારપૂર્વક રજૂ કરવામાં આવે છે કે દૂધ સંઘની વ્યવસ્થાપન સમિતિના સભ્યોની ચૂંટણી લાંબા સમયથી બાકી છે અને તેથી વર્તમાન સંસ્થાનો કાર્યકાળ મે, ૨૦૧૪ માં સમાપ્ત થયો છે, જો કે કોઈ ને કોઈ આધાર પર ચૂંટણી યોજાતી નથી/યોજવાની મંજૂરી નથી અને તેથી, વર્તમાન સંસ્થા કે જેની મુદત પહેલેથી જ સમાપ્ત થઈ ગઈ છે તે ચાલુ રાખવામાં આવી છે.તેથી, પ્રતિવાદી નંબર ૪/પ્રતિવાદીઓને વ્યવસ્થાપન સમિતિના સભ્યોની ચૂંટણી સાથે આગળ વધવાની મંજૂરી આપવા વિનંતી કરવામાં આવે છે અને સીમાંકનના સંબંધમાં તમામ વિવાદો અને વર્તમાન અરજીઓમાં ઉઠાવવામાં આવેલા અન્ય તમામ વિવાદોને ચૂંટણી પૂર્ણ થયા પછી ઉઠાવવાની મંજૂરી આપી શકાય છે.

[૭.૧] શ્રી જાની, વિજ્ઞાન એડિશનલ એડવોકેટ જનરલ દ્વારા આગળ રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે પ્રતિવાદી નંબર ૪ દ્વારા તારીખ ૧૭/૦૧/૨૦૧૫ ના વિવાદિત આદેશમાં લેવામાં આવેલો નિર્ણય સંપૂર્ણપણે અધિનિયમ, ૧૯૬૧, ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ અને ગુજરાત સહકારી મંડળીઓના નિયમો, ૧૯૬૫ની જોગવાઈઓ અનુસાર છે.

[૭.૨] શ્રી જાની, વિજ્ઞાન એડિશનલ એડવોકેટ જનરલ દ્વારા આગળ રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે નિર્ણય લેવાની પ્રક્રિયામાં કોઈ ગેરકાયદેસરતા અને/અથવા અનિયમિતતા નથી અને પ્રતિવાદી નંબર ૪ દ્વારા લેવામાં આવેલો નિર્ણય ન્યાયી અને યોગ્ય છે અને તે પ્રાથમિક દૂધ મંડળીઓના લગભગ ૪,૮૫,૦૦૦ સભ્યો ધરાવતા દૂધ ફેડરેશન યુનિયનના વ્યાપક હિતમાં છે.

[૭.૩] એડિશનલ એડવોકેટ જનરલ શ્રી જાનીએ રજૂઆત કરી છે કે રાજકોટ ડિસ્ટ્રિક્ટ કો-ઓપરેટિવ બેંક લિમિટેડ (સુપ્રા) ના કેસમાં માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટે ચુકાદો આપ્યો છે કે ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ ના નિયમ ૩ એ (૯) હેઠળ આપવામાં આવેલા મતવિસ્તારના સીમાંકનની સત્તા કલેક્ટરની સંપૂર્ણ અને સ્વતંત્ર છે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વર્તમાન કેસમાં સોસાયટીના પેટા-કાયદાઓ વૈધાનિક નિયમો, ખાસ કરીને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ

(૮) સાથે સુસંગત ન હોવાનું જણાયું છે અને તેથી, પ્રતિવાદી નંબર ૪એ ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળની સત્તાઓનો યોગ્ય ઉપયોગ કર્યો છે અને તારીખ ૧૭/૦૧/૨૦૧૫ નો વિવાદિત આદેશ યોગ્ય રીતે પસાર કર્યો છે.

[૭.૪] રાજ્ય/રાજ્ય સત્તામંડળો વતી વધુ ખાસ કરીને પ્રતિવાદી નંબર ૪ વતી હાજર રહેલા વિદ્વત એડિશનલ એડવોકેટ જનરલ શ્રી જાનીએ વધુમાં રજૂઆત કરી છે કે વર્તમાન કેસમાં અને તે પણ અરજદાર વતી હાજર રહેલા વિદ્વત વકીલ દ્વારા સ્વીકારવામા આવે છે કે મિલ્ક ફેડરેશન યુનિયન દ્વારા તારીખ ૦૨/૦૧/૨૦૧૫ (અરજીનું પાનું ૧૮૨) દ્વારા કરવામાં આવેલી દરખાસ્ત બિલ નંબર ૩૫ ની વિરુદ્ધ હતી અને અન્યથા સૂચવવામાં આવેલા મતવિસ્તારોની સંખ્યા બેઠકોની સંખ્યા જેટલી ન હતી, અને તેથી, આવી હકીકતમાં, નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ પ્રતિવાદી નંબર ૪ દ્વારા સત્તાઓનો ઉપયોગ સંપૂર્ણપણે ન્યાયી છે અને તેના અનુસાર છે. ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ ના કાયદાકીય ઉદ્દેશ.

[૭.૫] એડિશનલ એડવોકેટ જનરલ શ્રી જાનીએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે, દૂધના ઉત્પાદનમાં સંકળાયેલી પોલસન જેવી વિદેશી કંપનીઓના વિરોધમાં દૂધ સહકારી મંડળીઓ શરૂ કરવા માટે ખેડા જિલ્લાના સ્વ. શ્રી સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ અને સ્વ. શ્રી ત્રિભુવનદાસ પટેલની સલાહ પર દૂધ સહકારી મંડળીઓની રચના અમલમાં આવી હતી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ગુજરાત રાજ્યમાં

ખેડા જિલ્લામાં સ્વર્ગીય શ્રી ત્રિભુવનદાસ અને સ્વર્ગીય શ્રી વર્સસ કુરિયનએ દૂધ સહકારી ચળવળના ક્ષેત્રમાં આંદોલન શરૂ કર્યું હતું. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે મહેસાણાનો જિલ્લો વર્ષ ૧૯૫૦-૬૦માં પરંપરાગત રીતે કૃષિ લક્ષી જિલ્લો હતો, જેમાં શહેર અને ગામડાઓમાં એવા સમુદાયોના પરિવારો કે જેઓ ગાય અને ભેંસ જેવા દૂધનાં પ્રાણીઓ રાખતા અને આ પ્રાણીઓ તેમની રોજિંદી જરૂરિયાતો પૂરી કરતા અને તેમના પરિવારો અને સંબંધીઓની પણ જરૂરિયાતો પૂરી કરતા કારણ કે દૂધ અથવા ઘીના રૂપમાં વધારાની પેદાશ દુકાનદારને આપવામાં આવતી હતી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે આ સંજોગોમાં, દુર્લભ અને મર્યાદિત સંસાધનો સાથે મહેસાણા જિલ્લામાં દૂધ સંઘ રચવાનો વિચાર શરૂ કરવામાં આવ્યો હતો અને બોમ્બે સહકારી મંડળી અધિનિયમ, ૧૯૨૫ની કલમ ૧૦ હેઠળ દૂધ સંઘની નોંધણી ૦૮/૧૧/૧૯૬૦ પર કરવામાં આવી હતી અને તે સમયે કોઈ પ્રાથમિક દૂધ સહકારી સંસ્થા નહોતી અને રાજ્યના સહભાગીઓ પણ મર્યાદિત હતા અને તીવ્ર અછત હતી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેથી દૂધ ઉત્પાદક સંઘના અગ્રણીઓએ વિચાર્યું કે શેર મૂડીમાં યોગદાન આપી શકે તેવી કોઈપણ વ્યક્તિઓને લાવવી યોગ્ય છે અને અન્ય (ઈટાર) સહકારી મંડળીઓ કે જેઓ શેર મૂડીમાં યોગદાન આપી શકે છે અને પેટા કાયદામાં જોગવાઈ ૧૯૬૧ થી અત્યાર સુધી સમયાંતરે કરવામાં આવી હતી અને તેમાં સુધારો કરવામાં આવ્યો હતો. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વર્ષ ૧૯૬૧માં સંઘની કામગીરીનો વિસ્તાર મહેસાણાના જિલ્લામાં હતો, જેમાં આશરે ૧૦૪ ગામો

અને તાલુકાઓના આશરે ૧૩ સભ્યો હતા અને ત્યારબાદ ૩૧/૧૨/૧૯૯૭ની અધિસૂચના દ્વારા મહેસાણાનું વિભાજન કરવામાં આવ્યું છે અને પાટણ જિલ્લાની રચના કરવામાં આવી છે, જેમાં ૭ તાલુકાઓને પાટણ જિલ્લામાં સામેલ કરવામાં આવ્યા હતા અને ૬ તાલુકાઓ મહેસાણામાં જ રહ્યા હતા અને ત્યારબાદ ૨૪/૦૯/૧૯૯૭ની અધિસૂચના દ્વારા એવું સમાધાન કરવામાં આવ્યું હતું કે અગાઉ ૧૫/૧૦/૧૯૯૭ની અધિસૂચના દ્વારા મહેસાણાના જિલ્લાના વિજાપુર તાલુકાનું વિભાજન કરવામાં આવ્યું હતું અને માનસા તાલુકાની રચના કરવામાં આવી હતી. ગાંધીનગર જિલ્લાનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે અને તેથી, વિજાપુર અને કલોલ તાલુકાઓના કેટલાક ગામોને સામેલ કરવાનો વધુ નિર્ણય લેવામાં આવ્યો હતો.

[૭.૬] એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે દૂધ ઉત્પાદક સંઘની નોંધણી સમયે ૩૨ વ્યક્તિગત સભ્યો અને અન્ય (ઇટાર) સહકારી મંડળીઓમાંથી ૧૪ સભ્યો હતા અને સમય જતાં પ્રાથમિક સ્તરની દૂધ સહકારી મંડળીઓ વધુને વધુ ગતિશીલ/સક્રિય બની હતી અને શેર મૂડી વધારવાની જરૂર નહોતી, જોકે પાછળથી અમુક વ્યક્તિગત સભ્યોને ૧૦૦/રૂપિયાની ચુકવણી પર સભ્યપદ આપવામાં આવ્યું હતું અને આજની તારીખે ૯૭ વ્યક્તિગત સભ્યો અને ૭૦ અન્ય (ઇટાર) સહકારી મંડળીઓ છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે એવું જાણવા મળ્યું છે કે છેલ્લા ૩૦ વર્ષથી અધ્યક્ષની પસંદગી આવા વ્યક્તિગત

સભ્યોના પ્રતિનિધિઓમાંથી કરવામાં આવતી હતી.એવું પણ જાણવા મળ્યું હતું કે આવા વ્યક્તિગત સભ્યો પણ જુદી જુદી જગ્યાએ રહે છે અને અન્ય (ઇટાર) સહકારી મંડળીઓ પણ જુદી જુદી જગ્યાએ જોવા મળે છે.

એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે મેહસાણા, પાટણ અને ગાંધીનગર જિલ્લાના વિવિધ ગામોમાં ફેલાયેલા હજારો અને હજારો પરિવારો દૂધ ઉત્પાદક સંઘના વિકાસમાં યોગદાન આપી રહ્યા છે.એવું જાણવા મળ્યું હતું કે વ્યક્તિનું કોઈ નોંધપાત્ર યોગદાન રહ્યું નથી કારણ કે તેઓ ડેરી પ્રવૃત્તિમાં સીધા સંકળાયેલા ન હતા અને દૂધ ઉત્પાદક સહકારી સંસ્થામાં તેમનો કોઈ હિસ્સો નહોતો.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે પ્રતિવાદી નંબર ૪ એ શોધી કાઢ્યું છે કે વ્યક્તિગત સભ્યો અને અન્ય સહકારી મંડળીઓના મતવિસ્તારમાંથી એક બેઠક નક્કી કરવામાં આવી છે જે અધિનિયમ, ૧૯૬૧ અને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ની જોગવાઈઓ અને સહકારી ચળવળની પરિપૂર્ણતાની વિરુદ્ધ છે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જો અન્ય (ઇટાર) સહકારી મંડળીઓ કે જેઓ જિલ્લા સંઘના સભ્યો છે તેમની કામગીરીને ધ્યાનમાં લેવામાં આવે તો તેઓ પણ વ્યક્તિગત સભ્યો સાથે સમાન ધોરણે ઊભા રહે છે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેમના વાર્ષિક અહેવાલ સહિત અન્ય છ (ઇટાર) સહકારી સંસ્થાઓનો રેકૉર્ડ દર્શાવે છે કે જિલ્લા દૂધ સંઘમાં આ સહકારી (ઇટાર) સંસ્થાઓનો કોઈ નોંધપાત્ર વ્યવહાર થયો નથી.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેઓએ એ બતાવવા જવું જોઈએ કે અન્ય (ઇટાર) સહકારી મંડળીઓના સંયુક્ત મતવિસ્તાર

અને વ્યક્તિગત સભ્યો કે જેઓ કુલ ૧૦૯૩ વ્યવસ્થાપન સમિતિના વ્યક્તિઓમાંથી એક વ્યક્તિને ચૂંટે છે, આ મતવિસ્તારોનું યોગદાન નગણ્ય છે અને કોઈપણ રીતે સહકારી ચળવળના વિકાસ, પ્રગતિ અને સમૃદ્ધિમાં યોગદાન આપતું નથી.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેથી એવું જાણવા મળ્યું છે કે વ્યક્તિગત સ્વરૂપમાં અને અન્ય (ઈટાર) સહકારી મંડળીઓના સ્વરૂપમાં બે મતવિસ્તારોનું સંયોજન જે એકસાથે એક વ્યક્તિને ચૂંટે છે તે સંપૂર્ણપણે નગણ્ય છે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જિલ્લા દૂધ સંઘનો હિસ્સો ધરાવતી અન્ય સાત (ઈટાર) સહકારી મંડળીઓના કિસ્સામાં પણ તેઓ જિલ્લા દૂધ સંઘની બાબતો સાથે કોઈ પણ રીતે સંબંધિત નથી.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેથી મહેસાણાના સહકારી દૂધ ઉત્પાદક સંઘની સહકારી ચળવળ સાથે કોઈ લેવાદેવા ન ધરાવતા આ બે વર્ગના લોકો માટે સ્વતંત્ર અલગ એકની રચના સહકારી ચળવળના પ્રસાર સાથે સુસંગત ન હોવાનું જણાયું હતું.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે આ સંજોગોમાં પ્રતિવાદી નંબર ૪ એ અન્ય સહકારી મંડળીઓના સભ્યોના પ્રતિનિધિઓ અને વ્યક્તિગત સભ્યોમાંથી પ્રતિનિધિત્વ કરતા પ્રતિનિધિઓને મર્જ કરવાનો નિર્ણય લીધો હતો અને તેમના રહેણાંક વિસ્તારના આધારે મતદારો સાથે રાખ્યા હતા.એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે મતદાર તરીકેનો તેમનો અધિકાર અને વ્યક્તિને ચૂંટવાનો અધિકાર છીનવી લેવામાં ન આવે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે હવે વ્યક્તિગત સભ્યો અને

અન્ય (ઈટાર) સહકારી મંડળીઓને હવે એકરૂપતા લાવવા માટે અન્ય (ઈટાર) દૂધ ઉત્પાદક સહકારી મંડળીઓની સમકક્ષ મૂકવામાં આવી છે.

[૭.૭] એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વર્તમાન કેસમાં દૂધ ફેડરેશન યુનિયનના પેટા-કાયદાઓ અધિનિયમ, ૧૯૬૧ અને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ની જોગવાઈઓ અને અરજદાર દ્વારા મતવિસ્તારના સીમાંકનની દરખાસ્ત સાથે પણ સુસંગત ન હોવાનું જણાયું હોવાથી-દૂધ ઉત્પાદક સંઘ અધિનિયમ, ૧૯૬૧ અને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ની જોગવાઈઓ સાથે સુસંગત ન હોવાનું જણાયું હતું, આ અદાલતના પૂર્ણ ખંડપીઠે વિશેષ નાગરિક અરજી નંબર ૧૨૦૬૭/૨૦૧૨ માં આપેલા નિર્ણયને ધ્યાનમાં રાખીને, જેની માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા પુષ્ટિ કરવામાં આવી છે, પ્રતિવાદી નંબર ૪ એ યોગ્ય રીતે કહ્યું છે. ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમો ૩એ (૯) હેઠળ મતવિસ્તારોના સીમાંકનની સત્તાઓનો ઉપયોગ કર્યો હતો.

[૭.૮] વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે આ અદાલતની પૂર્ણ ખંડપીઠે ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૮) ના અર્થઘટનના સંદર્ભમાં આ મુદ્દાનો નિર્ણય લીધો છે અને નિર્દેશ આપ્યો છે કે નિર્દિષ્ટ મંડળીઓની ચૂંટણી નિયમ ૩એ (૮) અનુસાર મતવિસ્તારો ખેંચીને હાથ ધરવામાં આવે અને જો ઉપરોક્ત જોગવાઈઓથી વિપરીત હોય તો પેટા-નિયમોની અવગણના કરવી

પડે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે પૂર્ણ ખંડપીઠે નીચેના મુદ્દાઓ પર નિર્ણય લીધો છે.

“૧ ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨નો નિયમ ૩એ સોસાયટીઓના પેટા-કાયદાઓ પર લાગુ થઈ શકે છે જે એક જ મતવિસ્તારની જોગવાઈ કરે છે કારણ કે નિયમ ૩એ અનિવાર્યપણે મતવિસ્તારોના સીમાંકન અને મતદાર યાદી તૈયાર કરવા માટે છે.પરંતુ અમે સ્પષ્ટ કરીએ છીએ કે પેટા-નિયમ (૧) થી પેટા-નિયમ (૭) તમામ નિર્દિષ્ટ મંડળીઓના કિસ્સામાં લાગુ થશે, પછી ભલે પેટા-કાયદાઓ એક મતવિસ્તાર અથવા એકથી વધુ મતવિસ્તાર માટે જોગવાઈ કરે.ઉપનિયમ (૮) એક મતવિસ્તાર માટે પેટા-કાયદા ધરાવતી તમામ નિર્દિષ્ટ મંડળીઓને ત્યારે જ લાગુ પડશે જ્યારે તેનો કાર્યક્ષેત્ર એકથી વધુ ગામમાં હોય.પેટા નિયમ (૯) એ તમામ નિર્દિષ્ટ મંડળીઓને લાગુ પડશે જ્યાં કલેક્ટર દ્વારા મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરવું જરૂરી છે.

૨ ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ ની યોજના એક મતવિસ્તાર ધરાવતી ચોક્કસ મંડળીઓને મંજૂરી આપે છે, જો કે કામગીરીનો વિસ્તાર એક ગામ સુધી મર્યાદિત હોય અને તે સંજોગોમાં, એક મતવિસ્તાર માટે પેટા કાયદા હેઠળ એકથી વધુ બેઠકની જોગવાઈ કરી શકાય છે.આવી મંડળીઓના સભ્યને કાયદેસર રીતે એકથી વધુ બેઠક માટે મત આપવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે છે.

૩ કલેક્ટર પાસે અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૧૪ અનુસાર હાથ ધરવામાં આવેલી કોઈપણ કાર્યવાહીની ગેરહાજરીમાં પણ મતવિસ્તારના સીમાંકન માટે આદેશ પસાર કરવાની સત્તા છે.

૪ ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ હેઠળ મતવિસ્તારનું સીમાંકન પણ ક્ષેત્રવાર હોઈ શકે છે.મતવિસ્તારોની સીમાંકન વ્યક્તિગત સભ્યોના વર્ગો માટે સોસાયટીઓના ઉદ્દેશો અને પ્રવૃત્તિઓ પર આધારિત હોઈ શકે છે કારણ કે વ્યક્તિગત સભ્યોના દરેક વર્ગો કારણ કે દરેક મતદારમંડળ કોઈ ચોક્કસ વિસ્તાર અથવા કોઈ ચોક્કસ વર્ગના સંબંધિત સભ્યોનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે.”

[૭.૯] વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ખૂબ જ અરજદાર/દૂધ ઉત્પાદક સંઘે પણ સિવિલ અપીલ નંબર ૧૦૪૦૨/૨૦૧૪ ને પ્રાધાન્ય આપીને માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ આ અદાલતની પૂર્ણ પીઠના ચુકાદાને અમલમાં મૂક્યો હતો, જેમાં ૧૯/૧૧/૨૦૧૪ ના ચુકાદા અને આદેશ દ્વારા, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતને પૂર્ણ પીઠ દ્વારા પસાર કરાયેલા ચુકાદાની પુષ્ટિ કરવામાં ખુશી થઈ છે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા ચુકાદા અને આદેશને અનુસરીને, ૦૨/૦૧/૨૦૧૫ પર, અરજદાર-દૂધ ઉત્પાદક સંઘે મતવિસ્તારોની સીમાંકન માટેની દરખાસ્ત રજૂ કરી હતી, જેમાં એવી દરખાસ્ત કરવામાં આવી હતી કે ૧૩ જુદા જુદા તાલુકા ઝોન

માટે ૧૩ બેઠકો હશે અને વ્યક્તિગત આશ્રયદાતા સભ્યો અને અન્ય (ઈટાર) મંડળીઓના પ્રતિનિધિઓ દ્વારા ચૂંટાયેલા નિયામકની એક બેઠક, મહિલાઓ માટે અનામત બે નિયામક અને અનુસૂચિત જાતિ માટે અનામત એક નિયામક અને નાના અને સીમાંત ખેડૂતો માટે અનામત એક નિયામક હશે, જે કુલ ૧૮ બેઠકોમાં છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે દરખાસ્તને ધ્યાનમાં લીધા પછી, તે અસમાન પ્રતિનિધિત્વ હોવાનું જણાયું હતું કારણ કે મહેસાણા તાલુકામાં તેના ૧૧૧ પ્રતિનિધિઓ છે અને વડનગર તાલુકામાં ૪૨ પ્રતિનિધિઓ/મતદારો છે અને તેથી, પેટા કાયદામાં અને પેટા કાયદાઓ અનુસાર ૧૬ બેઠકો પૂરી પાડવામાં આવી હતી, જેમાં સંઘની દરખાસ્તમાં તેણે ૧૮ બેઠકો માટે જોગવાઈ કરી હતી અને પેટા કાયદાઓમાં એવી પણ જોગવાઈ કરવામાં આવી હતી કે સંઘની વ્યવસ્થાપન સમિતિમાં મહત્તમ ૨૧ બેઠકો હશે અને તેથી, સમાન પ્રતિનિધિત્વ લાવવા માટે, પ્રતિવાદી નંબર ૪ એ ૧૭/૦૧/૨૦૧૫ ના વિવાદિત આદેશ દ્વારા ત્રણેયના ભૌગોલિક વિસ્તારને ધ્યાનમાં રાખીને ૧૬ મતવિસ્તારની રચના કરી હતી. જિલ્લાઓ અને તમામ મતવિસ્તારોમાં સમાન પ્રતિનિધિત્વ લાવવું.

[૭.૧૦] શ્રી જાની, વિદ્વાન એડિશનલ એડવોકેટ જનરલ દ્વારા વધુમાં રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે અગાઉ તાલુકાઓને પૂરા પાડવામાં આવતા દૂધના જથ્થાને ધ્યાનમાં રાખીને નિયામક મંડળ દ્વારા નક્કી કરવામાં આવતી બેઠકોની કોઈ

જોગવાઈ નહોતી, જે પછીથી વર્ષ ૧૯૯૫માં પ્રથમ વખત સુધારો કરીને ઉમેરવામાં આવી હતી અને જ્યારે આ હકીકત પ્રતિવાદી નંબર ૪ના ધ્યાનમાં આવી હતી અને તે અધિનિયમ, ૧૯૬૧ના ઉદ્દેશ અને હેતુ સાથે સુસંગત ન હોવાનું જણાયું હતું, ખાસ કરીને આ અદાલતના પૂર્ણ પીઠના નિર્ણયના પ્રકાશમાં જેને માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે પુષ્ટિ આપી હતી કારણ કે તેણે અલગ વર્ગ બનાવ્યો હતો અને તેના પરિણામે સભ્યો સાથે અસમાન વ્યવહાર થયો હતો. અન્ય સહકારી દૂધ ઉત્પાદક મંડળીઓની અને અન્ય દૂધ ઉત્પાદક સંઘના સંદર્ભમાં જરૂરી તપાસ કર્યા પછી, જેમાં ન તો વધુ માત્રામાં દૂધનો પુરવઠો પૂરો પાડવા માટે બેઠકો પૂરી પાડવામાં આવી હતી કે ન તો કોઈ વ્યક્તિગત સભ્યો માટે, પ્રતિવાદી નંબર ૪ એ અરજદાર-દૂધ ઉત્પાદક સંઘ દ્વારા કરવામાં આવેલી દરખાસ્તને સ્વીકારી નથી.

[૭.૧૧] શ્રી જાની, વિદ્વાન એડિશનલ એડવોકેટ જનરલ દ્વારા આગળ રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે જ્યાં સુધી નાના ખેડૂતો અને સીમાંત ખેડૂતો માટે અનામત એક બેઠકની વાત છે, તે રજૂ કરવામાં આવે છે કે અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૭૪ (૧ બી) (ii) નાના અને સીમાંત ખેડૂતો માટે ફરજિયાત રીતે બેઠક અનામત રાખવાની જોગવાઈ કરતી નથી.

[૭.૧૨] એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે પેટા કાયદાઓ અનુસાર મહિલાઓ માટે અનામત ત્રણ બેઠકોના સંદર્ભમાં પણ, એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની જોગવાઈઓ અનુસાર, ખાસ કરીને અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૭૪ (૧ બી) (i) જે બંધારણીય સુધારા (૯૭મો સુધારો) અને અનુચિત ૨૩૪ એચઝેડ, ૨૩૪ઝેડઈને ધ્યાનમાં રાખીને કાયદામાં લાવવામાં આવી છે, ત્યાં મહિલાઓ માટે બે બેઠકો અનામત રહેશે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જ્યારે અરજદાર-દૂધ ઉત્પાદક સંઘના પેટા કાયદામાં, તેણે મહિલાઓ માટે ત્રણ બેઠકોનું આરક્ષણ પૂરું પાડ્યું હતું, ત્યારે તે તેમાં નથી. અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની જોગવાઈઓ સાથે સુસંગતતા જે અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૭૪ (૧ બી) (i) છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે કલમ ૭૪ (૧ બી) (૧) માં જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે દરેક સમાજની વ્યવસ્થાપન સમિતિમાં મહિલાઓ માટે બે બેઠકો અનામત રહેશે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તે ઓછામાં ઓછી બે બેઠકો પૂરી પાડતી નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તે કાયદાના અર્થઘટનનો મુખ્ય સિદ્ધાંત છે કે કોઈ ચોક્કસ કાયદાનું અર્થઘટન કરતી વખતે, અદાલત કાયદામાં ન હોય તેવી કોઈ પણ વસ્તુમાં કંઈપણ ઉમેરી અને/અથવા વાંચી શકતી નથી. તે રજૂ કરવામાં આવે છે કે કાનૂન અને/અથવા કોઈ ચોક્કસ જોગવાઈને જેમ છે તેમ વાંચવી જરૂરી છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેથી અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૭૪ (૧બી) (i) ના સાદા વાંચન પર,

અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૭૪ (૧બી) (i) હેઠળ જે જોગવાઈ કરવામાં આવી છે તેનાથી વધુ મહિલાઓ માટે કોઈ અનામત ન હોઈ શકે.

[૭.૧૩] એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે પ્રતિવાદી નંબર ૪ દ્વારા વિવાદિત આદેશ દ્વારા મતવિસ્તારોનું સીમાંકન માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા પુષ્ટિ કરાયેલ આ અદાલતની પૂર્ણ પીઠના નિર્ણય સાથે અને અધિનિયમ, ૧૯૬૧ અને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ની જોગવાઈઓ સાથે સુસંગત છે, ખાસ કરીને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ની કલમ ૭૪ અને નિયમો ૩એ (૮) અને ૩એ (૯), જે કે કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં, ભારતના બંધારણની કલમ ૨૨૬ હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને આ અદાલત દ્વારા દખલ કરવાની જરૂર નથી.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વર્તમાન સંસ્થાનો કાર્યકાળ મે, ૨૦૧૪ સુધીમાં સમાપ્ત થઈ ચૂક્યો છે અને કોઈક કારણસર નવી ચૂંટણી યોજાઈ નથી અને/અથવા યોજવાની મંજૂરી આપવામાં આવી નથી અને તેથી, વિનંતી કરવામાં આવે છે કે વર્તમાન અરજીને રદ કરવામાં આવે અને પ્રતિવાદી નંબર ૪/અધિકૃત અધિકારી/ચૂંટણી અધિકારીને અરજદાર-દૂધ ઉત્પાદક સંઘની વ્યવસ્થાપન સમિતિના સભ્યોની ચૂંટણી સાથે આગળ વધવાની મંજૂરી આપવામાં આવે.

[૭.૧૪] હવે, જ્યાં સુધી અરજદારો વતી દલીલ કરવામાં આવે છે કે મતવિસ્તારોના સીમાંકનના કલેક્ટર દ્વારા ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમો ૩એ (૮)/૩એ (૯) હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતા પહેલા, સંબંધિત સોસાયટીને સુનાવણીની તક આપવી જરૂરી છે અને સંબંધિત અરજદારો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલોની રજૂઆત કે ૧૭/૦૧/૨૦૧૫ ના વિવાદિત નિર્ણય કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું ઉલ્લંઘન કરે છે, તે શ્રી જાની, વિદ્વાન વધારાના મહાધિવક્તા દ્વારા ભારપૂર્વક રજૂ કરવામાં આવે છે કે કાયદા/નિયમો હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતા પહેલા અને/અથવા તે દરમિયાન આવી કોઈ સુનાવણીની જોગવાઈ નથી. ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨નો નિયમ ૩એ (૯).એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત તેમજ આ અદાલતની પૂર્ણ પીઠ દ્વારા ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમો ૩એ (૮) અને ૩એ (૯) ની જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં લેતી વખતે પણ આવી કોઈ જરૂરિયાતને ધ્યાનમાં લેવામાં આવતી નથી.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત તેમજ આ અદાલતની પૂર્ણ ખંડપીઠે ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ મતવિસ્તારોના સીમાંકનની કલેક્ટરની વાસ્તવિક અને સ્વતંત્ર સત્તાઓને માન્યતા આપતી વખતે ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતા પહેલા કલેક્ટર દ્વારા સોસાયટીને આપવામાં આવતી કોઈપણ સુનાવણીના સંદર્ભમાં કંઈપણ અવલોકન કર્યું નથી.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જ્યારે કાયદો આવી કોઈ જરૂરિયાત પૂરી પાડતો

નથી અને માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત તેમજ આ અદાલતની પૂર્ણ ખંડપીઠે પણ આવી જરૂરિયાતના સંદર્ભમાં કંઈપણ અવલોકન કર્યું નથી, ત્યારે એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ૧૭/૦૧/૨૦૧૫ તારીખના વિવાદિત નિર્ણયને કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું ઉલ્લંઘન હોવાનું ન કહી શકાય અને/અથવા તેને રદ કરવાની જરૂર નથી અને તે કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું ઉલ્લંઘન કરે છે તે આધાર પર તેને રદ કરવાની જરૂર નથી.

[૭.૧૫] વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે અન્યથા પણ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત તેમજ આ અદાલતની પૂર્ણ પીઠ દ્વારા અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે કે જ્યારે એવું જાણવા મળે છે કે સમાજના પેટા-કાયદાઓ અધિનિયમ, ૧૯૬૧ અને/અથવા ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨, ખાસ કરીને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ ના નિયમ ૩-એ (૮) સાથે સુસંગત નથી અને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ ના નિયમ ૩ એ (૯) માં ઉલ્લેખિત/પૂરી પાડવામાં આવેલી સંભાવના પર, કલેક્ટરને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ ના નિયમ ૩ એ (૯) હેઠળ સત્તાનો ઉપયોગ કરવાની સત્તા/અધિકાર આપવામાં આવે છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેથી જ્યાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત તેમજ આ અદાલતની પૂર્ણ પીઠ દ્વારા અવલોકન કરાયેલી સંભાવનામાં કલેક્ટરને સત્તાઓ આપવામાં આવે છે અને જો તે જોવા મળે છે કે આવી ઘટનાઓ બની છે, તો પછી જ કલેક્ટર ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ સત્તાનો ઉપયોગ કરશે. એવી

રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જ્યારે કાયદા/ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ સુનાવણીની આવી કોઈ જરૂરિયાત પૂરી પાડતા નથી, ત્યારે તેને વાંચી શકાશે નહીં.

ઉપરોક્ત રજૂઆતો કરીને, વર્તમાન અરજીઓને રદ કરવાની વિનંતી કરવામાં આવે છે.

[૮.૦] દરમિયાનગીરી કરનાર વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી બી. એસ. પટેલ એ ભારપૂર્વક રજૂઆત કરી છે કે પ્રતિવાદી નંબર ૪ ને તારીખની ૦૨/૦૧/૨૦૧૫ દરખાસ્ત મુજબ મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરવા માટેના ફકરા ૬ (સી) ના સંદર્ભમાં અરજદારની વિનંતી મંજૂર કરી શકાતી નથી.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ૦૨/૦૧/૨૦૧૫ તારીખની દરખાસ્ત નિયામક મંડળ દ્વારા છે, સામાન્ય મંડળ દ્વારા નહીં.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે અન્યથા પણ તે મંજૂર કરેલા પેટા કાયદાઓની વિરુદ્ધ છે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેથી આવી કોઈ રાહત પ્રતિવાદી નંબર ૪ ને સોસાયટીની તારીખ ૦૨/૦૧/૨૦૧૫ ની દરખાસ્ત મુજબ મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરવા માટે નિર્દેશ આપી શકાતી નથી.

[૮.૧] દરમિયાનગીરી કરનાર વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી પટેલ દ્વારા વધુમાં રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે પેટા કાયદા હેઠળ મહિલાઓ માટે ત્રણ બેઠકો માટે અનામત અધિનિયમ, ૧૯૬૧ અથવા ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ માં

કોઈ વિરોધાભાસી જોગવાઈની ગેરહાજરીમાં લાગુ કરવામાં આવશે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે અધિનિયમ, ૧૯૬૧ અથવા ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨માં એવી કોઈ ચોક્કસ જોગવાઈ નથી કે અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૭૪ (૧બી) (૧) હેઠળ આપવામાં આવેલ અનામત કરતાં વધુ મહિલાઓ માટે કોઈ અનામત ન હોઈ શકે.

[૮.૨] દરમિયાનગીરી કરનાર વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી પટેલ, એ. આઈ. આર. ૧૯૭૨ એસ. સી. ૭૫૮ (ફકરા ૧૦ અને ૧૧) માં લખાણૂની કેન સહકારી મંડળીઓ ઝિલી સિંહ વિરુદ્ધ રજિસ્ટ્રાર (કેન કમિશનર) નાકેસમાં સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણય પર પાછા આધાર રાખે છે. વ્યક્તિઓ અને અન્ય (ઈટાર) સહકારી મંડળીઓ માટે ફાળવવામાં આવેલી ચાર બેઠકોના સંદર્ભમાં. તેમણે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણયના પરિચ્છેદ ૩૧ પર પાછા આધાર રાખ્યો છે.

[૮.૦] જવાબમાં, અરજદાર વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી જોશીએ ભારપૂર્વક રજૂઆત કરી છે કે ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમો ૩એ (૮) અને ૩એ (૯) હેઠળ કલેક્ટર દ્વારા કેવી રીતે સત્તાનો ઉપયોગ કરવો તે અંગે ન તો પૂર્ણ પીઠ સમક્ષ કે ન તો માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ કોઈ મુદ્દો હતો. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે કુલ બેન્ચ અને માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટ સમક્ષ

એકમાત્ર વિવાદ સમાજના પેટા કાયદાઓ અને અધિનિયમ, ૧૯૬૧ અને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ ની જોગવાઈઓ વચ્ચેના સંઘર્ષના સંદર્ભમાં હતો. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે આ અદાલતની પૂર્ણ પીઠ તેમજ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ મુખ્ય વિવાદ એ હતો કે જો પેટા-કાયદાઓ અધિનિયમ, ૧૯૬૧ અને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ની જોગવાઈઓને અનુરૂપ ન હોવાનું જણાય તો શું આવા પેટા-કાયદાઓ લાગુ થશે અથવા અધિનિયમ, ૧૯૬૧ અને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ની જોગવાઈઓ લાગુ થશે? વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમો ૩એ (૯) હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતી વખતે એ પણ સ્વીકારવામાં આવે છે કે વર્તમાન કેસમાં કલેક્ટર/પ્રતિવાદી નંબર ૪એ ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળની સત્તાઓનો યોગ્ય ઉપયોગ કર્યો છે, તે કિસ્સામાં પણ જે રીતે સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે તેને જાળવી શકાતો નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે કલેક્ટરે ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) ના ચાર ખૂણાઓની અંદર મતવિસ્તારોના સીમાંકનની સત્તાનો ઉપયોગ કરવો જરૂરી છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને, કલેક્ટરે માત્ર મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરવું જરૂરી છે અને મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરતી વખતે, કલેક્ટરે વ્યક્તિઓના વર્ગ/વર્ગને બેઠકોની ફાળવણી અને બેઠકોની ફેરબદલીના સંદર્ભમાં સમાજના પેટા-કાયદાઓ પર વિચાર કરવો પડશે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ

(૯) હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતી વખતે, મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરતી વખતે, કલેક્ટરને પેટા-કાયદાઓની સંપૂર્ણ અવગણના કરવાની મંજૂરી આપી શકાતી નથી.

[૧૦.૦] આંધ્ર પ્રદેશ હાઈકોર્ટના એ. આઈ. આર. ૧૯૬૫ એ. પી. ૪૦માં નોંધાયેલા પંચાયત રાજ સચિવ, હૈદરાબાદ અને અન્ય દ્વારા રજૂ કરાયેલા વિરુદ્ધ આંધ્ર પ્રદેશ અને અન્ય વિરુદ્ધ આંધ્રપ્રદેશ રાજ્યના કેસમાં આંધ્ર પ્રદેશ હાઈકોર્ટના નિર્ણય અને મતવિસ્તાર પરિસીમન અધિનિયમ, ૨૦૦૨ની જોગવાઈઓ પર આધાર રાખીને, શ્રી શેલત દ્વારા રજૂ કરવામાં આવ્યું છે, વિશેષ નાગરિક અરજી નંબર ૧૬૪૨/૨૦૧૫ ના અરજદાર વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલે રજૂઆત કરી છે કે મતવિસ્તારના પરિસીમનનો અર્થ "ભૌગોલિક રીતે મતવિસ્તાર/ચૂંટણી વિભાગનું વિભાજન" થશે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને અને મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરીને, કલેક્ટરે ભૌગોલિક રીતે ચૂંટણી વિભાગોને વિભાજિત કરવા અને ચૂંટણી વિભાગોની રચના કરવી જરૂરી છે.જો કે, સમાજના ઉપનિયમોની અવગણના કરીને, વ્યક્તિઓના વર્ગ/વર્ગ માટે બેઠકોની સંખ્યા અથવા બેઠકોની ફાળવણીમાં ફેરફાર કરવાનો કોઈ અધિકારક્ષેત્ર નથી.એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે વર્તમાન કેસમાં ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ સત્તાનો ઉપયોગ કરતી વખતે અને

મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરતી વખતે પ્રતિવાદી નંબર જએ ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) ના અવકાશ અને મર્યાદાની બહાર કામ કર્યું છે અને બેઠકોની સંખ્યામાં ફેરફાર કર્યો છે અને વ્યક્તિઓના વર્ગ/વર્ગ માટે બેઠકોની ફાળવણી પણ કરી છે અને મહિલાઓ માટે અનામત બેઠકોની ફેરબદલી પણ કરી નથી અને સમાજના પેટા કાયદાની અવગણના કરી છે જે સ્વીકાર્ય નથી.

ઉપરોક્ત રજૂઆતો કરીને, વર્તમાન વિશેષ નાગરિક અરજીઓને મંજૂરી આપવા અને વિનંતી મુજબ રાહત આપવા વિનંતી કરવામાં આવે છે.

[૧૧.૦] સંબંધિત પક્ષો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલોને લાંબા સમય સુધી સાંભળ્યા.

શરૂઆતમાં એ નોંધવું જરૂરી છે કે વર્તમાન વિશેષ નાગરિક અરજીઓમાં જેને પડકારવામાં આવ્યો છે તે ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમો ૩એ (૯) હેઠળ સત્તાનો ઉપયોગ કરીને પ્રતિવાદી નંબર જ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ વિવાદિત આદેશ છે. હાલની વિશેષ નાગરિક અરજીઓમાં જે બાબતને પડકારવામાં આવી છે તે એ રીત અને પદ્ધતિ છે કે જેમાં પ્રતિવાદી નંબર જએ ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ સત્તાનો ઉપયોગ કર્યો છે, જ્યારે દૂધ ઉત્પાદક સંઘની વ્યવસ્થાપન સમિતિના સભ્યોની ચૂંટણી માટે મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કર્યું છે. આ અદાલતની વિચારણા માટે પૂછવામાં આવેલો એક અન્ય પ્રશ્ન એ છે કે શું સોસાયટીનો પેટા કાયદો વર્તમાન કેસમાં

મહિલાઓ માટે બેઠકોનું આરક્ષણ અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૭૪ (૧બી) (૧) ની વિરુદ્ધ અને/અથવા બેઠકોનું આરક્ષણ પ્રદાન કરી શકે છે?

[૧૧.૧] સંબંધિત પક્ષો માટે વકીલ દ્વારા કરવામાં આવેલી હરીફ રજૂઆતોને ધ્યાનમાં લેતી વખતે અને વર્તમાન વિશેષ નાગરિક અરજીઓમાં ઉઠાવવામાં આવેલા મુદ્દાઓ/પ્રશ્નો પર વિચારણા કરતી વખતે, અધિનિયમ, ૧૯૬૧, ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ અને સમાજના પેટા-કાયદાઓની સંબંધિત જોગવાઈઓ કે જે વર્તમાન વિશેષ નાગરિક અરજીઓમાં ઉદ્ભવતા પ્રશ્નોના નિર્ધારણ માટે જરૂરી છે, તેનો સંદર્ભ આપવો જરૂરી છે, જે નીચે મુજબ છે:

ગુજરાત સહકારી મંડળી અધિનિયમ, ૧૯૬૧

“૭૪ સમિતિ, તેની સત્તાઓ અને કાર્યો. [(૧)] મેનેજમેન્ટ દરેક સોસાયટીની આ અધિનિયમ, નિયમો અને પેટા કાયદાઓ અનુસાર રચાયેલી સમિતિમાં નિહિત રહેશે, જે આ અધિનિયમ, નિયમો અને પેટા કાયદાઓ દ્વારા અનુક્રમે તેને આપવામાં આવે અથવા લાદવામાં આવે તેવી સત્તાઓનો ઉપયોગ કરશે અને ફરજો નિભાવશે:

[પરંતુ કલમ ૭૪સીની પેટા કલમ (૧) માં ઉલ્લેખિત કોઈપણ શ્રેણીમાં આવતી સોસાયટીની સમિતિની રચના એવી રીતે કરવામાં આવશે નહીં કે તેના સભ્યોના ચોક્કસ ભાગ અથવા સંખ્યાને સમયાંતરે આવર્તન દ્વારા નિવૃત્ત થવાની જરૂર પડે અને આવી જોગવાઈ ધરાવતી આવી સોસાયટીનો કોઈપણ

પેટા કાયદો ગુજરાત સહકારી મંડળીઓ (સુધારા) અધિનિયમ, ૧૯૮૧ (૬/૧૯૮૧) ની કલમ ૨ના પ્રારંભથી અને ત્યારથી અમલમાં રહેશે નહીં.

[(૧અ) અહીં અન્યથા જોગવાઈ કરવામાં આવી હોય તે સિવાય, સોસાયટીની વ્યવસ્થાપન સમિતિમાં ઉપનિયમોમાં જોગવાઈ કરવામાં આવે તેટલા સભ્યો હશે પરંતુ એકવીસ સભ્યોથી વધુ નહીં.

(૧બી) (i) દરેક સમાજની વ્યવસ્થાપન સમિતિમાં અનુસૂચિત જાતિઓ અથવા અનુસૂચિત જનજાતિઓ માટે એક બેઠક અને મહિલાઓ માટે બે બેઠકો અનામત રહેશે, જેમાં સભ્યો તરીકે વ્યક્તિઓ હશે અને આવા વર્ગ અથવા વ્યક્તિઓની શ્રેણીમાંથી સભ્યો હશે.

(ii) એક બેઠક નાના ખેડૂતો અને સીમાંત ખેડૂતો માટે અનામત રાખી શકાય છે.

સમજૂતી. "સીમાંત ખેડૂત" અને "નાના ખેડૂત" શબ્દોનો અર્થ ગુજરાત ગ્રામીણ દેવાદારો રાહત અધિનિયમ, ૧૯૭૬ (રાષ્ટ્રપતિનો અધિનિયમ નંબર ૩૫/૧૯૭૬) ની કલમ ૨ની કલમો (g) અને (p) માં અનુક્રમે તેમને સોંપવામાં આવ્યો છે."

ગુજરાત નિર્દિષ્ટ સહકારી મંડળીઓની ચૂંટણી સમિતિ નિયમો, ૧૯૮૨

"ચૂંટણીના હેતુ માટે મતવિસ્તારોનું સીમાંકન.(૧) દરેક સમાજમાં જ્યાં એકથી વધુ મતવિસ્તારો હોય, ત્યાં સચિવ અથવા જ્યાં સચિવનું કોઈ પદ ન

હોય, ત્યાં આવી દરેક સોસાયટીના મુખ્ય કાર્યકારી અધિકારીએ, જે વર્ષમાં સમિતિની ચૂંટણી યોજાવાની છે તે વર્ષમાં મતવિસ્તારોની કામચલાઉ યાદી તૈયાર કરવી પડશે.

(૨) આવી સૂચિ દરેક મતવિસ્તારની મર્યાદાઓનું વર્ણન કરશે.કામચલાઉ સૂચિની એક નકલ સચિવ દ્વારા હસ્તાક્ષરિત સૂચના સાથે અથવા જ્યાં સચિવનું કોઈ પદ ન હોય ત્યાં સોસાયટીના દરેક કાર્યાલય અથવા પેટા કચેરીના નોટિસ બોર્ડ પર સોસાયટીના મુખ્ય કાર્યકારી અધિકારી પ્રદર્શિત કરવામાં આવશે.નોટિસ સાથે આવી કામચલાઉ સૂચિની એક નકલ પણ કુલસચિવ અને કલેક્ટરને મોકલવામાં આવશે.

(૩) નોટિસ સાથે આવી સૂચિની એક નકલ પણ સોસાયટીના દરેક સભ્યને નોંધાયેલ ટપાલ દ્વારા મોકલવામાં આવશે.

(૪) પેટા નિયમો (૨) અને (૩) માં ઉલ્લેખિત નોટિસમાં સ્પષ્ટપણે જણાવવામાં આવ્યું છે કે કામચલાઉ યાદી અંગેના કોઈપણ વાંધા અથવા સૂચનો કોઈપણ વ્યક્તિ દ્વારા સચિવને અથવા જ્યાં સોસાયટીના મુખ્ય કાર્યકારી અધિકારીના સચિવનું કોઈ પદ ન હોય ત્યાં ૧૫ દિવસના સમયગાળાની અંદર મોકલી શકાય છે, જે તારીખે કામચલાઉ યાદી સોસાયટીની કચેરીના નોટિસ બોર્ડ પર પ્રદર્શિત કરવામાં આવે છે.

(પ) સોસાયટીનો કોઈપણ સભ્ય નામ અથવા સરનામા અથવા કામચલાઉ યાદીમાં દર્શાવેલ અન્ય વિગતોના સંદર્ભમાં કોઈપણ ભૂલ અથવા ભૂલ સોસાયટીના ધ્યાન પર લાવી શકે છે.

(ડ) કોઈપણ વાંધો ઉઠાવતી અથવા સૂચન કરતી કોઈપણ વ્યક્તિએ સોસાયટીની કચેરીના નોટિસ બોર્ડ પર કામચલાઉ સૂચિ પ્રદર્શિત કરવામાં આવે તે તારીખથી ૧૫ દિવસની અંદર લેખિતમાં આધારો સાથે આવા વાંધા અથવા સૂચન મોકલવા પડશે.

(ઢ) સોસાયટી પેટા નિયમ (પ) હેઠળ કોઈપણ સભ્ય દ્વારા દર્શાવવામાં આવેલી કામચલાઉ યાદીમાં દરેક વાંધા, સૂચન અથવા કોઈપણ ભૂલને ધ્યાનમાં લીધા પછી અંતિમ યાદી તૈયાર કરશે. અંતિમ યાદી સોસાયટીની પેટા કચેરીની કચેરીના નોટિસ બોર્ડ પર પ્રદર્શિત કરવામાં આવશે અને આવી અંતિમ સૂચિની એક નકલ કુલસચિવ અને કલેક્ટરને પણ મોકલવામાં આવશે.

(ઁ) જ્યાં સોસાયટીનું કાર્યક્ષેત્ર એકથી વધુ ગામમાં હોય, ત્યાં મતવિસ્તારોની સંખ્યા કલમ ૭૪બીની પેટા કલમ (૧) હેઠળ અનામત બે બેઠકો સિવાયની બેઠકોની કુલ સંખ્યા જેટલી હશે.

(ઇ) આ નિયમો અને સોસાયટીના પેટા કાયદામાં કંઈપણ સમાવિષ્ટ હોવા છતાં, જ્યાં કોઈ સમિતિના સભ્યોની ચૂંટણી સોસાયટીના હિસાબી વર્ષના અંત

પહેલા યોજાવાની હોય, ત્યાં મતદારોની યાદી પ્રકાશિત કરતા પહેલા કલેક્ટર દ્વારા મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરવામાં આવશે.

૩બી. કલમ ૭૪ બી ની પેટા કલમ (૧) હેઠળ અનામત સભ્યોની ચૂંટણી માટેની પ્રક્રિયા. જ્યાં સમિતિના સભ્યોની ચૂંટણી સોસાયટીના સભ્યોની સામાન્ય સભામાં થવાની હોય, ત્યાં સોસાયટીના તમામ સભ્યો કલમ ૭૪બીની પેટા કલમ (૧) હેઠળ અનામત બે બેઠકોની ચૂંટણી માટે મત આપવાનો હકદાર રહેશે.

સોસાયટીના ઉપનિયમો

“સભ્યપદ

૬ (અ) મતવિસ્તારનું સભ્યપદ નીચે મુજબ હશે.

(૧) કલમ ૩ માં ઉલ્લેખિત મતવિસ્તારની કામગીરીના ક્ષેત્રમાં કોઈપણ નોંધાયેલ દૂધ ઉત્પાદક સહકારી મંડળી શેર ખરીદીને સભ્ય બની શકે છે.

(૨) પેટા કલમ ૬ (એ) (૧) મુજબ સમાવિષ્ટ ન હોય તેવી કોઈપણ કૃષિ ઉપયોગ સહકારી સમિતિ અથવા સંસ્થા, જે મતવિસ્તારની કામગીરીના ક્ષેત્રની કલમ ૩ માં ઉલ્લેખિત છે, તે શેર ખરીદીને સભ્ય બની શકે છે. દરેક દસ સભ્યોમાંથી એકના પ્રતિનિધિઓમાંથી આ સભ્યોના પ્રતિનિધિઓ અથવા દૂધ ઉત્પાદક સહકારી મંડળીઓના

પ્રતિનિધિઓની સંખ્યાના ૧૦ ટકા, જે ઓછું હોય, તેમને મતદાનનો અધિકાર હશે.આ પ્રતિનિધિઓની પસંદગી સંસ્થાઓ અને મંડળીઓના પ્રતિનિધિઓ દ્વારા કરવામાં આવશે, જેઓ ૬ (એ) (૨) મુજબ સભ્ય બન્યા છે.

(૩) વ્યક્તિગત આશ્રયદાતા સભ્યો કે જેઓ સંઘની નોંધણી પહેલાં સભ્યો બની ગયા છે, તેઓ સભ્યો તરીકે ચાલુ રહેશે.હવે પછી, નવા વ્યક્તિગત આશ્રયદાતા સભ્યોને લેવામાં આવશે નહીં.વર્તમાન વ્યક્તિગત આશ્રયદાતા સભ્યોને ૨૫ સભ્યો સામે એક મુજબ મતદાનનો અધિકાર હશે.આ પ્રતિનિધિઓ તમામ વ્યક્તિગત સભ્યો દ્વારા ચૂંટવામાં આવશે.વ્યક્તિગત સભ્યોના પ્રતિનિધિઓની સંખ્યા દૂધ ઉત્પાદક સહકારી મંડળીઓના પ્રતિનિધિઓની સંખ્યાના દસ ટકાથી વધુ ન હોવી જોઈએ.

(બી) સંઘના સભ્ય બનવા માટે ૧/૩પિયાની પ્રવેશ ફી ચૂકવવી પડશે.

(૩૫) (૧) ૨૧ સભ્યોના નિયામક મંડળની રચના નીચે મુજબ કરવામાં આવશે:

(એ) પેટા કલમ (૬) (એ) (૧) મુજબ સંયુક્ત મંડળીઓના ૧૫ પ્રતિનિધિઓ પેટા કાયદા અનુસાર ચૂંટાય છે, જેમાં ત્રણ બેઠકો મહિલા પ્રતિનિધિઓ માટે અનામત રાખવામાં આવશે, જેમાંથી,

(૧) અગિયાર બેઠકોમાં નીચેના તાલુકાઓનો સમાવેશ કરવામાં આવશે.

૧ કડી વન ૨.કલોલ અને ગોઝારિયા વન,૩. ખેરાલુ, વડનગર અને સતલસાના વન,૪. ચાણસ્મા અને બહુચરાજી વન,૫. પાટણ અને વાગદોદ વન,૬. મહેશ વન,૭. મનસા વન,૮. વિજાપુર વન,૯. વિસનગર વન,૧૦. સામી અને હરિજ વન,૧૧. સિદ્ધપુર અને ઉંજા વન.

ઉપરોક્ત અગિયાર બેઠકોમાંથી ત્રણ બેઠકો મહિલા પ્રતિનિધિઓ માટે અનામત રાખવામાં આવશે.એ જ ત્રણ બેઠકો ચૂંટણી વર્ષ દરમિયાન ઉપરોક્ત ક્રમિક સંખ્યા અનુસાર દર વખતે ફેરવવામાં આવશે.

નોંધ:જેમ જેમ એકથી ત્રણનો પ્રથમ વળાંક પૂરો થઈ ગયો છે, હવે પછી ગણતરી ૪ નંબરથી ક્રમિક રીતે કરવામાં આવશે.

૨ ચૂંટણી વર્ષ પહેલાંના ત્રણ વર્ષના સરેરાશ દૂધ સંગ્રહને ધ્યાનમાં રાખીને સંબંધિત સમયના નિયામક મંડળ દ્વારા ઉપરોક્ત નંબર ૧ માં ઉલ્લેખિત તાલુકાઓના જૂથોને ચાર બેઠકો ફાળવવામાં આવશે.

(બી) પેટા કલમ ૬ (એ) (૨) અને (૬) (એ) (૩) મુજબ અન્ય મંડળીઓના એક પ્રતિનિધિ અને વ્યક્તિગત સભ્યો પેટા કાયદા અનુસાર ચૂંટાય છે.

(સી) સહકારી મંડળીઓના નિયામક દ્વારા નિયુક્ત એક પ્રતિનિધિ.

(ડી) એન. ડી. ડી. બી. જેવી નાણાકીય સંસ્થાઓનો એક પ્રતિનિધિ અને જો મહેસાના જિલ્લા કેન્દ્રીય સહકારી બેંકમાંથી લોન લેવામાં આવે, તો લોનની ચુકવણી સુધી તેનો એક પ્રતિનિધિ; આમ કુલ બે પ્રતિનિધિઓ કે જે દર વર્ષે બદલી શકાય છે.

(ઈ) સંઘના મેનેજિંગ ડિરેક્ટર પદેન સભ્ય રહેશે.

(એફ) ગુજરાત સહકારી દૂધ વિપણન સંઘના એક પ્રતિનિધિ.”

[૧૧.૨] વર્તમાન વિશેષ નાગરિક અરજીઓમાં ઉદ્ભવતા મુદ્દાઓ/પ્રશ્નો અને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમો ૩એ (૮)/૩એ (૯) હેઠળ કલેક્ટરને આપવામાં આવેલી સત્તાઓને ધ્યાનમાં લેતી વખતે, વિશેષ નાગરિક અરજી નંબર ૧૨૦૬૭/૨૦૧૨ અને અન્ય સંલગ્ન વિશેષ નાગરિક અરજીઓમાં નરેન્દ્ર માહીભાઈ પટેલ (સુપ્રા) ના કેસમાં આ અદાલતના પૂર્ણ પીઠના નિર્ણયો અને

આ અદાલતના પૂર્ણ પીઠના નિર્ણય સામે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણયનો પણ ઉદ્દેશ કરવો જરૂરી છે. નરેન્દ્રભાઈ માહીભાઈ પટેલ (સુપ્રા) ના કેસમાં આ અદાલતની પૂર્ણ બેન્ચ સમક્ષ, નીચેના કાનૂની મુદ્દાઓ ઘડવામાં આવ્યા હતા અને તેને મોટી બેન્ચને મોકલવામાં આવ્યા હતા.

“(૧) શું દ્વારા રજૂ કરાયેલા નિયમોનો નિયમ ૩એ

૧૦/૮/૧૯૮૭ તારીખનો સુધારો, સોસાયટીઓને લાગુ થઈ શકે છે

કયા પેટા કાયદાઓ એક જ મતવિસ્તારની જોગવાઈ કરે છે?

(૨) શું નિયમોની યોજના એક મતવિસ્તાર ધરાવતી ચોક્કસ મંડળીઓને

મંજૂરી આપે છે, એક મતવિસ્તાર માટે એકથી વધુ બેઠક; અને શું આવી

સોસાયટીના સભ્યોને કાયદેસર રીતે એકથી વધુ બેઠક માટે મત

આપવાની મંજૂરી આપી શકાય છે?

(૩) શું કલેક્ટરને કાયદાની કલમ ૧૪ અનુસાર હાથ ધરવામાં આવેલી

કોઈ કાર્યવાહીની ગેરહાજરીમાં મતવિસ્તારના સીમાંકન માટે આદેશ

આપવાનો અધિકારક્ષેત્ર છે?

(જ) શું નિયમોના નિયમ ઉએ હેઠળ મતવિસ્તારોનું સીમાંકન માત્ર પ્રદેશવાર હોઈ શકે છે અને/અથવા મતવિસ્તારોનું સીમાંકન સભ્ય મંડળીઓ અથવા વ્યક્તિગત સભ્યોના વર્ગોના ઉદ્દેશો અને પ્રવૃત્તિઓ પર આધારિત હોઈ શકે છે?”

ઉપરોક્ત કાયદાકીય મુદ્દાઓ પર વિચારણા કરતી વખતે અને અધિનિયમ, ૧૯૬૧ અને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ની વિવિધ જોગવાઈઓ પર વિચારણા કર્યા પછી, આખરે પૂર્ણ ખંડપીઠે નીચે મુજબ તારણ કાઢ્યું:

“(૧) ૧૯૮૨ના નિયમોનો નિયમ ઉએ સોસાયટીના પેટા કાયદાઓ પર લાગુ થઈ શકે છે જે એક જ મતવિસ્તારની જોગવાઈ કરે છે કારણ કે નિયમ ઉએ અનિવાર્યપણે મતવિસ્તારના સીમાંકન અને મતદાર ચાટી તૈયાર કરવા માટે છે.પરંતુ અમે સ્પષ્ટ કરીએ છીએ કે પેટા-નિયમ (૧) થી પેટા-નિયમ (૭) તમામ નિર્દિષ્ટ મંડળીઓના કિસ્સામાં લાગુ થશે, પછી ભલે પેટા-કાયદાઓ એક મતવિસ્તાર અથવા એકથી વધુ મતવિસ્તાર માટે જોગવાઈ કરે.ઉપનિયમ (૮) એક મતવિસ્તાર માટે પેટા-કાયદા ધરાવતી તમામ નિર્દિષ્ટ મંડળીઓને ત્યારે જ લાગુ પડશે જ્યારે તેનો કાર્યક્ષેત્ર એકથી વધુ ગામમાં હોય.પેટા નિયમ (૯) એ તમામ નિર્દિષ્ટ મંડળીઓને લાગુ પડશે જ્યાં કલેક્ટર દ્વારા મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરવું જરૂરી છે.

(૨) ૧૯૮૨ના નિયમોની યોજના એક મતવિસ્તાર ધરાવતી ચોક્કસ મંડળીઓને મંજૂરી આપે છે, જો કે કામગીરીનો વિસ્તાર એક ગામ સુધી મર્યાદિત હોય અને તે સંજોગોમાં, એક મતવિસ્તાર માટે પેટા કાયદા હેઠળ એકથી વધુ બેઠકો પૂરી પાડી શકાય.આવી મંડળીઓના સભ્યોને કાયદેસર રીતે એકથી વધુ બેઠક માટે મત આપવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે છે.

(૩) કલેક્ટર પાસે કાયદાની કલમ ૧૪ અનુસાર હાથ ધરવામાં આવેલી કોઈપણ કાર્યવાહીની ગેરહાજરીમાં પણ મતવિસ્તારના સીમાંકન માટે આદેશ પસાર કરવાની સત્તા છે.

(૪) નિયમોના નિયમ ૩એ હેઠળ મતવિસ્તારનું સીમાંકન પણ પ્રદેશ ભુજબ હોઈ શકે છે.મતવિસ્તારોની સીમાંકન વ્યક્તિગત સભ્યોના વર્ગો માટે સોસાયટીઓના ઉદ્દેશો અને પ્રવૃત્તિઓ પર આધારિત હોઈ શકે છે કારણ કે દરેક મતદારમંડળ કોઈ ચોક્કસ વિસ્તાર અથવા કોઈ ચોક્કસ વર્ગના સંબંધિત સભ્યોનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે.”

નરેન્દ્રભાઈ માહીભાઈ પટેલ (સુપ્રા) ના કેસમાં આ અદાલતના પૂર્ણ પીઠના ઉપરોક્ત નિર્ણયની વિરુદ્ધમાં, આ બાબત માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતમાં ગઈ હતી અને નરેન્દ્રભાઈ માહીભાઈ પટેલ (સુપ્રા) ના કેસમાં આ અદાલતની પૂર્ણ પીઠના નિર્ણયની પુષ્ટિ કરતી વખતે, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ફરરા ૧૬ થી ૨૧ માં અને ફરરા ૨૨ માં નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું હતું:

“૧૬ અમારા દ્વારા નિયમોના નિયમ ૩એ (૮) ની કાળજીપૂર્વક તપાસ કરવા પર, તે સ્પષ્ટ કરવામાં આવે છે કે ઉપરોક્ત જોગવાઈનો હેતુ ભૌગોલિક એટલે કે પ્રદેશ અથવા ઝોન મુજબનું વિભાજન અથવા વિભાજન છે. નિયમ ૩એની મુખ્ય વિશેષતા એ મતવિસ્તારોનું સીમાંકન છે જેમાં તમામ ચોક્કસ સહકારી મંડળીઓનો સમાવેશ થાય છે. એકવાર કોઈ પણ સોસાયટીનું કાર્યક્ષેત્ર એક કરતાં વધુ ગામ હોય, તો પેટા નિયમ (૮) અમલમાં આવશે અને મતવિસ્તારોની સંખ્યાની જરૂરિયાત બેઠકોની કુલ સંખ્યા જેટલી હશે, જેમાં કાયદાની કલમ ૭૪ બી હેઠળ પૂરી પાડવામાં આવેલી શ્રેણીઓ માટે અનામત બે બેઠકોનો સમાવેશ થતો નથી.

૧૭ વધુમાં, નિયમ ૩એના પેટા નિયમ (૯) ની ભાષા એ સ્પષ્ટ કરે છે કે નિયમ બનાવનાર સત્તામંડળે મતદાર યાદીના પ્રકાશન પહેલાં મતવિસ્તાર/મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરવાની સત્તા કલેક્ટરને આપી છે. મતવિસ્તાર/મતવિસ્તારોનું સીમાંકન મતદાર યાદી તૈયાર કરતા પહેલાં

અને/અથવા કોઈ પણ સંજોગોમાં મતદાર યાદી તૈયાર કરતી વખતે હોવું જોઈએ, પરંતુ મતદાર યાદી મતવિસ્તારના સીમાંકન અનુસાર હોવી જોઈએ.મતદારોની યાદી જાહેર કરતા પહેલા કલેક્ટર દ્વારા મતવિસ્તારની સીમાંકન કરવાની જરૂર હોય ત્યારે પણ આવું જ થાય છે.

૧૮ આમ, જ્યારે પેટા નિયમ (૮) ને નિયમ ૩એના પેટા નિયમ (૯) સાથે વાંચવામાં આવે છે, જ્યાં સોસાયટીનું કાર્યક્ષેત્ર એક ગામ કરતાં વધુ હોય, ભલે પેટા કાયદાઓ એક મતવિસ્તાર માટે જોગવાઈ કરે, તો પેટા કાયદાઓ દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલી બેઠકો મતવિસ્તાર/મતવિસ્તારની સંખ્યા જેટલી હોવી જોઈએ અને તેથી, દરેક બેઠક માટે, એક અલગ મતવિસ્તારની સીમાંકન કરવાની જરૂર પડશે અને જો સમાજ દ્વારા આ રીતે સીમાંકન કરવામાં ન આવે તો, કલેક્ટર માટે નિયમોના નિયમ ૩એના પેટા નિયમ (૯) હેઠળ તેની સત્તાનો ઉપયોગ કરવો જરૂરી રહેશે. મતવિસ્તારને નિયમ ૩એના પેટા નિયમ (૮) ના આદેશ અનુસાર અને તે પછી મતદાર યાદી જાહેર કરવાની પ્રક્રિયા અમલમાં મૂકવાની છે.

૧૯ પેટા નિયમ (૯) હેઠળ મતવિસ્તારના સીમાંકન માટે કલેક્ટરને આપવામાં આવેલી સત્તા સ્વતંત્ર અને અલગ છે અને તે ત્યારે જ લાગુ પડે છે જ્યારે ચોક્કસ સોસાયટીની કોઈપણ વ્યવસ્થાપન સમિતિના સભ્યોની ચૂંટણી યોજાવાની હોય.વધુમાં, નિયમ ૩એના પેટા નિયમ (૯) માં નિર્દિષ્ટ કર્યા મુજબ, આવી સત્તાનો ઉપયોગ કલેક્ટર દ્વારા કરવામાં આવે છે, તેમ છતાં

આવી સોસાયટીના પેટા કાયદામાં કંઈપણ સમાવિષ્ટ છે.મતદારોની યાદી જાહેર કરતા પહેલા મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરવાની સત્તાનો ઉપયોગ કલેક્ટરે કરવો પડે છે.વધુમાં, હાઈકોર્ટ દ્વારા વિવાદિત ચુકાદામાં યોગ્ય રીતે જણાવવામાં આવ્યું છે કે જ્યારે કોઈ ચોક્કસ સત્તા કોઈ અલગ સત્તામંડળને ચોક્કસ આકસ્મિકતામાં આપવામાં આવે છે, ત્યારે આવી સત્તાને પેટા કાયદામાં સુધારા માટે સામાન્ય સત્તા ઉપરાંત વાંચવી પડશે.આમ, કોઈપણ સમાજના પેટા કાયદાઓ કાયદા અને નિયમોની જોગવાઈઓને અનુરૂપ હોવા જોઈએ.

૨૦ નિયમોની જોગવાઈઓ અને ખાસ કરીને નિયમ ૩એ (૮) અને (૯) ને અનુરૂપ તેના નોંધાયેલા પેટા કાયદામાં સુધારો લાવવો કોઈ પણ ચોક્કસ સોસાયટી માટે ફરજિયાત છે.પરંતુ જો સોસાયટી/સોસાયટીઓએ તેમના પેટા કાયદામાં સુધારો કર્યો નથી, તો તે યોગ્ય રીતે સુધારો કરીને ઉપરોક્ત નિયમોને અનુરૂપ હોવું જોઈએ; નિયમની અસર રદબાતલ અથવા નિષ્ક્રિય રહેશે નહીં.આ હેતુ માટે પેટા નિયમ (૯) કલેક્ટરને સોસાયટીના મતવિસ્તાર/મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરવાની સત્તા આપે છે.આમ, એકવાર પેટા નિયમ (૮) અનુસાર કોઈ પણ સોસાયટીનું કાર્યક્ષેત્ર એક કરતાં વધુ ગામ કરતાં વધી જાય, તો કલેક્ટર દ્વારા પોતાની સત્તાનો ઉપયોગ કરીને મતવિસ્તારોની સંખ્યાનું વિભાજન કરવું જરૂરી છે, જેથી તેને કુલ બેઠકોની સંખ્યાની બરાબર બનાવી શકાય, જેથી સમાજના સભ્યોને તેમના સાચા પ્રતિનિધિઓને ચૂંટવા માટે તેમના સભ્યોને યોગ્ય પ્રતિનિધિત્વ આપવા માટે અસરકારક પ્રતિનિધિત્વ આપવામાં આવે, જેથી તેઓ વ્યવસ્થાપન સમિતિના સભ્યોના ભાગરૂપે

સોસાયટીની બાબતોમાં ભાગ લઈ શકે, કારણ કે સમાજનું પ્રતિનિધિત્વ તેના ચૂંટાયેલા પ્રતિનિધિઓ દ્વારા લોકશાહી પ્રક્રિયામાં થવું જોઈએ, જેથી વ્યવસ્થાપન સમિતિમાં અસરકારક રીતે પ્રતિનિધિત્વ કરી શકાય, જે એક અનિવાર્ય માપદંડ છે. દેશમાં સહકારી ચળવળના પ્રશંસનીય ઉદ્દેશને હાંસલ કરવા માટે લોકશાહી સંસ્થાઓ, જે બંધારણના પ્રકરણ ૧૧ એ માં સ્થાપિત બંધારણીય ફિલસૂફી છે, જે બંધારણીય સુધારા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવી છે.

૨૧ આમ, સહકારી મંડળી અધિનિયમની જોગવાઈઓ હેઠળ કોઈ પણ ચોક્કસ સોસાયટીના પેટા કાયદાને નિયમોના વૈધાનિક નિયમ ૩એ (૮) અને (૯) પર પ્રભુત્વ મેળવવાની મંજૂરી આપી શકાતી નથી. જે ક્ષણે કોઈ ચોક્કસ સમાજની કામગીરીનું ક્ષેત્ર એક ગામ કરતાં વધી જશે, ત્યારે પેટા નિયમ (૮) અમલમાં આવશે, પછી ભલે આવા સમાજના સભ્યો એકરૂપ જૂથ અથવા વિજાતીય જૂથની રચના કરે.

૨૨ વધુમાં, આપણા બંધારણની પ્રસ્તાવનામાં જણાવ્યા મુજબ, મેનેજિંગ કમિટી અથવા બોર્ડની ચૂંટણીઓ તેના તમામ સભ્યોને પ્રતિનિધિત્વ આપીને લોકશાહી રીતે થવી જોઈએ, જેને કેશવાનંદ ભારતી શ્રીપદગલવરુ વિરુદ્ધ કેરળ રાજ્ય [૭] અને કુલદિપ નાયર વિરુદ્ધ ભારત સંઘ [૮] ના કેસોમાં આ અદાલતની બંધારણીય બેન્ચ દ્વારા બંધારણનું મૂળભૂત લક્ષણ માનવામાં આવે છે. ભારતના બંધારણની કલમ ૧૩ (૨) હેઠળ, નિયમોને પણ કાયદા તરીકે ગણવામાં આવે છે. જો કે, રાજ્ય વિધાનસભાઓ અને યોગ્ય સરકાર દ્વારા

ઘડવામાં આવેલા નિયમો અને કાયદાઓ બંધારણના સિદ્ધાંતો સાથે સમાંતર ન ચાલી શકે અને સહકારી મંડળી અધિનિયમના વૈધાનિક ઉદ્દેશોની અવગણના કરી શકાતી નથી કારણ કે તે ભારતના બંધારણની કલમ ૨૪૩ઝેડકે (૯૭મા બંધારણીય સુધારા) અધિનિયમ ૨૦૧૧ના હેતુને નિષ્ફળ બનાવશે, જે ૯૭મા બંધારણીય સુધારા અનુસાર ઉમેરવામાં આવ્યો છે, જે વ્યવસ્થાપન સમિતિ અથવા બોર્ડના સભ્યોની ચૂંટણીની જોગવાઈ કરે છે. જો નિયમો એવી જોગવાઈ કરે છે કે ૭ થી વધુ પ્રતિનિધિઓને ચોક્કસ સહકારી મંડળીમાંથી બોર્ડ અથવા વ્યવસ્થાપન સમિતિમાં ચૂંટી શકાય નહીં, તો તેનું પાલન કરવું અને નિર્દિષ્ટ સંખ્યાને ઓળંગવું એ મંડળીઓની ફરજ છે. આમ, સહકારી મંડળીના પેટા કાયદાઓ, બંધારણીય ઉદ્દેશ હાંસલ કરવા માટે, સોસાયટી અધિનિયમના કાયદાઓ અને વૈધાનિક જોગવાઈઓની સમકક્ષ લાવવા જોઈએ. તેઓ રાજ્ય અથવા કેન્દ્રીય કાયદાઓની જોગવાઈઓને ઓવરરાઈડ કરી શકતા નથી.

“.....ઉપરોક્ત કેસોમાં આ અદાલત દ્વારા નિર્ધારિત કાયદાને ધ્યાનમાં રાખીને, આપણે એવું માનવું પડશે કે નિયમ ૩એ ના પેટા નિયમો (૮) અને (૯) અપીલકર્તા સમાજ/મંડળીઓને લાગુ પડે છે કારણ કે કામગીરીનું ક્ષેત્ર એકથી વધુ ગામ છે અને તેથી કલેક્ટર દ્વારા મતવિસ્તાર/મતવિસ્તારના સીમાંકન માટે પસાર કરાયેલા આદેશોને ગેરકાયદેસર ન કહી શકાય. વધુમાં, અમારું માનવું છે કે મતદારોને તેમના વિસ્તારના પ્રતિનિધિઓને ચૂંટવા માટે તેમની સંબંધિત નિર્દિષ્ટ મંડળીઓમાં યોગ્ય પ્રતિનિધિત્વ આપવામાં આવશે

નહીં જે ચૂંટણીના પરિણામને ભૌતિક રીતે અસર કરશે અને વિવાદિત જોગવાઈઓ અને નિયમો કાયદેસર રીતે ન્યાયી છે.”

[૧૧.૩] ઉપરોક્ત ચુકાદામાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા નિર્ધારિત ગુણોત્તર તેમજ નરેન્દ્રભાઈ માહીભાઈ પટેલ (સુપ્રા) ના કેસમાં આ અદાલતની પૂર્ણ પીઠના નિર્ણયને હાથ પર રહેલા કેસની હકીકતો પર લાગુ કરીને, એવું ન કહી શકાય કે પ્રતિવાદી નંબર ૪ એ ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ ના નિયમો ૩ એ (૮)/૩ એ (૯) હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવામાં કોઈ ભૂલ અને/અથવા ગેરકાયદેસરતા કરી છે.તે એક સ્વીકૃત સ્થિતિ છે કે અરજદાર-દૂધ ઉત્પાદક સંઘ/સોસાયટીની કામગીરીનું ક્ષેત્ર એક ગામ કરતાં વધી ગયું છે.એવું પણ જણાય છે કે પેટા કાયદા હેઠળ અપાયેલા મતવિસ્તારોની સંખ્યા ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૮) ને અનુરૂપ નથી કારણ કે મતવિસ્તારોની સંખ્યા ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૮) હેઠળ જરૂરી બેઠકોની સંખ્યા જેટલી નથી.તે પણ વિવાદમાં નથી કે મતવિસ્તારના સીમાંકન માટે સોસાયટી દ્વારા તારીખ ૦૨/૦૧/૨૦૧૫ દ્વારા કરવામાં આવેલી દરખાસ્ત પણ અધિનિયમ, ૧૯૬૧ અને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ ની જોગવાઈઓને અનુરૂપ ન હતી અને તે તેના પોતાના પેટા કાયદાઓથી પણ વિપરીત હતી.આવી સ્થિતિમાં પ્રતિવાદી નંબર ૪ મતવિસ્તારના સીમાંકન માટે ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ ના નિયમો ૩ એ (૯) હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવા માટે ન્યાયી છે.એ નોંધવું જરૂરી છે કે ખૂબ જ અરજદાર-દૂધ ઉત્પાદક સંઘ પણ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષની

કાર્યવાહીમાં પક્ષકાર હતો અને માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે કલેક્ટરને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એના પેટા નિયમ (૮) અને (૯) અનુસાર ચૂંટણી યોજવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો.આ સંજોગોમાં એવું ન કહી શકાય કે પ્રતિવાદી નંબર જએ ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૮)/૩એ (૯) હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવામાં કોઈ ભૂલ અને/અથવા ગેરકાયદેસરતા કરી છે.આ તબક્કે એ નોંધવું જરૂરી છે કે કલેક્ટરને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવાની સત્તા છે, જ્યાં કોઈ પણ સમિતિના સભ્યોની ચૂંટણી સોસાયટીના હિસાબી વર્ષના અંત પહેલા યોજાવાની હોય છે.વર્તમાન કેસમાં, તેથી ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમો ૩એ (૮) અને ૩એ (૯) હેઠળ પૂરી પાડવામાં આવેલી શરતો/જરૂરિયાતો બંને સંતોષાય છે અને આવી સ્થિતિમાં અને માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત તેમજ આ અદાલતની પૂર્ણ પીઠના નિર્ણયો અનુસાર જ્યાં એવું માનવામાં આવે છે કે કલેક્ટરને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરવાની સ્વતંત્ર અને સંપૂર્ણ સત્તા હશે, તે કહી શકાય નહીં કે પ્રતિવાદી નંબર જએ ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવામાં કોઈ ભૂલ અને/અથવા ગેરકાયદેસરતા કરી છે. .

[૧૧.૪] હવે, જ્યાં સુધી અરજદારો વતી દલીલ કરવામાં આવી છે કે વિવાદિત આદેશ કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું ઉલ્લંઘન કરે છે, કારણ કે ચૂંટણી નિયમો,

૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતા પહેલા કે ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતી વખતે, અરજદારને કોઈ તક આપવામાં આવી ન હતી-દૂધ ઉત્પાદક સંઘનો સંબંધ છે, શરૂઆતમાં એ નોંધવું જરૂરી છે કે ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ સત્તાનો ઉપયોગ કરતા પહેલા અથવા કરતી વખતે સમાજને આવી તક આપવાની આવી કોઈ જરૂરિયાત નથી. .માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે પણ ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૮)/૩એ (૯) હેઠળ કલેક્ટરની સત્તાઓને માન્યતા આપતી વખતે આવી તકના સંદર્ભમાં કંઈપણ અવલોકન કર્યું નથી.માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિરીક્ષણ અને ચુકાદા મુજબ, એકવાર સોસાયટીની કામગીરીનું ક્ષેત્ર એકથી વધુ ગામ હશે, ત્યારે પેટા નિયમ (૮) અમલમાં આવશે.માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા વધુમાં એવું પણ નિરીક્ષણ કરવામાં આવ્યું છે કે નિયમ ૩એનો પેટા નિયમ (૮) પ્રકૃતિમાં સ્વતંત્ર હોવાથી, તે સ્પષ્ટપણે જોગવાઈ કરે છે કે જ્યાં કોઈ પણ સમાજનું કાર્યક્ષેત્ર એકથી વધુ ગામ હોય, ત્યાં મતવિસ્તારોની સંખ્યા અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૭૪બી હેઠળ અનામત બે બેઠકો સિવાયના મતવિસ્તારોની કુલ સંખ્યા જેટલી હશે.ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૮) અને ૩એ (૯) નો અર્થઘટન કરતી વખતે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે વધુમાં અવલોકન કર્યું છે કે કોઈ પણ ચોક્કસ સોસાયટીનું કાર્યક્ષેત્ર એક ગામ કરતાં વધી જાય તે જ ક્ષણે પેટા નિયમ (૮) અમલમાં આવશે, પછી ભલે આવા સમાજના સભ્યો એકરૂપ જૂથ અથવા

વિજાતીય જૂથની રચના કરે.ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમો ૩એ (૮) અને ૩એ (૯) નો અર્થઘટન કરતી વખતે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના ઉપરોક્ત અવલોકનોને ધ્યાનમાં લેતા, ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતા પહેલા અથવા કરતી વખતે સોસાયટીની સુનાવણી કરવાની આવી જરૂરિયાતને વાંચવાની જરૂર નથી.તે એકબીજાને એક બીજો તબક્કો પ્રદાન કરશે જે કાયદા હેઠળ પ્રદાન કરવામાં આવ્યો નથી.આ સંજોગોમાં, અરજદારો વતી એવી દલીલ કે ૧૭/૦૧/૨૦૧૫ તારીખનો વિવાદિત આદેશ કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું ઉલ્લંઘન કરે છે તે સ્વીકારી શકાતી નથી.

[૧૧.૫] હવે, આ અદાલતની વિચારણા માટે આગામી અને અગ્રણી પ્રશ્ન એ છે કે પ્રતિવાદી નંબર ૪ એ ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ ના નિયમ ૩ એ (૯) હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને ૧૭/૦૧/૨૦૧૫ તારીખનો વિવાદિત આદેશ કેવી રીતે અને કેવી રીતે પસાર કર્યો છે.શરૂઆતમાં એ નોંધવું જરૂરી છે અને તે વિવાદમાં નથી કે મતવિસ્તારના સીમાંકનનો વિવાદિત આદેશ પસાર કરતી વખતે પ્રતિવાદી નંબર ૪ એ ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ ના નિયમ ૩ એ (૮) અને ૩ એ (૯) હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કર્યો છે.એવું લાગે છે કે વર્તમાન કેસમાં વિવાદિત આદેશ પસાર કરતી વખતે પ્રતિવાદી નંબર ૪એ ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩ એ (૯) હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને મતવિસ્તારોનું

સીમાંકન કરતી વખતે મતવિસ્તારોને માત્ર ૧૬ અલગ-અલગ મતવિસ્તારોમાં મર્યાદિત કર્યા નથી, જેમાં અનુસૂચિત જાતિ/અનુસૂચિત જનજાતિ, મહિલાઓ અને વ્યક્તિઓના વર્ગ અને અન્ય (ઈટાર) સહકારી મંડળીઓ માટે ફાળવવામાં આવેલી બેઠકોનું આરક્ષણ પણ સામેલ હશે.વિવાદિત આદેશ પસાર કરતી વખતે પ્રતિવાદી નંબર જાહેર પણ માત્ર બેઠકોની સંખ્યામાં ફેરફાર કર્યો નથી, પરંતુ પેટા કાયદા નંબર ૩૫ મુજબ પ્રદાન કરવામાં આવેલી બેઠકો અને વ્યક્તિઓના વર્ગ માટે અનામત બેઠકોની ફાળવણીમાં પણ ફેરફાર કર્યો છે.એ નોંધવું જરૂરી છે કે પેટા કાયદા નંબર ૩૫ મુજબ, નિયામક મંડળમાં ૨૧ સભ્યો હશે, જેમાં તાલુકા ઝોન મુજબ વહેંચાયેલી ૧૧ બેઠકોનો સમાવેશ થાય છે, જેમાં દરેકમાં એક નિયામક હોય છે, ચાર બેઠકો નિયામક મંડળ દ્વારા દૂધ પુરવઠાના જથ્થાને ધ્યાનમાં રાખીને નક્કી કરવામાં આવે છે, એક નિયામક અન્ય (ઈટાર) સહકારી મંડળીઓમાંથી ચૂંટાયેલા પ્રતિનિધિઓ દ્વારા ચૂંટવામાં આવે છે અને પેટા કાયદા નંબર ૬ (એ) (૨) અને ૬ (એ) (૩) મુજબ વ્યક્તિગત આશ્રયદાતા સભ્યો હોય છે.પેટા કાયદા અનુસાર તાલુકા ઝોનમાંથી ચૂંટાતા નિયામકની ૧૧ બેઠકોમાંથી ત્રણ બેઠકો મહિલાઓ માટે અનામત રાખવામાં આવશે, જે પેટા કાયદા નંબર ૩૫ (એ) (i) મુજબ સૂચિત ૧૧ તાલુકા ઝોન મુજબ આવર્તન મુજબ બદલવામાં આવશે.પેટા કાયદા નંબર ૪૬ મુજબ, બે અલગ-અલગ મતદાર મતવિસ્તારો હશે, જેમાં એકમાં સંલગ્ન દૂધ ઉત્પાદક મંડળીઓ હશે અને અન્યમાં વ્યક્તિગત આશ્રયદાતા સભ્યો અને અન્ય (ઈટાર) મંડળીઓના

ચૂંટાયેલા પ્રતિનિધિઓ હશે.જો કે, ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ ના નિયમ ૩ એ (૯) હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને, પ્રતિવાદી નંબર ૪ એ માત્ર મતવિસ્તારમાં ફેરફાર/ફેરફાર કર્યો છે અને/અથવા મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કર્યું છે, તેણે બેઠકોની સંખ્યામાં પણ ફેરફાર કર્યો છે, વ્યક્તિઓના ચોક્કસ વર્ગ/વર્ગ (વ્યક્તિગત સભ્યો, પ્રતિનિધિઓ અને અન્ય સોસાયટીઓના પ્રતિનિધિઓ) માટે બેઠકોની ફાળવણી અને સૌથી વધુ દૂધ ઉત્પાદનનો પુરવઠો પૂરો પાડતા તાલુકાઓના નિયામક મંડળ દ્વારા નક્કી કરવા માટે ફાળવવામાં આવેલી ચાર બેઠકો પણ બદલી છે.એટલું જ નહીં, પ્રતિવાદી નંબર ૪ એ એવી પણ જોગવાઈ કરી છે કે ૧૬ બેઠકો માટેની ચૂંટણી ૧૬ બેઠકોમાં અનુસૂચિત જાતિ, મહિલાઓની બેઠકો અનામત રાખીને યોજાશે અને અહીં ઉપર દર્શાવ્યા મુજબ ૧૬ બેઠકોમાં અન્ય (ઈટાર) સોસાયટીઓના પ્રતિનિધિઓ અને વ્યક્તિગત સભ્યોના પ્રતિનિધિઓનો સમાવેશ કરવામાં આવશે.આમ, એવું લાગે છે કે પ્રતિવાદી નંબર ૪ એ બેઠકોની સંખ્યા, વ્યક્તિઓના ચોક્કસ વર્ગ/વર્ગ માટે બેઠકોની ફાળવણીના સંદર્ભમાં પેટા-નિયમોની સંપૂર્ણપણે અવગણના કરી છે.તેથી, આ અદાલતની વિચારણા માટે જે પ્રશ્ન પૂછવામાં આવ્યો છે તે એ છે કે શું ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમો ૩એ (૮)/૩એ (૯) હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતી વખતે કલેક્ટર પાસે એવી સંપૂર્ણ અને સ્વતંત્ર સત્તા હશે કે જેથી કલેક્ટરને બેઠકોની સંખ્યા, ચોક્કસ વર્ગ/વર્ગની વ્યક્તિઓ માટે બેઠકોની ફાળવણીમાં ફેરફાર કરવાની અને અનુસૂચિત જાતિ/અનુસૂચિત જનજાતિ અને

અન્ય બેઠકો ધરાવતી મહિલાઓ અને મતદારો માટે અનામત બેઠકોનો પણ સમાવેશ કરવાની મંજૂરી મળે?

[૧૧.૬] ઉપરોક્ત પ્રશ્નો પર વિચાર કરતી વખતે અને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ સત્તાનો ઉપયોગ કરીને પ્રતિવાદી નંબર ૪ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા વિવાદિત આદેશની કાયદેસરતા અને માન્યતાને ધ્યાનમાં લેતી વખતે, ચૂંટણીના હેતુ માટે મતવિસ્તારના સીમાંકન માટેની સંબંધિત જોગવાઈઓ અને જે સંજોગોમાં કલેક્ટર મતવિસ્તારના સીમાંકનની સત્તાથી ઘેરાયેલા છે તેને ધ્યાનમાં લેવાની જરૂર છે. નિયમ ૩એ (૧) થી નિયમ ૩એ (૭) મતવિસ્તારના સીમાંકન સમાજને સત્તા પ્રદાન કરે છે, જેની સાથે અમે વર્તમાન અરજીમાં સંબંધિત નથી. ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૮) અનુસાર, જ્યાં સોસાયટીનું કાર્યક્ષેત્ર એકથી વધુ ગામમાં હોય, ત્યાં મતવિસ્તારોની સંખ્યા અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૭૪બીની પેટા કલમ (૧) હેઠળ અનામત બે બેઠકો સિવાયની કુલ બેઠકોની સંખ્યા જેટલી હશે. ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) માં જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ અને સોસાયટીના પેટા-નિયમોમાં જે કંઈપણ સમાવિષ્ટ હોવા છતાં, જ્યાં સમિતિના સભ્યોની ચૂંટણીઓ સોસાયટીના હિસાબી વર્ષના અંત પહેલા યોજાવાની હોય, ત્યાં મતદારોની યાદી જાહેર કરતા પહેલા કલેક્ટર દ્વારા મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરવામાં આવશે. નરેન્દ્રભાઈ માહીભાઈ પટેલ (સુપ્રા)

ના કેસમાં આ અદાલતના પૂર્ણ પીઠના નિર્ણય સામે મતવિસ્તારના સીમાંકનની કલેક્ટરની સત્તાઓને માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા માન્યતા આપવામાં આવી છે અને/અથવા તેને સમર્થન આપવામાં આવ્યું છે. ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમો ૩એ (૮) અને ૩એ (૯) નું અર્થઘટન કરતી વખતે અહીં ઉપર અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે તેમ, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત તેમજ આ અદાલતની પૂર્ણ ખંડપીઠે અવલોકન કર્યું છે કે જ્યાં સમાજની કામગીરીનું ક્ષેત્ર એકથી વધુ ગામમાં હોય, ત્યાં નિયમ ૩એ (૮) અમલમાં આવશે અને તેથી, જો પેટા-કાયદાઓ ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૮) સાથે સુસંગત ન હોવાનું જણાય, એટલે કે પેટા-કાયદામાં આપવામાં આવેલ મતવિસ્તારોની સંખ્યા અનામત બે બેઠકો સિવાયની કુલ બેઠકોની સંખ્યા જેટલી નથી. અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૭૪બીની પેટા કલમ (૧) હેઠળ અને જ્યાં સોસાયટીનું હિસાબી વર્ષ પૂરું થાય તે પહેલાં કોઈ પણ સમિતિના સભ્યોની ચૂંટણી યોજાવાની હોય, ત્યાં મતદારોની યાદી જાહેર કરતા પહેલા કલેક્ટર દ્વારા મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરવાની સંપૂર્ણ અને સ્વતંત્ર સત્તા કલેક્ટર પાસે હશે. તેથી, ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતી વખતે, કલેક્ટરે માત્ર મતવિસ્તારના સીમાંકનની સત્તાનો ઉપયોગ કરવો જરૂરી છે. નરેન્દ્રભાઈ માહીભાઈ પટેલ (સુપ્રા) ના કેસમાં આ અદાલતની પૂર્ણ ખંડપીઠે નિરીક્ષણ કર્યું હતું અને તારણ કાઢ્યું હતું કે, જેની સામે આ મામલો માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતમાં ગયો હતો.

“૧ કલેક્ટર પાસે આદેશ પસાર કરવાની સત્તા છે

મતવિસ્તારની સીમાંકન, અધિનિયમ, ૧૯૬૧ ની કલમ ૧૪ અનુસાર
હાથ ધરવામાં આવેલી કોઈપણ કાર્યવાહીની ગેરહાજરીમાં પણ;

૨ ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ હેઠળ મતવિસ્તારોનું સીમાંકન
પણ ક્ષેત્રવાર હોઈ શકે છે.મતવિસ્તારોની સીમાંકન વ્યક્તિગત સભ્યોના
વર્ગો માટે સોસાયટીઓના ઉદ્દેશો અને પ્રવૃત્તિઓ પર આધારિત હોઈ શકે
છે કારણ કે દરેક મતદારમંડળ કોઈ ચોક્કસ વિસ્તાર અથવા કોઈ ચોક્કસ
વર્ગના સંબંધિત સભ્યોનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે.”

આ તબક્કે એ નોંધવું જરૂરી છે કે ડિવિઝન બેન્ચે આ બાબતને કુલ બેન્ચને
મોકલતી વખતે એક પ્રશ્ન તૈયાર કર્યો હતો કે “શું ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના
નિયમ ૩એ હેઠળ મતવિસ્તારોનું સીમાંકન માત્ર પ્રદેશવાર હોઈ શકે છે
અને/અથવા મતવિસ્તારોનું સીમાંકન સભ્ય સમાજ અથવા વ્યક્તિગત
સભ્યોના વર્ગોના ઉદ્દેશો અને પ્રવૃત્તિઓ પર આધારિત હોઈ શકે છે?”

તેના પર પૂર્ણ ખંડપીઠે ઉપરોક્ત પ્રશ્નનો જવાબ આપ્યો હતો.માનનીય સર્વોચ્ચ
અદાલતે નરેન્દ્રભાઈ માહીભાઈ પટેલ (સુપ્રા) ના કેસમાં આ અદાલતની પૂર્ણ
ખંડપીઠે પસાર કરેલા ચુકાદા અને આદેશની પુષ્ટિ કરતી વખતે અને ચૂંટણી
નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરવાની
કલેક્ટરની સત્તાઓને માન્યતા આપતી વખતે નીચેના અવલોકનો કર્યા છે.

“૧ અમારા દ્વારા નિયમોના નિયમ ૩એ (૮) ની કાળજીપૂર્વક તપાસ કરવા પર, તે સ્પષ્ટ કરવામાં આવે છે કે ઉપરોક્ત જોગવાઈનો હેતુ ભૌગોલિક એટલે કે પ્રદેશ મુજબનું વિભાજન અથવા વિભાજન છે. ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એની મુખ્ય વિશેષતા એ મતવિસ્તારોનું સીમાંકન છે જેમાં તમામ ચોક્કસ સહકારી મંડળીઓનો સમાવેશ થાય છે. એકવાર કોઈ પણ સોસાયટીનું કાર્યક્ષેત્ર એક કરતાં વધુ ગામ હોય, તો પેટા નિયમ (૮) અમલમાં આવશે અને મતવિસ્તારોની સંખ્યાની જરૂરિયાત બેઠકોની કુલ સંખ્યા જેટલી હશે, જેમાં કાયદાની કલમ ૭૪ બી હેઠળ પૂરી પાડવામાં આવેલી શ્રેણીઓ માટે અનામત બે બેઠકોનો સમાવેશ થતો નથી.

“૨ વધુમાં, નિયમ ૩એના પેટા નિયમ (૯) ની ભાષા એ સ્પષ્ટ કરે છે કે નિયમ બનાવનાર સત્તામંડળે મતદાર યાદીના પ્રકાશન પહેલાં મતવિસ્તાર/મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરવાની સત્તા કલેક્ટરને આપી છે. મતવિસ્તાર/મતવિસ્તારોનું સીમાંકન મતદાર યાદી તૈયાર કરતા પહેલાં અને/અથવા કોઈ પણ સંજોગોમાં મતદાર યાદી તૈયાર કરતી વખતે હોવું જોઈએ, પરંતુ મતદાર યાદી મતવિસ્તારના સીમાંકન અનુસાર હોવી જોઈએ.”

“૩ આમ, જ્યારે પેટા-નિયમ (૮) ને નિયમ ૩એના પેટા-નિયમ (૯) સાથે વાંચવામાં આવે છે, જ્યાં સોસાયટીનું કાર્યક્ષેત્ર એક ગામ કરતાં વધુ

હોય, જો પેટા-કાયદાઓ એક મતવિસ્તારની જોગવાઈ કરે છે, તો પેટા-કાયદાઓ દ્વારા આપવામાં આવેલી બેઠકો મતવિસ્તાર/મતવિસ્તારની સંખ્યા જેટલી હોવી જોઈએ અને તેથી, દરેક બેઠક માટે, એક અલગ મતવિસ્તારની સીમાંકન કરવાની જરૂર પડશે અને જો સોસાયટી દ્વારા આ રીતે સીમાંકન કરવામાં ન આવે તો, કલેક્ટર માટે સીમાંકન માટેના નિયમોના નિયમ ઉઘેના પેટા-નિયમ (૯) હેઠળ તેમની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવો જરૂરી રહેશે. નિયમ ઉઘે ના પેટા નિયમ (૮) ના આદેશ અનુસાર મતવિસ્તારની ફાળવણી અને ત્યારબાદ મતદાર યાદી જાહેર કરવાની પ્રક્રિયા અમલમાં મૂકવાની છે.

“જ આમ, સહકારી મંડળી અધિનિયમની જોગવાઈઓ હેઠળ કોઈ પણ ચોક્કસ સોસાયટીના પેટા કાયદાને નિયમોના વૈધાનિક નિયમ ઉઘે (૮) અને (૯) ને લાગુ કરવાની મંજૂરી આપી શકાતી નથી.કોઈ પણ ચોક્કસ સોસાયટીની કામગીરીનું ક્ષેત્ર એક ગામ કરતાં વધી જાય છે, પેટા નિયમ (૮) એ હકીકતને ધ્યાનમાં લીધા વિના અમલમાં આવશે કે આવા સમાજના સભ્યો એકરૂપ અથવા વિજાતીય જૂથની રચના કરે છે.

આમ, નરેન્દ્રભાઈ માહીભાઈ પટેલ (સુપ્રા) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત તેમજ આ અદાલતની પૂર્ણ પીઠ દ્વારા કરવામાં આવેલા ઉપરોક્ત અવલોકનોને ધ્યાનમાં રાખીને અને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ઉઘે (૯)

હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતી વખતે ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૮) અને ૩એ (૯) ની જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં રાખીને, કલેક્ટર ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૮) ને ધ્યાનમાં લેતી વખતે મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરવાની સત્તાથી ઘેરાયેલા છે. ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૮) માં જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે મતવિસ્તારોની સંખ્યા અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૭૪બીની પેટા કલમ (૧) હેઠળ અનામત બે બેઠકો સિવાયની બેઠકોની સંખ્યા જેટલી હશે. આ તબક્કે એ નોંધવું જરૂરી છે કે કલમ ૭૪ બી ની પેટા કલમ (૧) ને દૂર કરવામાં આવી છે અને તેના સ્થાને કલમ ૭૪ માં જ સુધારો કરવામાં આવ્યો છે અને કલમ ૭૪ (૧ બી) (i) અને (ii) દાખલ કરવામાં આવી છે અને કલમ ૭૪ (૧ બી) (i) માં જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે દરેક સમાજની વ્યવસ્થાપન સમિતિમાં અનુસૂચિત જાતિ અથવા અનુસૂચિત જનજાતિ માટે એક બેઠક અને મહિલાઓ માટે બે બેઠકો અનામત રહેશે. તેથી, નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ કલેક્ટર દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાતી સત્તાઓ મતવિસ્તારના સીમાંકન સુધી મર્યાદિત રહેશે અને મતવિસ્તારના સીમાંકનની આવી સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતી વખતે, કલેક્ટરે અનામત બે બેઠકો સિવાય કુલ બેઠકોની સંખ્યા જેટલી મતવિસ્તારની સંખ્યા પૂરી પાડવી જરૂરી છે. મતવિસ્તારોની સીમાંકન કરતી વખતે, જેમ કે ઉપરના ફકરા ૨૫ (જ) માં પૂર્ણ ખંડપીઠે અવલોકન કર્યું છે અને ધાર્યું છે, ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ ના નિયમ ૩ એ હેઠળ મતવિસ્તારોની સીમાંકન પણ પ્રદેશ મુજબ હોઈ શકે છે. મતવિસ્તારોની સીમાંકન વ્યક્તિગત

સભ્યોના વર્ગો માટે સોસાયટીઓના ઉદ્દેશો અને પ્રવૃત્તિઓ પર આધારિત હોઈ શકે છે કારણ કે દરેક મતદારમંડળ કોઈ ચોક્કસ વિસ્તાર અથવા કોઈ ચોક્કસ વર્ગના સંબંધિત સભ્યોનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે.જો કે, ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરતી વખતે, કલેક્ટર પાસે પેટા કાયદાઓ અને/અથવા વ્યક્તિઓના ચોક્કસ વર્ગ અથવા વર્ગ માટે ફાળવવામાં આવેલી બેઠકોમાં જોગવાઈ મુજબ બેઠકોની સંખ્યામાં ફેરફાર કરવા અને/અથવા ફેરફાર કરવા માટે કોઈ સત્તા અને/અથવા અધિકારક્ષેત્ર નથી.ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૮) માં જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે મતવિસ્તારોની સંખ્યા કલમ ૭૪બીની પેટા કલમ (૧) હેઠળ અનામત બે બેઠકો સિવાય બેઠકોની સંખ્યા (પેટા કાયદા હેઠળ પૂરી પાડવામાં આવેલી બેઠકોની સંખ્યા) જેટલી હશે. તે બેઠકો અનુસૂચિત જાતિ, અનુસૂચિત જનજાતિ અને સીમાંત ખેડૂતો માટે અનામત છે.વર્તમાન કેસમાં ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતી વખતે વિવાદિત આદેશ દ્વારા પ્રતિવાદી નંબર ૪એ માત્ર મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કર્યું નથી, પરંતુ બેઠકોની સંખ્યામાં પણ ફેરફાર/ફેરફાર કર્યો છે; વ્યક્તિઓના વર્ગ અથવા વર્ગ માટે બેઠકોની ફાળવણી અને વ્યક્તિઓ/આશ્રયદાતાઓ અને અન્ય (ઇટાર) સહકારી મંડળીઓના વર્ગ/વર્ગ માટે ફાળવવામાં આવેલી બેઠકોનું વિલિનીકરણ પણ કર્યું છે.મહિલાઓ માટે અનામત બેઠકોની ફાળવણી કરતી વખતે પણ, પેટા-કાયદા અનુસાર આવર્તન માટેની જોગવાઈ પણ

જાળવવામાં આવી નથી અને/અથવા તેના પર વિચાર કરવામાં આવ્યો નથી.ઉપર દર્શાવ્યા મુજબ, પેટા કાયદાઓ અનુસાર, મહિલાઓ માટે બેઠકોના આરક્ષણ માટેની ફાળવણી આવર્તન મુજબ રહેશે.વિવાદિત આદેશ દ્વારા પ્રતિવાદી નંબર જન્મે પણ દૂધ ઉત્પાદનના વેચાણના આધારે નિયામક મંડળ (૪ બેઠકો) દ્વારા નક્કી કરવામાં આવનારી બેઠકોની ફાળવણીનું વિલિનીકરણ કર્યું છે અને/અથવા તેમાં ફેરફાર કર્યો છે.એટલું જ નહીં, કલેક્ટરે પણ ૧૬ બેઠકો માટે મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરતી વખતે મતદારોનો સમાવેશ કર્યો છે/ચોક્કસ મતવિસ્તાર/મતવિસ્તારમાં તમામ વર્ગોના મતદારોનું વિલિનીકરણ કર્યું છે, જેમ કે બેઠક/મતવિસ્તાર નંબર ૮માં ૮૦ મતદારો + અન્ય (ઇટાર) સહકારી મંડળીના એક પ્રતિનિધિ અને વ્યક્તિઓના બે પ્રતિનિધિઓ હશે.જ્યાં સુધી બેઠક/મતવિસ્તાર નંબર ૮ની વાત છે, તેમાં ૬૭ મતદારો + અન્ય (ઇટાર) સહકારી મંડળીઓના એક પ્રતિનિધિ/પ્રતિનિધિ હશે.તેવી જ રીતે, જ્યાં સુધી બેઠક/મતવિસ્તાર નંબર ૧૧ની વાત છે, તેમાં ૬૮ મતદારો + અન્ય (ઇટાર) મંડળીઓના ૩ પ્રતિનિધિઓ + ૨ પ્રતિનિધિઓ + વ્યક્તિઓના પ્રતિનિધિઓ હશે.એ નોંધવું જરૂરી છે કે આ રીતે બેઠક/મતવિસ્તાર નંબર ૧૧ મહિલાઓ માટે અનામત છે.જ્યાં સુધી બેઠક/મતવિસ્તાર નંબર ૧૨ની વાત છે, તેમાં ૮૬ મતદારો + અન્ય (ઇટાર) સહકારી મંડળીના એક પ્રતિનિધિ હશે.ઉપરોક્ત બાબત સંપૂર્ણપણે અસ્વીકાર્ય છે અને પેટા કાયદાઓની વિરુદ્ધ છે અને ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) ના મતવિસ્તારના સીમાંકનની સત્તાઓના

અવકાશ અને મર્યાદાની બહાર છે.અમને ડર છે કે કલેક્ટર પાસે મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરતી વખતે કોઈ ચોક્કસ વર્ગ અથવા વ્યક્તિઓના વર્ગ માટે બેઠકોની સંખ્યામાં ફેરફાર/ફેરફાર કરવાની અથવા બેઠકોની ફાળવણી કરવાની આવી સત્તાઓ હશે.જો કોઈ ચોક્કસ વર્ગ અથવા વ્યક્તિઓના વર્ગ માટે બેઠકો પૂરી પાડતા કોઈ ચોક્કસ પેટા કાયદાને યોગ્ય સત્તામંડળ દ્વારા સંબંધિત સમાજના વ્યાપક હિતમાં અથવા પ્રતિવાદી નંબર ૪ દ્વારા સૂચવવામાં આવેલી લોકશાહી પ્રક્રિયાને આગળ વધારવામાં ન હોવાનું જણાય છે, જે વ્યક્તિ, આશ્રયદાતાઓ અથવા અન્ય (ઈટાર) સહકારી મંડળીઓ માટે ફાળવવામાં આવેલી બેઠકોની સંખ્યાના સંદર્ભમાં છે, તો તે કિસ્સામાં, અધિનિયમ, ૧૯૬૧ ની કલમ ૧૪ હેઠળ સત્તાનો ઉપયોગ કરીને તેમાં સુધારો કરવા અને/અથવા કાઢી નાખવાનો નિર્દેશ આપી શકાય છે.જો કે, જ્યાં સુધી યોગ્ય સત્તામંડળ દ્વારા મંજૂર કરવામાં આવેલા પેટા-કાયદાઓ દૂર કરવામાં ન આવે અને/અથવા તેમાં સુધારો કરવામાં ન આવે, ત્યાં સુધી કોઈ ચોક્કસ વર્ગ અથવા વ્યક્તિઓના વર્ગ માટે બેઠકોની ફાળવણી સહિત પેટા-કાયદા હેઠળ આપવામાં આવેલી બેઠકોની સંખ્યા પર ધ્યાન આપવું પડશે.અહીં ઉપર અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે તેમ, ફક્ત ૨૫ (૪) માં આ અદાલતની પૂર્ણ ખંડપીઠે પણ ખાસ અવલોકન કર્યું છે કે ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એના મતવિસ્તારની સીમાંકન પણ પ્રદેશવાર હોઈ શકે છે; મતવિસ્તારની સીમાંકન વ્યક્તિગત સભ્યોના વર્ગો માટે સોસાયટીઓના ઉદ્દેશો અને પ્રવૃત્તિઓ પર આધારિત હોઈ શકે છે કારણ કે દરેક મતદારમંડળ કોઈ

ચોક્કસ વિસ્તાર અથવા કોઈ ચોક્કસ વર્ગના સંબંધિત સભ્યોનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે, જેમ કે કેસ હોય.તેથી, અમારો અભિપ્રાય છે કે ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ મતવિસ્તારના સીમાંકનની સત્તાનો ઉપયોગ કરતી વખતે, કલેક્ટરે બેઠકોની સંખ્યાની બરાબર મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરવું જરૂરી છે, એટલે કે પેટા કાયદા હેઠળ પૂરી પાડવામાં આવેલી બેઠકોની સંખ્યા, જોકે કલમ ૭૪બીની પેટા કલમ (૧) હેઠળ અનામત બે બેઠકો બાકાત રાખવી. મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરવાના ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતી વખતે, કલેક્ટરને કોઈ ચોક્કસ વર્ગ અથવા વ્યક્તિઓના વર્ગ માટે બેઠકોની સંખ્યામાં ફેરફાર કરવા અને/અથવા ફેરફાર કરવા અને/અથવા બેઠકોની ફાળવણીમાં ફેરફાર/ફેરફાર/ફેરફાર કરવા માટે કોઈ અધિકારક્ષેત્ર અને/અથવા સત્તા નથી, જ્યાં સુધી મંજૂર કરાયેલા પેટા-કાયદાઓ અસ્તિત્વમાં છે, જો કે તે એ બાબતને આધિન છે કે ઉપરોક્ત પેટા-કાયદાઓ અધિનિયમ, ૧૯૬૧ અથવા ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ની કોઈપણ જોગવાઈઓ સાથે વિરોધાભાસી નથી.

[૧૧.૭] આ તબક્કે એ નોંધવું જરૂરી છે કે ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ કલેક્ટરને આપવામાં આવેલી સત્તાઓ માત્ર મતવિસ્તારના સીમાંકનના સંદર્ભમાં છે, જો કોઈ સોસાયટીનું કાર્યક્ષેત્ર એકથી વધુ ગામમાં હોય અને જ્યાં કોઈ સમિતિના સભ્યોની ચૂંટણી સોસાયટીના હિસાબી વર્ષના અંત

પહેલા યોજાવાની હોય. જેમ કે આંધ્ર પ્રદેશ ઉચ્ચ અદાલતે વિરુદ્ધ રામચંદ્ર રેડ્ડી અને અન્ય (સુપ્રા) ના કેસમાં અવલોકન કર્યું છે, તેના કુદરતી અર્થમાં "સીમાંકન" શબ્દનો અર્થ "સીમા તરીકે ચિહ્નિત કરવો", બંધાયેલ, ચિહ્નિત અથવા મર્યાદા નક્કી કરવી; મર્યાદા અથવા સીમા તરીકે વ્યાખ્યાયિત કરવી "થાય છે. એવું જોવામાં આવે છે કે તેનો ઉપયોગ વિવિધ વ્યક્તિઓ અથવા દેશો અથવા સંસ્થાઓની બે સંસ્થાઓ વચ્ચેની સીમાઓને સમાયોજિત કરવા અથવા સીમાંકન કરવાના અર્થમાં થાય છે.

[૧૧.૮] આ સંજોગોમાં અને મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરતા ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતી વખતે, કલેક્ટર અને/અથવા યોગ્ય સત્તામંડળ પાસે બેઠકોની સંખ્યામાં ફેરફાર કરવા અને/અથવા કોઈ ચોક્કસ વર્ગ અથવા વ્યક્તિઓના વર્ગ/સમાજોના સંદર્ભમાં બેઠકોની ફાળવણીમાં ફેરફાર કરવા માટે કોઈ અધિકારક્ષેત્ર અને/અથવા સત્તા નથી. આવી સત્તાનો ઉપયોગ મતવિસ્તારોના સીમાંકનના ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ ના નિયમ ૩ એ (૯) ના અવકાશ અને મર્યાદાની બહાર હશે.

[૧૧.૯] તેવી જ રીતે, જ્યાં સુધી સીમાંત ખેડૂતો માટે એક બેઠકનું આરક્ષણ ન આપવાની વાત છે, ત્યાં સુધી ૧૭/૦૧/૨૦૧૫ તારીખના વિવાદિત આદેશને પણ ટકાવી શકાતો નથી. જવાબમાં સોગંદનામામાં, પ્રતિવાદી નંબર ૪ એ

અધિનિયમ, ૧૯૬૧ ની કલમ ૭૪ (૧ બી (ii) નાના અને સીમાંત ખેડૂતો માટે ફરજિયાત રીતે બેઠક અનામત રાખવાની જોગવાઈ કરતી નથી તે રજૂ કરીને સીમાંત ખેડૂતો માટે એક પણ બેઠક અનામત ન આપવાના આદેશને યોગ્ય ઠેરવવાનો પ્રયાસ કર્યો છે.ઉપરોક્ત બાબત સ્વીકારી શકાતી નથી.એકવાર કાયદામાં કે જે અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૭૪ (૧ બી) (ii) માં જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે એક બેઠક નાના ખેડૂતો અને સીમાંત ખેડૂતો માટે અનામત રાખી શકાય છે, એટલે કે પેટા કાયદામાં સમાજ નાના ખેડૂતો અને સીમાંત ખેડૂતો માટે એક બેઠક અનામત રાખી શકે છે.એકવાર મતવિસ્તારોના સીમાંકનના ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ સત્તાનો ઉપયોગ કરીને, યોગ્ય સત્તામંડળ દ્વારા મંજૂર કરવામાં આવેલા પેટા કાયદામાં નાના ખેડૂતો અને સીમાંત ખેડૂતો માટે એક બેઠક અનામતની જોગવાઈ કરવામાં આવે, ત્યારે કલેક્ટરને નાના ખેડૂતો અને સીમાંત ખેડૂતો માટે એક બેઠક અનામત ન આપવાનો કોઈ અધિકારક્ષેત્ર અને/અથવા અધિકાર નથી.નાના ખેડૂતો અને સીમાંત ખેડૂતો માટે એક બેઠકનું આરક્ષણ સંબંધિત સમાજ પર છોડી દેવામાં આવ્યું છે અને તેથી, "મે" શબ્દનો ઉપયોગ અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૭૪ (૧બી) (ii) માં કરવામાં આવ્યો છે.આ સંજોગોમાં, સીમાંત ખેડૂતો માટે એક બેઠકનું આરક્ષણ ન આપવાના વિવાદિત આદેશને (જોકે પેટા કાયદામાં જોગવાઈ કરવામાં આવી છે) જાળવી શકાતો નથી અને તે રદ કરીને અલગ રાખવાને પાત્ર છે.

[૧૧.૧૦] હવે, જ્યાં સુધી મહિલાઓ માટે બેઠકોની અનામતની વાત છે, તે નોંધવું જરૂરી છે કે પેટા કાયદા અનુસાર, ત્રણ બેઠકો મહિલાઓ માટે અનામત છે અને આવર્તન મુજબ [પેટા કાયદો નંબર ૩૫ (૧) (એ)].જો કે, એ નોંધવું જરૂરી છે કે તારીખ ૦૨/૦૧/૨૦૧૫ નો પ્રસ્તાવ રજૂ કરતી વખતે સોસાયટીએ મહિલાઓ માટે બે બેઠકો અનામત રાખવાની દરખાસ્ત કરી હતી.તે ૧૭/૦૧/૨૦૧૫ ના વિવાદિત આદેશ દ્વારા, પ્રતિવાદી નંબર ૪ એ મહિલાઓ માટે ૨ બેઠકોનું આરક્ષણ પૂરું પાડ્યું છે, જોકે તેણે પરિભ્રમણ જાળવી રાખ્યું નથી.સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નંબર ૧૬૪૨/૨૦૧૫ ના અરજદાર વતી દલીલ કરવામાં આવી છે કે અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૭૪ બી (i) હેઠળ જોગવાઈ કરતાં મહિલાઓ માટે વધુ બેઠકો અનામત હોઈ શકે છે અને ઉપરોક્ત રજૂઆતોના સમર્થનમાં, અરજદાર વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી શેલતે ડૉ. પ્રીતિ શ્રીવાસ્તવ (સુપ્રા) અને ઉત્તર પ્રદેશ સહકારી કેન યુનિયન્સ ફેડરેશન (સુપ્રા) તેમજ તોગુરુ સુધાકર રેડ્ડી (સુપ્રા) ના કિસ્સામાં માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણયો પર ભારે આધાર રાખ્યો છે.જો કે, અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૭૪ (૧બી) (i) ની જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં લેતા, ઉપરોક્તમાંથી કોઈ પણ નિર્ણય હાથ પર રહેલા કેસની હકીકતોને લાગુ પડશે નહીં.અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૭૪ (૧બી) (i) માં વપરાયેલ શબ્દ "રહેશે" છે અને તે જોગવાઈ કરે છે કે દરેક સમાજની વ્યવસ્થાપન સમિતિમાં અનુસૂચિત જાતિ

અથવા અનુસૂચિત જનજાતિ માટે એક બેઠક અને મહિલાઓ માટે બે બેઠકો "અનામત" રહેશે.ઉપરોક્ત તમામ નિર્ણયો કે જેના પર અરજદાર વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ દ્વારા આધાર રાખવામાં આવ્યો છે, તેમાં વપરાયેલ શબ્દ "ન્યૂનતમ" હતો.એકવાર વિધાનસભાએ તેના વિવેકબુદ્ધિથી જોગવાઈ કરી લીધી છે કે અનુસૂચિત જાતિ અથવા અનુસૂચિત જનજાતિ માટે એક બેઠક અને મહિલાઓ માટે બે બેઠકો અનામત **રહેશે**, તો કાયદા હેઠળ નિર્ધારિત કરતાં વધુ બેઠકો અનામત રાખી શકાતી નથી અને ખાસ કરીને જ્યારે "રહેશે" શબ્દનો ઉપયોગ કરવામાં આવે ત્યારે.આ સંજોગોમાં, વિશેષ નાગરિક અરજી નંબર ૧૬૪૨/૨૦૧૫ ના અરજદાર વતી દલીલ કે તેમના પેટા કાયદા મુજબ મહિલાઓ માટે ત્રણ બેઠકો અનામત રાખી શકાય છે, તે સ્વીકારી શકાતી નથી.અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૭૪ (૧બી) (૧) હેઠળ પૂરી પાડવામાં આવેલ બેઠકોનું આરક્ષણ અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૭૪ (૧બી) (૧) હેઠળ પૂરી પાડવામાં આવેલ જોગવાઈ મુજબ કડક **રહેશે**. મહિલાઓ માટે બેઠકો અનામત રાખતી વખતે સોસાયટી અને/અથવા કલેક્ટર, જેમ કે કેસ હોઈ શકે છે, તેમણે પણ વારાફરતી અને ખાસ કરીને સમાજના પેટા કાયદા હેઠળ પૂરી પાડવામાં આવેલ જોગવાઈ મુજબ મહિલાઓ માટે મતવિસ્તાર અનામત રાખવો જરૂરી છે.આક્ષેપિત આદેશ પસાર કરતી વખતે, પ્રતિવાદી નંબર ૪ એ બેઠક/મતવિસ્તારને આવર્તન મુજબ અનામત રાખ્યો નથી, જો કે પેટા કાયદો નંબર ૩૫ (૧) (એ) માં ખાસ જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે મહિલાઓ માટે

બેઠકનું આરક્ષણ આવર્તન મુજબ રહેશે.આ સંજોગોમાં પણ મહિલાઓ માટે બેઠકોના આરક્ષણના સંદર્ભમાં વિવાદિત આદેશને રદ કરવાનો અને અલગ રાખવાનો અધિકાર છે.

[૧૧.૧૧] અન્યથા પણ વિવાદિત આદેશ મુજબ મતવિસ્તારોના સીમાંકનનો વિવાદિત ક્રમ જાળવી શકાતો નથી કારણ કે તે મતદારોનું સમાન પ્રતિનિધિત્વ પ્રદાન કરતું નથી.ઉદાહરણ તરીકે મતવિસ્તાર નંબર ૮ માં ૫૩ મતદારો હશે જેઓ એક નિયામકને ચૂંટશે અને મતવિસ્તાર નંબર ૯ માં ૮૦ મતદારો હશે— સહકારી મંડળીઓ + અન્ય (ઇટાર) સહકારી મંડળીઓના એક પ્રતિનિધિ + વ્યક્તિઓના ૨ પ્રતિનિધિ/પ્રતિનિધિ જેઓ એક નિયામકને ચૂંટશે.તેવી જ રીતે, મતવિસ્તાર નંબર ૧૨ના સંદર્ભમાં વિવાદિત આદેશ મુજબ, ૮૬ મતદારો હશે— સહકારી મંડળીઓ + અન્ય (ઇટાર) સહકારી મંડળીનો એક પ્રતિનિધિ જે એક નિયામકની પસંદગી કરશે.અન્ય મતવિસ્તારના સંદર્ભમાં પણ આવી જ સ્થિતિ છે અને મતદારોની સંખ્યા—સહકારી મંડળીઓ ૫૩ (એક મતવિસ્તારમાં) થી ૮૬ સુધી બદલાય છે.આમ, કોઈ સમાન પ્રતિનિધિત્વ નહીં હોય.કૈરા જિલ્લા સહકારી દૂધ ઉત્પાદક સંઘ (સુપ્રા) ના કેસમાં સમાન આધાર પર વિશેષ નાગરિક અરજી નંબર ૨૯૩/૨૦૧૫ માં પ્રસ્તુત કરવામાં આવ્યું છે, આ અદાલતની ખંડપીઠે મતવિસ્તારના સીમાંકનના કલેક્ટર દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશને રદ કર્યો છે અને આ આધાર પર રદ કર્યો છે કે તે અસમાન પ્રતિનિધિત્વ પેદા કરશે

અને એક માણસ એક મત અને/અથવા સમાન પ્રતિનિધિત્વના સિદ્ધાંતનું ઉદ્ધંધન કરશે.આ સંજોગોમાં પણ, ૧૭/૦૧/૨૦૧૫ તારીખના વિવાદિત આદેશને ટકાવી શકાતો નથી અને તે રદ કરવા અને અલગ રાખવા પાત્ર છે.

[૧૨.૦] ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને અને ઉપર જણાવેલા કારણોસર, આ તમામ અરજીઓ સફળ થાય છે.ગુજરાત નિર્દિષ્ટ સહકારી મંડળીઓ સમિતિ નિયમો, ૧૯૮૨ની ચૂંટણીના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ સત્તાનો ઉપયોગ કરીને પ્રતિવાદી નંબર ૪ દ્વારા પસાર કરાયેલો વિવાદિત આદેશ આથી રદ કરવામાં આવે છે અને રદ કરવામાં આવે છે અને એવું માનવામાં આવે છે કે પ્રતિવાદી નંબર ૪ દ્વારા પસાર કરાયેલો વિવાદિત આદેશ ગુજરાત નિર્દિષ્ટ સહકારી મંડળીઓ સમિતિ નિયમો, ૧૯૮૨ની ચૂંટણીના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ આપવામાં આવેલી સત્તાઓના અવકાશ અને મર્યાદાની બહાર છે.એવું પણ માનવામાં આવે છે કે અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૭૪ (૧બી) (i) હેઠળ પૂરી પાડવામાં આવેલી બેઠકોની સંખ્યાની બહાર બેઠકોની કોઈ અનામત ન હોઈ શકે, એટલે કે અનુસૂચિત જાતિ અથવા અનુસૂચિત જનજાતિ માટે એક બેઠક અને મહિલાઓ માટે બે બેઠકો અનામત રહેશે અને જો પેટા-કાયદાઓ નાના ખેડૂતો અને સીમાંત ખેડૂતો માટે એક બેઠક અનામત રાખવાની જોગવાઈ કરે છે, તો તે કિસ્સામાં સીમાંત/નાના ખેડૂતો માટે એક બેઠક અનામત રાખી શકાય છે.એવું પણ માનવામાં આવે છે કે ગુજરાત નિર્દિષ્ટ સહકારી મંડળીઓ સમિતિ

નિયમો, ૧૯૮૨ની ચૂંટણીના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતી વખતે, કલેક્ટરને મતવિસ્તારોની સીમાંકનનો આદેશ પસાર કરવાની અને બેઠકોની સંખ્યાની સમકક્ષ મતવિસ્તારોની સંખ્યા પ્રદાન કરવાની સત્તા હશે (માત્ર પેટા કાયદા હેઠળ પૂરી પાડવામાં આવેલી બેઠકોની સંખ્યાને ધ્યાનમાં રાખીને). એવું પણ અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે અને એવું માનવામાં આવે છે કે નિયમ ૩એ હેઠળ મતવિસ્તારોની સીમાંકન વધુ ખાસ કરીને ગુજરાત નિર્દિષ્ટ સહકારી મંડળીઓ સમિતિ નિયમો, ૧૯૮૨ની ચૂંટણીના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ પણ ક્ષેત્રવાર હોઈ શકે છે; મતવિસ્તારોની સીમાંકન વ્યક્તિગત સભ્યોના વર્ગો માટે સંસ્થાઓના ઉદ્દેશો અને પ્રવૃત્તિઓ પર આધારિત હોઈ શકે છે કારણ કે દરેક મતદારમંડળ કોઈ ચોક્કસ વિસ્તાર અથવા કોઈ ચોક્કસ વર્ગના સંબંધિત સભ્યોનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે. ગુજરાત નિર્દિષ્ટ સહકારી મંડળીઓ સમિતિ નિયમો, ૧૯૮૨ની ચૂંટણીના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતી વખતે, કલેક્ટરને પેટા-કાયદા હેઠળ પૂરી પાડવામાં આવેલી બેઠકોની સંખ્યામાં ફેરફાર કરવા અને/અથવા વ્યક્તિઓ/મંડળીઓના વર્ગ અથવા વર્ગ માટે બેઠકોની ફાળવણીમાં ફેરફાર/ફેરફાર કરવા માટે કોઈ સત્તા અને/અથવા અધિકારક્ષેત્ર નથી. ગુજરાત નિર્દિષ્ટ સહકારી મંડળીઓ સમિતિ નિયમો, ૧૯૮૨ની ચૂંટણીના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતી વખતે, કલેક્ટર પાસે બેઠકોની સંખ્યા જેટલી મતવિસ્તારોની સંખ્યા પ્રદાન કરવાનો અધિકારક્ષેત્ર હશે (માત્ર સોસાયટીના પેટા કાયદા હેઠળ પૂરી પાડવામાં આવેલી

બેઠકોની સંખ્યાને ધ્યાનમાં રાખીને).એવું પણ અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે અને એવું માનવામાં આવે છે કે ગુજરાત નિર્દિષ્ટ સહકારી મંડળીઓની ચૂંટણી સમિતિ નિયમો, ૧૯૮૨ના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ મતવિસ્તારોની સીમાંકન અને બેઠકોની સંખ્યાની સમાન મતવિસ્તારોની સંખ્યા પ્રદાન કરવાની સત્તાનો ઉપયોગ કરતી વખતે, કલેક્ટરે સંબંધિત પેટા-કાયદાઓ પર વિચાર કરવો જરૂરી છે, જે પહેલેથી જ મંજૂર કરવામાં આવ્યા છે, જો કે, જ્યાં સુધી આવા પેટા-કાયદાઓ અધિનિયમ, ૧૯૬૧ અને/અથવા ગુજરાત નિર્દિષ્ટ સહકારી મંડળીઓ સમિતિ નિયમો, ૧૯૮૨ની ચૂંટણીની કોઈપણ જોગવાઈઓ સાથે વિરોધાભાસી ન હોય.એવું પણ અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે અને એવું માનવામાં આવે છે કે મહિલાઓ માટે અનામતની જોગવાઈ કરતી વખતે પણ મતવિસ્તાર પેટા-કાયદા હેઠળ પૂરા પાડવામાં આવેલ રોટેશન મુજબ રહેશે, જેથી દરેક મતવિસ્તારના મતદારોને રોટેશન મુજબ મહિલા ઉમેદવારને ચૂંટવાનો અધિકાર રહેશે.પ્રતિવાદી નંબર ૪ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા ૧૭/૦૧/૨૦૧૫ ના વિવાદિત નિર્ણયને પણ રદ કરવામાં આવે છે, જેમાં સીમાંત ખેડૂતો માટે કોઈ અનામત આપવામાં આવી નથી, જે પેટા-કાયદા હેઠળ આપવામાં આવે છે.૧૭/૦૧/૨૦૧૫ તારીખનો વિવાદિત નિર્ણય પણ આથી રદ કરવામાં આવે છે અને આ આધાર પર અલગ રાખવામાં આવે છે કે તે અસમાન પ્રતિનિધિત્વ ઊભું કરશે અને/અથવા વન મેન વન વોટ અને/અથવા સમાન પ્રતિનિધિત્વના સિદ્ધાંતનું ઉલ્લંઘન કરશે.પ્રતિવાદી નંબર ૪ ને આથી

નિર્દેશ આપવામાં આવે છે કે મતવિસ્તારના સીમાંકનનો નવો આદેશ નવેસરથી પસાર કરવામાં આવે અને અહીં ઉપર કરવામાં આવેલા અવલોકનોને ધ્યાનમાં લીધા પછી, જો કે, આજથી સાત અઠવાડિયાના સમયગાળાની અંદર અને અરજદાર-દૂધ ઉત્પાદક સંઘની વ્યવસ્થાપન સમિતિના સભ્યોની ચૂંટણી, આજથી પાંચ મહિનાના સમયગાળાની અંદર પૂર્ણ કરવામાં આવશે કારણ કે અરજદાર-દૂધ ઉત્પાદક સંઘની વ્યવસ્થાપન સમિતિના સભ્યોની ચૂંટણી, જે મે, ૨૦૧૪ થી બાકી છે, થઈ શકે છે. દરેક અરજીમાં ઉપરોક્ત હદ સુધી નિયમ સંપૂર્ણ બનાવવામાં આવ્યો છે, જો કે ખર્ચ અંગે કોઈ આદેશ રહેશે નહીં.

એસડી /

(ન્યાયમૂર્તિ એમ. આર. શાહ)

એસડી /

(ન્યાયમૂર્તિ જી. બી. શાહ)

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા

ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.